

Flugfiske *i Norden*

Gädda på torrfluga När äter fisken?
Åtta sätt att fånga en lax

VEM TAR BÄSTA FLUGFISKEBILDEN?

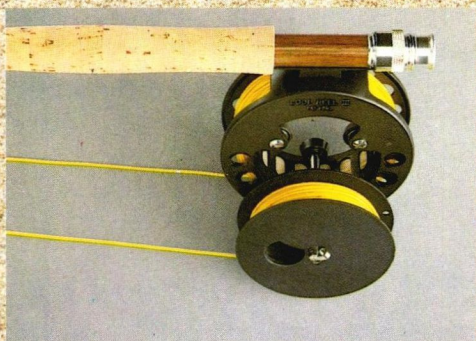
FIN:S FOTOTÄVLING
PRISER FÖR ÖVER 20.000:--!

LEOP

fly reel system

Den mest funktionella flugrulle som någonsin tillverkats.

Svensk kvalitet och design.
Patentsökt.

- ★ Finns i fem storlekar
- ★ Nytt, unikt, enklare och billigare linbytessystem.
- ★ Läs mer — faktabroschyr endast från Karpens.

INTRODUCING NEW SAGE GRAPHITE II

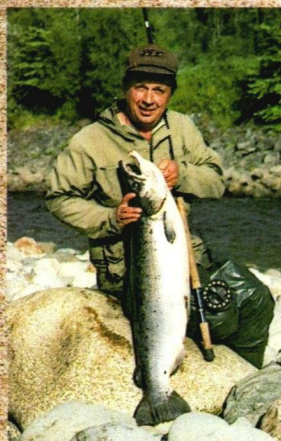
SAGE

Inför säsongen har vi utökat Sage-programmet rejält. Främst med spön av den nya generationen kolfiber — Graphite II.

En stor NYHET för året är också de nya SAGE-black. Äkta SAGE med något förenklad finish. Finns i två modeller 9' # 6-7 samt 8' # 5-6 till helt otroliga priset 975:—.

Ett gott råd — har du aldrig provat ett SAGE — gör det INNAN nästa spököp!

LAXFISKESKOLA

För fjärde året i rad arrangeras Karpens laxflugfiskeskola i Norge. Vi fiskar på ett eget "vall" i älven Gaula. Förra årets största fisk, 17,5 kg, togs av huvudansvarig lärare Göran Andersson. Göran är garantin för en lyckad kurs. Mer info — per tel.

Ny postorderkatalog

Kat. No 4 beräknas komma ut mitten mars. Beställ ditt nya exemplar nu. Kostnad 10:— sedel eller postgiro 437 25 65-4. (Gamla postorderkunder får katalogen hemsänd automatiskt)

Karpens

SWEDEN

Postadress
Karpens Flugfiske & Fritid AB
Box 19136, 104 32 Stockholm
Tel 08-15 58 50, 15 59 60
Butikadress
Valhallavägen 46 Stockholm

INNEHÅLL i detta nummer:	Sid
<i>Ledaren: Att köpa ett berg...</i>	5
<i>Inte bara hemslöjd. Dalarna är inte bara knätofs och dalahästar – här finns också fina och okända fiskevatten</i>	6
<i>Min bästa fiskekompis. Släpp tjejerna loss och upptäck att den bästa fiskekamraten är närmare än du tror</i>	12
<i>När äter fisken? Undersökning om öringens matvanor</i>	14
<i>Dunkrokens apostel. Några minnesord om Nils Färnström, en av det nordiska flugfiskets förgrundsgestalter</i>	16
<i>Flugfiske – ett sätt att leva. Varför flugfiskar vi? För fångsten, för att äga vackra spön, binda fina flugor, eller..?</i>	18
<i>Nya hot mot Mörrums-fisket. Nya larmrapporter – men krafttag planeras</i>	21
<i>Mer om fisket i Vättern. Nya spännande fisketips om ett intressant och utmanande flugvatten</i>	22
<i>Flugfiskaren och ögat. Träna ditt öga och din syn.</i>	26
<i>"The Ways of a Salmon with a Fly". Om åtta kända och okända laxfiskemetoder</i>	28
<i>Gädda på torrfluga – går det? Rolf Smedman lär dig fiska "sötvattenskrokodiler" med finska muddlersorkar...</i>	34
<i>Tänkt och tyckt. Läsarna vädrar sina synpunkter</i>	36
<i>Prova en nappindikator. En garntuss på tafsen kan rädda fisket</i>	38
<i>Nytt på marknaden. Nya spön, rullar, västar och andra prylar</i>	40
<i>Köp, sälj och byt. Fynda bland FiN-läsarnas egna annonser!</i>	46
<i>FiN:s Fototävling! Ta chansen att vinna Islands-fiske, spön, rullar, mm, mm i vår stora pristävling</i>	47
<i>Flueflipp. Historien om vaket med stort "V"...</i>	49
<i>Tänk om du tar en drömfisk... Här är mannen som kan bevara den för all framtid!</i>	50
<i>Tankar på strandkanten. Om några sekunders tanklöshet...</i>	54

Omslagsbilden

Myggsurr och vakande fisk
– äntligen är det sommar igen!

Foto: Hans Ferlin.

Årets fluga.

Det är ovanligt många som nappar på Suzukis nya lastbil. Kan det bero på den luftiga förarmiljön eller den oslagbara ventilationen?

Kan det bero på 4-hjulsdriften med hög- och lågväxlar, som gör att man kan ta sig fram snart sagt varsomhelst?

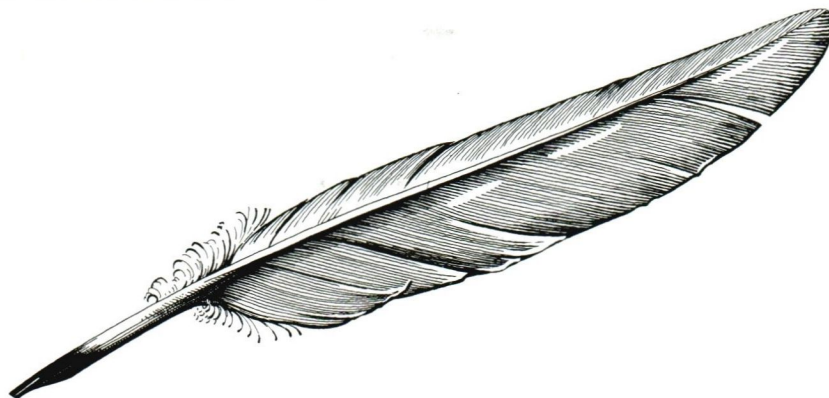
Eller kan det bero på den genomtänkta förarmiljön, det lättlastade flaket eller det låga priset, som börjar från ca 65.300:- inkl. moms?

Vem vet, årets fluga är den i alla fall.

Suzuki Autoimport AB. 08-830935.

ETT **SMA** FÖRETAG

Att köpa ett berg...

Silver Creek, ett av Nordamerikas bästa strömvatten, hotades för några år sedan av utbyggnad. Här var det inte elektrisk energi man ville utvinna, utan vattnet skulle avledas för användning inom jordbruket. Tanken var naturlig, sedd med den breda opinionens ögon – Silver Creek ligger mitt ute i ett stort ökenområde, som skulle fås att blomstra med vatten från ån.

Silver Creek är en kalkström. Det hotade fisket var därför av högsta kvalitet. Men det fanns också andra intressen att bevaka – bland annat är området en synnerligen betydelsefull fågellokal.

I USA är emellertid steget inte långt från ord till handling. Därför satte man genast igång en gigantisk räddningsaktion, men inte av det slag vi är vana vid från Skandinavien. I stället för att samla in namnunderskrifter, så samlade man in pengar och köpte Silver Creek. Med lagfart på marken var Silver Creek räddat. Ägare är idag The Nature Conservancy – en naturskyddsförening, som köpt upp många hotade områden – och ån med omliggande mark förvaltas nu av Idaho Fish and Game Department. Det är den handlingskraftiges väg att värna naturen!

Även i Sverige har vi sett glädjande exempel på liknade aktioner. I mina hemtrakter har under senaste året diskussionen gått hög kring Taberg söder om Jönköping. Genom märkliga beslut och på underliga kringelvägar har sport- och turistintressen försökt anlägga en slalombacke på Taberg, trots att berget anses ha naturvärden av riksintresse.

I många år har naturintresserade försökt rädda Taberg – främst dess unika flora – och när gruvbrytningen skulle återupptagas i full skala vid andra världskriget, engagerade sig även nationalskalden Evert Taube i kampen för berget. Man fick den gången hjälp av krigsslutet, som innebar att efterfrågan på bergets malm gick ner.

På 1970-talet kom ett regeringsbeslut, som innebar att Jönköpings kommun måste lämna sitt medgivande till förnyad brytning, eftersom hantering av detta slag

var att hänföra till industrilokalisering enligt byggnadslagen. Berget var räddat – trodde man! Kommunen visade sig emellertid vara intresserad av berget, inte för malmens skull, men som vintersportanläggning. Ett hot byttes mot ett annat. Förra året gjordes många uppvaktningar och protester – alla lämnades ohörda. Sportintressen går före naturintressen...

Det var nu Svenska Naturskyddsföreningen tog direktkontakt med AB Smålands Taberg. Man köpte helt enkelt berget med brytningsrätt och dispositionsrätt till marken! Och det gick snabbt. Redan i februari i år skrevs kontraktet och SNF betalade handpenning på köpeskillingen. Resterande ska betalas inom ett halvår – sedan är berget räddat!

Tanken är väckt. När köper vi sportfiskare, förslagsvis genom Älvräddarna, utbyggningshotade vatten? När köper vi till exempel Ammerån, Emåkvillen eller Råne älv?

Skrivbordsfantasier av en fanatisk och synnerligen naiv flugfiskeredaktör, hör jag någon muttra. Älvräddarna har ju knappt pengar att klara den egna administrationen. Visst, men SNF var också en liten organisation en gång, och att Älvräddarna är det idag, beror endast på att vi är för få som stödjer organisationen.

Men låt oss istället gapa över lite mindre penningkrävande projekt. Kanske kan vi söka lagfart på fallrättheter och den vägen göra utbyggnaden av ett vatten svårare att genomföra. Sådant tillstånd behövs ju, även om syftet endast är att anlägga en skvaltkvarn eller höja nivån i en näckrosdamm.

Eller låt oss välja ett ännu mer närliggande och fullt realiserbart alternativ. När arrenderar vi sportfiskare genom en gemensam insamling det fasta fisket i någon av våra många älvmynningar – för att sedan genast ta bort redskapen och lämna fisken fri passage?

Frågorna är många – men svaret är ett. Visst ger pengar större handlingskraft än enbart namnunderskrifter...

Gunnar Johnson

Inte bara hemslöjd...

Dalarna är inte bara hemslöjd och knätofs. Landskapet kan också bjuda på bra flugfiskevatten – både strömmar och sjöar – såväl i ren vildmark som i kulturbygd, det är bara att välja. Här presenterar FiN ett område i landskapets östra del nära hälsingegränsen.

Av Anders Forsling

Foto: Anders Forsling & Lennarth Granström

I min vänstra ögonvrå ser jag en fisk som vakar tätt intill en gammal stock – just där minken om vintern har ett av sina favoritställen. Den här öringen är däremot i största laget, så minken gör sig nog knappast något besvär. Jag sitter i skydd av några albuskar ett tiotal meter uppströms vaket. Ån gör här en mjuk högersväng innan den nyper ihop till en blank v-formad nacke. Öringen har valt sin plats med omsorg. Precis i strömkanten och med tak över huvudet.

I nerhukad ställning smyger jag försiktigt fram för att om möjligt komma i ett bättre läge för bakkastet. Strömmen är svår och jag får lägga omkastet några gånger innan flugan får det rätta flytet. I samma ögonblick som linan sträcker ut och flugan skall till att dragga, så stiger öringen. Hugget blir likt ett piskrapp. Linan slakar, och i tafsspetsen sitter inte längre någon fluga. I min iver blev mothugget alltför hårt.

Ytterligare några fiskar har börjat vaka, och jag ser att det är små mörka nattsländor på menyn. Ovanför svängen störtar ån fram i en vild fors innan den lugnar upp. Där på ett

blankvatten strax bakom en sten vakar en större fisk. Här behöver jag inte vara lika försiktig, utan kommer ganska nära utan att störa. Redan i det första kastet krokar jag fisken,

Vackra dalaöringar – en fin upplevelse på fluga...

som visar sig vara en fin harr på cirka halvkilot. Jag lägger harren på fiskkorgen inne i strandgräset, och tar ett par bilder med kameran.

Den här lilla episoden är en av många fina stunder jag haft vid ett område, som är beläget i östra Dalarna inte långt från hälsingegränsen. Från den stora sjön Amungen i norr till sjön Runn vid Falun i söder ligger ett pärlband vattendrag av varierande storlek. Mellan dessa vattendrag finner man ett flertal strömmande par-

tier, som i större eller mindre omfattning hyser både öring och harr.

Den här sträckan är inget vildmarksområde. Men den är ändå värd att nämnas, då strömfiske med någorlunda skaplig tillgång på ädelfisk inte är alltför vanlig nuförtiden. Dessutom kan det vara ett bra alternativ för den som har familjemedlemmar, som inte är lika tokiga i flugfiske som vi själva. Sevärtheter finns det gott om och förströelser av alla de slag. Så skulle vädret vara dåligt någon dag finner man alltid något att fördriva tiden med.

Om vi börjar från norr och går nedströms, finner vi i tur och ordning strömmarna vid Dalstuga, Bingsjö kvarn, Lamborn, Tänger, Linghed, Svärdsjö och Sundborn. Alla är uppforts på nästa uppslag

Inom området finns också flera småvatten. De tål inget större fiskestryck, och du får leta dig fram till dem på egen hand. Men kanske finner du här ett alldeles eget smultoronställe. Små vatten kan bjuda på stora överraskningar.

Vid en större kläckning märker man att både öring och harr ofta håller till i mycket stark ström

---

forts från föreg uppslag

låtna för fiske utom sträckan vid Krokfors i Sundborn.

Längst i norr ligger Dalstugströmmen, som börjar vid sjön Amungen. Därefter följer Lilla och Stora Draggen. Mellan dessa sjöar ligger ett vackert strömparti med en gammal kvarn (Bingsjö kvarn). Nästa ström är Lamborsån. I boken "Lapplandsöring" av Nils Färnström handlar ett kapitel om fisket vid denna ström. Jag citerar några rader ur boken: – Efter det fjärde hugget lyckades jag efter en animerad "fight" landa en öring på 4 hg. Sedan kom den verkliga sensationen. Jag kastade i strida forsen nedanför "poolen" med en våtfluga och fick omedelbart ett kraftigt hugg. Några sekunder kände jag en tung obetvinglig fisk, som i en häftig rusning gick nedför forsen. Så ett hårt ryck, och så var det slut. Det splittrerna gutkastet av damyl grovlek 2X hade brustit. Hur stor var den fisken?

Det är klart att fisket på den tiden säkerligen var betydligt bättre än idag, men i några av strömmarna får man årligen ett flertal öringar i vikter kring 1–2 kg. Så sent som i somras togs en öring på fluga som vägde 3,7 kg i Svärdsjöströmmen. Så helt dåligt är det ju inte nuförtiden heller...

Fortsätter man sedan vidare från Lamborn, kommer man till den långsträckta sjön Balungen. Därefter följer Tängerströmmen, som kanske är

den finaste av alla strömmar i området. Skulle den jämföras med någon annan, så ligger Svärdsjöströmmen inte långt efter.

Tängerströmmen börjar vid kraftverket i Övertänger där man också lämpligast parkerar bilen. Det skall samtidigt sägas att hela sträckan från Amungen till Runn är reglerad, så det kan hända att man blir överraskad av ett stigande vattenstånd, men risken är nog ganska liten. Själv har jag bara varit med om ett par tillfällen då jag varit tvungen att avbryta fisket på grund av det. Från kraftverket och nedåt har man sedan ett underbart vackert parti med många små sidogrenar. Än är heller inte större, än att man kan vada över den på flera ställen, och vadarstövlar räcker gott och väl. Samma sak gäller förresten för alla strömmarna. Tidigare var Tängerströmmen känd för att hålla mycket grov harr. Att få en kiloharr var tydligen inte ovanligt. Men för 10 år sedan torrlades ån nästan helt och hållet på grund av reparationer vid kraftverket, och efter det blev fisket inte alls som förut.

Bra nattsländefiske

Under de sista åren har dock fisket bara blivit bättre och bättre, även om

medelvikten inte alls kan jämföras med tidigare år. Men då och då fångas ändå någon riktigt bra fisk. Småharr finns det i alla fall gott om. Det kan den intyga som varit med om en nattsländekläckning vid något av harrstryken. Vid en större kläckning märker man att både öring och harr ofta håller till i mycket starkt ström. Så det lönar sig verkligen att prova på stäl-len, där man annars inte kan tänka sig att blöta en fluga. Det kan vara betydligt lugnare en bit ned i vattnet än vad ytströmmen ger sken av.

Som jag tidigare nämnde, så är detta inget vildmarksområde utan man stöter då och då på privata marker som går ända ner till ån. Det är viktigt att man respekterar det och i stället fiskar på den sida som inte är bebyggd.

Sedan får vi fortsätta nästan ända ner till Svärdsjö innan nästa längre strömsträcka tar vid. Vid Linghed finns dock ett kortare parti där jag vid något tillfälle fångat öring. Än är där mera lugnflytande förutom en bit just vid vägbron. Svärdsjöströmmarna är också mycket vackert belägna vid samhällets östra del. Till skillnad från Tängerströmmen, som är mera sammanhängande, så är strömmarna här uppdelade Mellan dem ligger flera stora lugnvatten, som gör att förut-sättningarna är större att riktigt stor fisk skall trivas. Det kan vara lite knepigt att hitta vägen ner till de olika partierna, så enklast är nog att man hör sig för hos kortförsäljaren. Även här gäller att många har sin mark ända ned till ån. Till skillnad från det övriga området, så är endast flugfiske tillåtet i dessa strömmar. Till flugfiske räknas även plastkula med flugor. Undantaget är dock de stora lugnområdena som hyser gott om gädda, abborre och många andra fiskarter.

Flugorna

Vilka flugor skall man då använda i det här området? Det är naturligtvis omöjligt att ge ett entydigt svar på

För många är harren den förnämsta flugfisken.

Tängerströmmen kan stundtals bjuda på fint harrfiske. Tyvärr är den – när detta skrivs – hotad av utbyggnad.

den frågan. Även om de flesta dagsländor är representerade, och under vissa perioder lockar upp fisk, är det nog ändå nattsländorna som är den huvudsakliga födan. Vad det gäller öring och ibland de större harrarna, så är löjor och annan småfisk en stor del av dieten. Man märker det inte minst på att nästan alla större öringar är tagna på streamer, och då en strea-

mer av mycket lättdressad typ. Genom att många strömmar är ganska snabba vill man ha en fluga som snabbt kommer ner till fisken.

Av nattsländeimitationer finns det många bra flugor att välja bland, t.ex. Europa-tolvan, Rackelhanen, Elk Hair Caddis och många andra välkända flugmönster. Självt använder jag med förkärlek här till mina flugor, och en

fluga som verkligen har fungerat bra har kropp av underullen från hare – gärna med en hel del stickhår, som spretar ut lite här och där. Som vingtar jag svart ekorrsvans eller något liknande material, och längst fram ett grått tupphackel.

Men den fluga, som oftast sitter på tafsen när jag fiskar, är en nattslände-
forts på nästa sida

Vid årets första flugfisketur stötte jag ihop med ett vackert lodjur! Endast fem meter skilde oss åt...

forts på föreg. sida

puppa av flymftyp, som verkligen visat sig vara en fullträff. Om fisken vakar fettar jag in flymfen, så att den verkligen hänger i ytfilmen. Men är det inga vak, så fiskar jag den "naturrell", för att kunna få ner den på lite större djup.

Första gången den verkligen övertygade mig om sin fångstbarhet, var när jag fiskade en å i Norge. Det regnade nästan hela dagen, så någon större aktivitet på fisken var det inte. Mer av en slump satte jag på flymfen och fick nästan omedelbart en fin öring. Sedan krokade jag under dagens lopp flera fiskar på flymfen, ända tills jag kom fram till en mycket fin håla där det absolut måste stå fisk.

Jag bestämde mig för att omsorgsfullt försöka fiska av djuphålan. Provade först en torrfluga utan något som helst resultat. Gick sedan över till en ordinär nattsländepuppa, som inte heller den gav något resultat. Jag hade nu stått vid hålan i dryga halvtimmen utan att ens ha sett skymten av någon fisk, och tänkte faktiskt fortsätta uppströms, när jag för ordningens skull satte en ofettad flymf på tansen. Det kan låta otroligt, men i samma håla krokade jag fem öringar och missade två. Alla förstår nog att jag efter det har en viss tilltro till den flugan...

Skulle jag ytterligare nämna någon fluga så får det bli Rolf Ahlkvists "Balsageting", en fluga som ofta lockar

upp fisk när ingenting annat fungerar. Se artikeln om "Terrestrials" i FiN nr 2/83.

Även sjöfiske

Jag nämnde tidigare att hela den här sträckan ligger i närhet av bebyggelse. Men den, som någon dag önskar fiska i en något mer avskild miljö, finner ett flertal sjöar och tjärnar med ädelfisk inom området. Jag tänkte här nämna några, som alla ligger inomrimligt avstånd från strömmarna.

Om vi ännu en gång börjar från norr, så har vi Nysjön och Stora Acktjärn, som man lättast når via skogsväg från Lingshed. Nysjön ligger vid Sjöns fåbod, som än idag är en levande fåbod. Har man tur kan man få köpa färsk ost hos en man som heter Sune, och som hela sommaren bor där uppe med sina getter.

I Nysjön är det tillåtet att ha båt, men någon uthyrning finns inte. Det går naturligtvis bra att fiska från land, men har man en flytring är Nysjön ett bra alternativ. I sjön finns ett fint bestånd av öring. En bit söder om Nysjön ligger St. Acktjärn, som verkligen är en vacker tjärn med kristallklart vatten. Fina sand- och stenbottnar gör det lätt att vada. Här finner man både öring och regnbåge, men merparten av fisken är öring.

Båda dessa vatten är inte några direkta "put and take"-sjöar, då isättning av fisk sker på senhösten och denna sedan fredas till isläggningen. När sedan våren kommer är den inte alls lika lättflörtad som nyinsatt fisk kan vara. Konditionen är den allra bästa och köttet illande rött.

Västerut från Tängerströmmen räknat ligger Björktjärn efter vägen mot Dådran. Detta vatten är däremot en mera typisk put and take sjö, där flera isättningar av fisk görs under sommaren.

Rödingvatten

Öster om Sundborg ligger Hinsens-Logårdens fiskevårdsområde, där jag valt att nämna 3 stycken vatten. Djuptjärn heter en ganska nyöppnad liten tjärn, som ligger naturskönt strax norr om den stora sjön Hinsens Tjärnen är i första hand är tänkt som ett handikappvänligt vatten. Den ligger helt nära skogsvägen, och en större brygga har gjorts i ordning för de som är rullstolsbundna. I tjärnen sätter man ut regnbåge.

Några flugor för Dalarnas harr och öring

Streamer

Krok: 4–8 streamerkrok

Bindtråd: Svart

Stjärt: Röda hackelstrån

Kropp: Flat tinsel (guld el silver)

Rib: Oval tinsel (guld el silver)

Vinge: Mörk ekorrsvans

Hackel: Mörkt något mjukare tupphackel bundet på flymfvis

Nattslända

Krok: 12–14

Kropp: Den grå underullen från hare dubbad på grå bindtråd

Vinge: Mörk ekorrsvans el liknande

Hackel: Grått tupphackel

Flymf

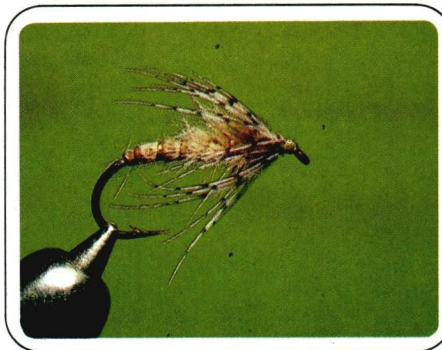
Krok: 10–12

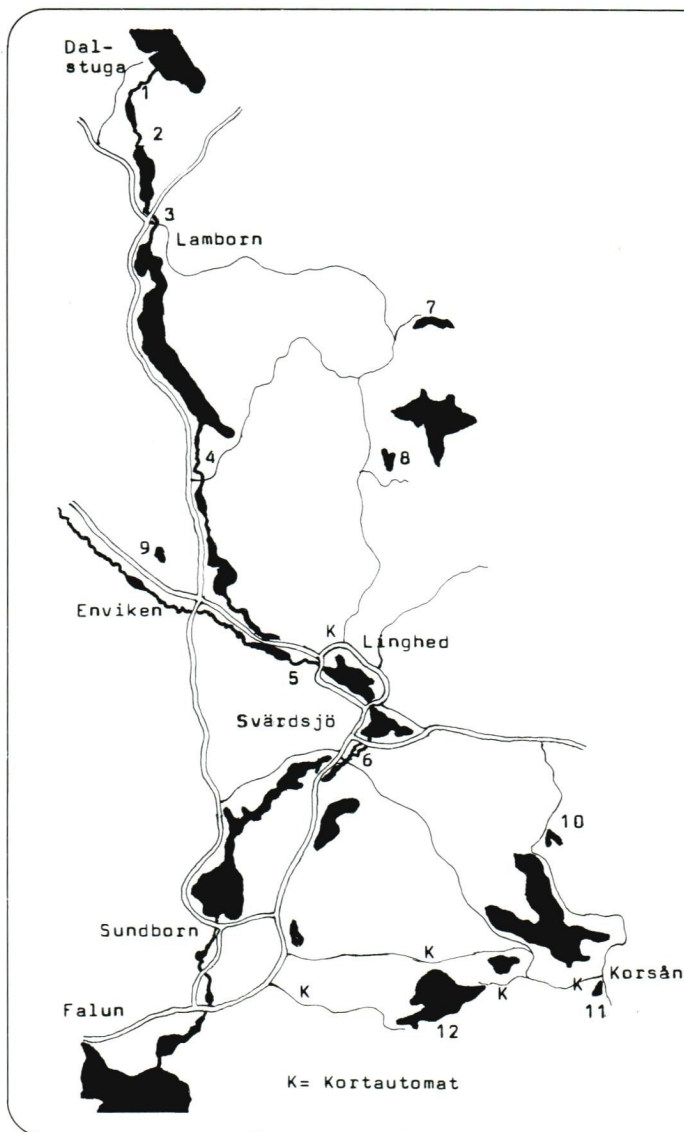
Kropp: På gul silkestråd lägger man 2/3 gulgrön underull, sedan 1/3 brun ull.

Spinnes på s.k. spinning-block

Rib: En tunn guldwire

Hackel: Grå raphöna 1–2 varv

För den som skulle vilja fördjupa sig lite mer i det här området är naturligtvis den topografiska fältkartan det allra bästa hjälpmedlet. Här följer de nr som täcker området: 13 F – NO, 13 G – NV och SV, 14 F – SO, 14 G – SV.

För den som inte vill ha en fullt så detaljerad karta, kan jag rekommendera länskartan över Kopparberg. Där finns alla vägar och vattendrag utsatta.

Fiskekort

1. Dalstugströmmen	Dalstuga
2. Bingsjö kvarn	Shell bensinstn i Enviken
3. Lamborsån	Shell bensinstn i Enviken
4. Tängerströmmen	Shell bensinstn i Enviken
5. Lingshedströmmen	Kortautomat i Lingshed + privata
6. Svärdsjöströmmen	Svärdsjö Järn + privata
7. Nysjön	Kortautomat i Lingshed + privata
8. St. Acktjärn	Kortautomat i Lingshed + privata
9. Björktjärn	Shell bensinstn i Enviken
10. Djuptjärn	Kortautomat i Korsån
11. L Logården	Kortautomat i Korsån
12. St Logården	Kortautomat vid alla tillfarter

Lilla och Stora Logården är sedan gammalt kända ädelvatten. Framför allt har de blivit kända som mycket fina rödingvatten. I Lilla Logården har jag själv haft nöjet att studera leken en höstdag, och fick då se ett skådespel med rödingar i vikter kring 2–3 kilo. Lilla Logården ligger alldeles intill det gamla bruket i Korsån där Dalarnas sista lancashiresmedja finns bevarad. Man har också varje sommar en kolmila igång för den som vill uppleva atmosfären kring en sådan. I den gamla herrgården finns en servering som är öppen hela sommaren.

För att återgå till fisket, så finns i Lilla Logården även öring och regnbåge, och mig veterligt finns det inget mer vatten i dessa trakter där man i en och samma tjänt kan få alla dessa tre fiskar på kroken.

Stora Logården är ett betydligt större vatten, och båt är därför tillåten. Förutom röding kan man här få riktigt stor öring. I sjön finns nors, som gör att öringen växer kolossalt snabbt. Då

sjön är så pass stor, kan det kännas lite avigt att försöka sig på att flugfiska i den. Men har man bara tillgång till båt eller något annat flytetyg kan man söka sig till platser där fisken är i farten. Självt hade jag en gång ett väldigt fint nymffiske ute vid ett stengrund, där ett flertal öringar vakade hela kvällen, och när vulgatan eller de stora nattsländorna är i farten, kan man få se de riktigt stora öringarna likt laxar vältra sig intill båten.

Vattnet i sjön är fantastiskt klart och siktdjupet är flera meter. Vid klart och lugnt väder är det en hisnande känsla att ligga raklång i båten och på flera meters djup studera vad som försiggår där nere på botten. Fr. o. m. september är allt fiske i St. Logården förbjudet, men sjön öppnas igen under vårvintern då isfisket efter röding börjar.

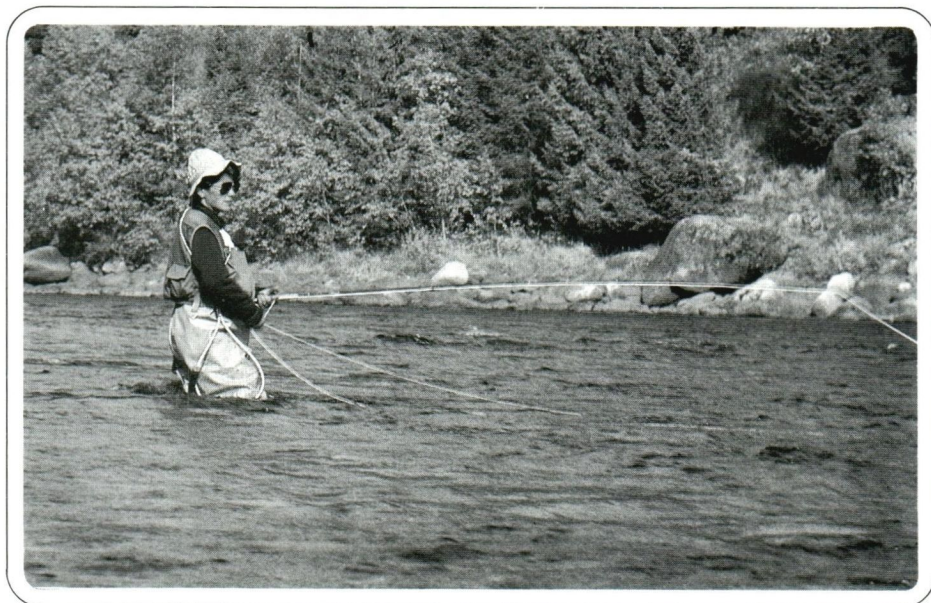
Förutom alla de vatten jag nu nämnt finns det ytterligare en hel del att välja bland, men något skall ju var och en få upptäcka på egen hand. Många gånger är sökandet efter nya

vatten en del av tjusningen med fisket.

Rikt på vilt

Den här delen av Dalarna är mycket rikt på vilt av alla de slag, och för den som drömt om att någon gång få stå öga mot öga med något av våra stora rovdjur är chanserna inte allt för små. Vid årets första flugfisketur vid L. Logården stötte jag ihop med en stor och vacker lodjurshanne. Endast fem meter skilde oss åt. Under några korta ögonblick såg vi varandra djupt i ögonen innan han försiktigt och ljudlöst lommade iväg.

En god vän var förra sommaren ute och cyklade i skogarna kring St. Acktjärn, när han framför sig på vägen fick se en stor björn. Till historien hör att han flera gånger besökt nordligare delar av vårt land för att om möjligt få se björn! Att det sedan blev här hemma var väl något han inte hade räknat med, även om det länge har funnits björn i de här trakterna.

Min bästa fiskekompis

Släpp tjejerna loss – och ge dem chansen att riktigt upptäcka vår fantastiska sport, så ska ni få se på verklig kamratskap och flugfiskarglädje. För delad glädje är dubbel glädje!

Av Hasse Norell

Ett av augusti månads katastrofartade skyfall hade letat sig in i min källare. Jag stod där med vatten långt upp på vadarna och studerade de fina forsarna över trösklarna och de förträffliga ståndplatserna i strömkanterna bakom soff- och fätöljben, samtidigt som jag lekte med tanken att plantera ut örting där nere. Nå, efterhand som kommunens dåliga ledningsnät lyckades svälja vattenmassorna, torrlades mitt öringsvatten.

Den påföljande, tidsödande och kostsamma renoveringen gjorde att mitt höstfiske blev starkt begränsat. En dag då jag stod och målade i källaren, flög tankarna iväg till sommarens härliga fiskestunder och lockade fram bilden av min norska älv. Där, mitt i strömmen och med flugspöet i hand, stod min bästa fiskekompis – min fru.

Jag har många gånger undrat över varför det är så få flugfiskande kvinnor vid våra vatten. Är det verkligen så, flugfiskebröder, att de inte får vara med oss och leka? För vad är vi om inte förvuxna pojkar, som med våra flugspön prövar de flugor vi

under vinterns lekstunder knäpat ihop vid städet. Har ni inte någon gång under en fisketur sänt en skuldmedveten tanke hem till frun eller sambon, som inte får vara med och dela era naturupplevelser och er fiskeglädje?

Min fru, som heter Monica, och jag träffade utanför en hytte i Norge två så kallade flugfiskar-änkor. Att döma av längden på den virkning var och en höll på med, hade de säkert varit där ett par veckor. Fru nummer ett förklarade att männen var ute och fiskade. Fru nummer två, som tydligen höll på att virka gardiner till en matsal med tio fönster, prisade fjällvärldens vackra natur och friska luft.

Vi lämnade dessa beundransvärt tappra kvinnor.

– Så jäkla trevligt är det inte att virka sig igenom fjorton semesterdagar. Jag har själv provat, var Monicas kommentar.

I en sportaffär blev jag vid ett annat tillfälle vittne till hur en flugfiskare och hans hustru rustade sig för fjällsemestern. Han köpte sig ett flugspö i 1500-kronorsklassen och valde och vrakade

bland flugor. Den nyss hemkomna lätta kolfiberrullen skulle han naturligtvis ha till sitt nya spö. Med diverse småprylar gick det hela till ungefär tretusen kronor.

– Dyrt, sa han. Men man måste ju unna sig något. Så vände han sig mot sin fru.

– Du får väl ha något att fiska med du också. Därpå till expediten: Har ni något billigt set med en sån där idiotsäker inkapslad haspelrulle och så en plastkula? Sätt på en stark lina, för annars gör hon väl av med varenda fluga jag har!

Det var som ett eko av mig själv, till för några år sedan. Jag skämdes...

På den tiden min fru ömsom tillbringade semestern med att virka, ömsom fiskade med plastkula, skulle vi besöka ett vatten i södra Västerbotten cirka en mil från bilväg. Efter att ha vandrat omkring tre kilometer uppför en fjällsluttning, tog vi paus.

Efter en stunds vila och en kopp kaffe fortsatte vandringen. Vi kom in på ett intressant samtalsämne, varför följande fem kilometer gick ovanligt fort att gå. Vi pausade på nytt, och jag ställde från mig rygsäcken och spöet mot en sten.

– Ställ ditt spö här också, sa jag.

– Vilket spö? Det satte jag, där vi pausade förra gången.

Det var då det. Nu är det hon som har den bästa oråningen på fiskegrejerna. Vilka trevliga och fantastiska fiskeminnen har vi inte tillsammans, särskilt minnet av hennes första röding!

Händelsen bevittnades av mig och en äldre flugfiskande gentleman. Efter en något brutal och till många delar fantastisk drillning av en röding i femhektosklassen, lyckades hon slutligen landa den. Stundens spänning släppte, och hon drog sig tio meter upp på stranden, där hon hukade sig bakom några videbuskar. Rödingen, som hon trott förpassad till de sälla vattnen, låg kvar på stranden. Den började emellertid kvicka till och med några

hopp närma sig vattnet. Ur buskarna störtade nu Monica med byxorna nerhasade till knäna fram till fisken, och med en sten släckte hon definitivt ljuset för rödingen. Sedan återvände hon med byxorna fortfarande i knähöjd till videbuskarna.

Den äldre mannen, som beskådade dramat, hade stannat upp med spöet höjt i ett påbörjat framkast. Linan föll som en slocknad raket ner över hans huvud. Han vevade in, lyfte sin fiskehatt och tackade bugande för skådespelet. Så ruskade han på huvudet och drog sig längre bort på stranden.

Numera brukar hon ge salmoniderna en betydligt lättare klapp på huvudet och ett välkommen åter, innan hon sätter tillbaks dem.

Flugfiske är en sport som lämpar sig utmärkt för kvinnor. Det är ingen kraftsport utan helt en fråga om teknik, så därför finns inga fysiska hinder för en kvinna att bli en duktig flugkastare. Det är heller sällan en fråga om att kasta långt. Likaså borde flugbindning ligga väl till för kvinnor, som har en bättre finmotorik än män.

Jag minns också en vacker septemberkväll, den sista öringskvällen i sydsverige. Öringen vakade överallt med ljudliga plask, som ville den ge oss ett minne inför den långa vintern. Efter att ha lyft på tre öringar, och känt ytterligare några, var jag ganska nöjd, då skymningen sänkte sig över ån. Monica stod längre ner och hade haft ett lika fint fiske.

– Skall vi sluta nu? ropade jag ut till henne.

– Sista dagen håller man på tills det blir mörkt, blev det förebrående svaret.

Dä'ni! Fruar, fästmör och flugfiskebröder. Dä'ni! Det är världens bästa fiskekompis!

När äter fisken?

Vilka faktorer, som styr fiskens näringsintag, kan man alltid spekulera över. Att en stor insektskläckning får igång fisken, det vet vi alla, liksom att fisken är aktivare under vissa tider på dygnet. Nu finns det till och med vetenskapliga undersökningar, som bekräftar dygnsaktiviteten under olika årstider.

*Av Ingemar Näslund
Foto: Lennart Bergqvist*

Allt sedan sportfisket föddes har man spekulerat i när fisken huggar. Otaliga är teorierna om vädrets, månens och insekternas inverkan på fiskens huggperioder. Det mesta i detta ämne har säkert redan skrivits, men nedan görs ett försök att anslå en mer vetenskaplig ton. För att förenkla det hela begränsas ämnet till hungriga laxfiskar. Därmed utesluts lekvandrande lax och havsöring som mer av aggression än av hunger tar ett bete. Frågan är alltså: Vad styr laxfiskarnas intag av föda? Svaret ges med en blandning av fakta och spekulationer.

Vetenskapliga undersökningar har gjorts över fiskens dygnsaktivitet under året. Försöken har utförts av Karl Müller vid polcirkeln (Jokkmokstrakten). De har gått till så att fisk (i detta fall öring) placerats i ringformiga tråg med fotoceller. Varje gång en

fisk passerar en fotocell registreras detta och på så sätt mäts fiskens aktivitet. Försöken har skett vid naturliga ljus- och temperaturförhållande.

Öring är alltså aktiv på dagen under midvintern, i gryning och skymning under vår, sensommar och höst samt kontinuerligt aktiv vid sommartid. Det sistnämnda benämns midsommardesynkronisering och uppträder endast på nordliga breddgrader (omkring polcirkeln). Det innebär att fisken förlorar tidsorienteringen och blir stötvist aktiv under hela dygnet beroende på de ljusa sommarnätterna. Gör man om samma försök längre söderut, visar det sig att öring då är skymnings/gryningsaktiv under hela sommaren.

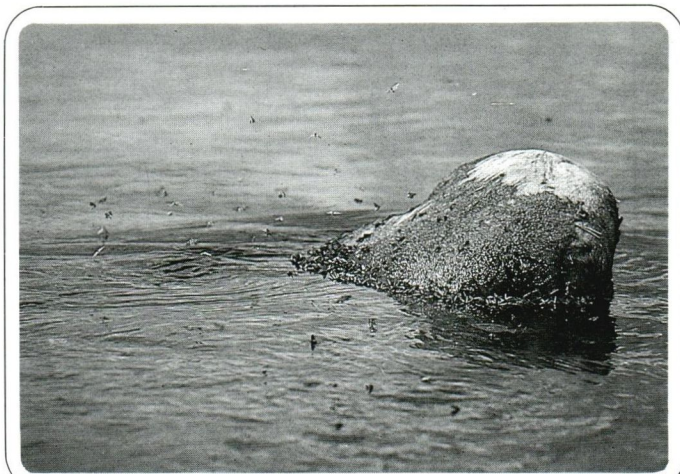
Hur överförbart är då detta till naturliga förhållanden? Ja, aktivitet innebär ju inte alltid sökande efter föda.

Det kan t.ex. också handla om lek och vandring. Men som ett grundmönster för laxfiskar, som huvudsakligen livnär sig på botten djur, stämmer det hela ganska bra. Huvuddelen av födoorganismernas aktivitet är ju förlagd till natten. Vidare lokaliserar laxfiskar sina byten med synen, vilket gör att skymning och gryning borde erbjuda både tillräcklig mängd aktiva insekter och ljus.

Så några ord om de tillfällen då fisken avviker från detta mönster. Dessa avvikelser kan ha flera orsaker, somliga möjliga att förklara, andra inte. Tillgången på föda är naturligtvis avgörande. Stora sländkläckningar eller svärmningar av myror kan ju exempelvis sätta fart på fisken när som helst. Särskilt markant är detta i fjällregionen, där det hårda klimatet gör att omslag till varmt väder ofta startar både sländkläckningar och fiskaktivitet. Vidare påverkar fiskens diet aktivitetsmönstret. Fiskätande öring torde t.ex. bete sig annorlunda jämfört med öring som lever av insekter.

En annan viktig faktor i sammanhanget är vattentemperaturen. Laxfiskar trivs bäst (tillväxer) grovt räknat mellan +5° och +16°. Undersökningar av evakueringshastigheten (den tid det tar för födan att smälta och passera tarmkanalen) har visat att denna förändras med temperaturen. En fisk i varmt vatten kan alltså äta betydligt fler gånger per dygn än en fisk i kallt vatten. Detta är sant upp till en viss gräns. Blir det alltför varmt i vattnet minskar fisken i stället sin aktivitet och sitt födointag.

Det beror på att fiskar är växelvarma, och att det därför åtgår mer energi vid aktivitet i varmt vatten, eftersom ämnesomsättningen ökar med kroppstemperaturen. Dessutom in-

Ibland förändras fiskens dygnsrytm, och den blir plötsligt mycket aktiv. Så är fallet vid massiva kläckningar, då insekterna driver i massor med vattnet.

Det finns också vissa insekter, som helt kan ändra fiskens naturliga "klocka". Ingen fisk kan t.ex. motstå svärmande flygmyror, som blåser ut över vattnet.

nehåller varmt vatten mindre syre än kallt vatten, vilket kräver en större "andningsinsats" relativt sett. Det kan alltså energimässigt uppstå en nettoförlust när fisken fångar byten.

Sammantaget måste alltså sökandet efter föda och ätandet göras så "ekonomiskt" som möjligt för fisken. För att nå maximal tillväxt försöker varje fisk därför att fånga ett så energirikt byte som möjligt till en så låg energikostnad som möjligt.

Oberäknelighet

Nu har vi alltså gjort fisken till en "logisk, kallt beräknande varelse", som alltid maximerar sitt födointag i förhållande till energiförbrukningen. I varje detalj tycks man kunna förutspå dess beteende.

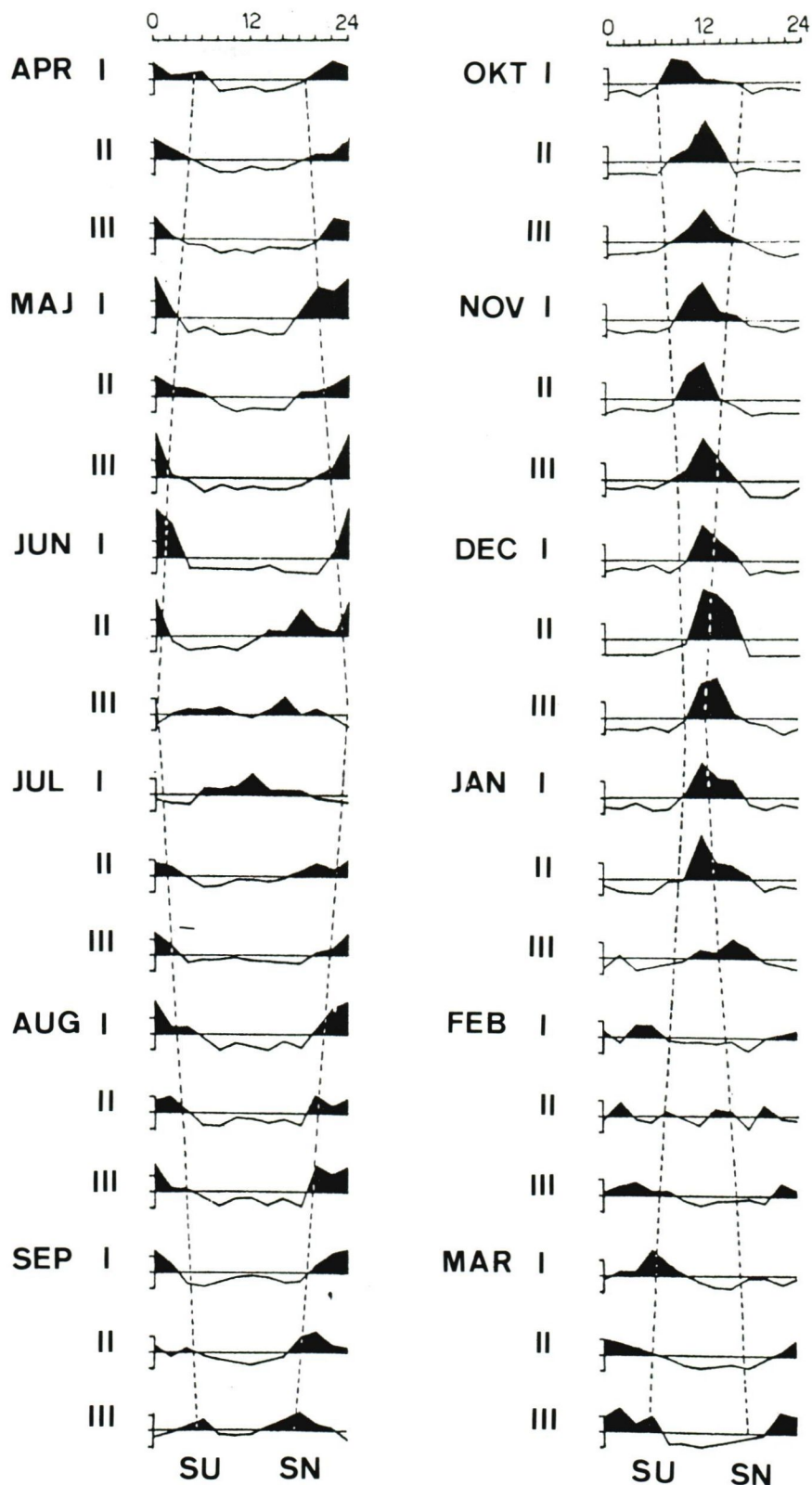
Som väl är stämmer detta påståendet inte med verkligheten. Ibland är de yttre förhållandena för både insekter, fisk och fiskare de allra sämsta och dessutom kanske tidpunkten är fel – men trots detta äter fisken. Det kan man se på de plaskande vaken i störtregnet. Nästa gång är vädret perfekt och sländorna sitter i drivor på fiskehatten, men inte en vakring syns till. Det kan ju visserligen vara så att fisken tar sin föda under vattenytan, men en genomgång av flugskens sjunkande innehåll ger inget resultat.

Trots våra vackra förutsägelser och kalkyler finns alltså ett stort mått av oberäknelighet i fiskens beteende. Och det är ju bl.a. det som är charmen med fiske...

FOTNOT:

Som framgår av artikeln ovan är förekomsten av insekter en av de faktorer som påverkar fiskens dygnsrytm och mattider. En speciell företeelse bland nymfer och larver, som påverkar fiskens födointag, är den s.k. "driften", dvs när nymfer etc lämnar sina uppehållsplatser och driftar iväg, ofta i stora mängder, med strömmen. I FiN nr 2/85 beskrev Ingemar Näslund en undersökning av driftaktiviteten hos insekter. Vill du angripa ditt fiske riktigt "vetenskapligt" bör du alltså även studera den tabell, som redovisades i den artikeln. Genom att jämföra och kombinera driftaktiviteten hos insekterna med fiskens dygns- och årstidsrytm borde du nästan på minuten när, kunna förutsäga då det är dags att lägga ut flugan...

Men, som Ingemar påpekar, teori är en sak. Vad som händer i praktiken ute vid vattnet en helt annan. Och det är väl tur det!

Öringens dygnsaktivitet under året markerad med svarta områden. De streckade linjerna anger solens uppgång (SU) och solens nedgång (SN). Månaderna har delats in i 10-dagars perioder. I början och slutet av säsongen visar den här undersökningen på störst aktivitet kring gryning och skymning. Man ser också hur fisken vid månadsskiftet juni/juli plötsligt blir dagaktiv. Tabellen gäller för ljusförhållandena vid polcirkeln.

Han var en dunkrokens apostel

Det började en gång, när seklet var ungt, med långspö och mask i Hälsinglands strömmar, men snart greps den unge Nils Färnström av flugfiskets tjusning. Med tiden blev han inte bara en hängiven flugmetare utan också en förgrundsgestalt och pionjär inom det moderna svenska flugfisket. En dunkrokens apostel, som vi minns med sorg och saknad.

Av Jerry Pettersson

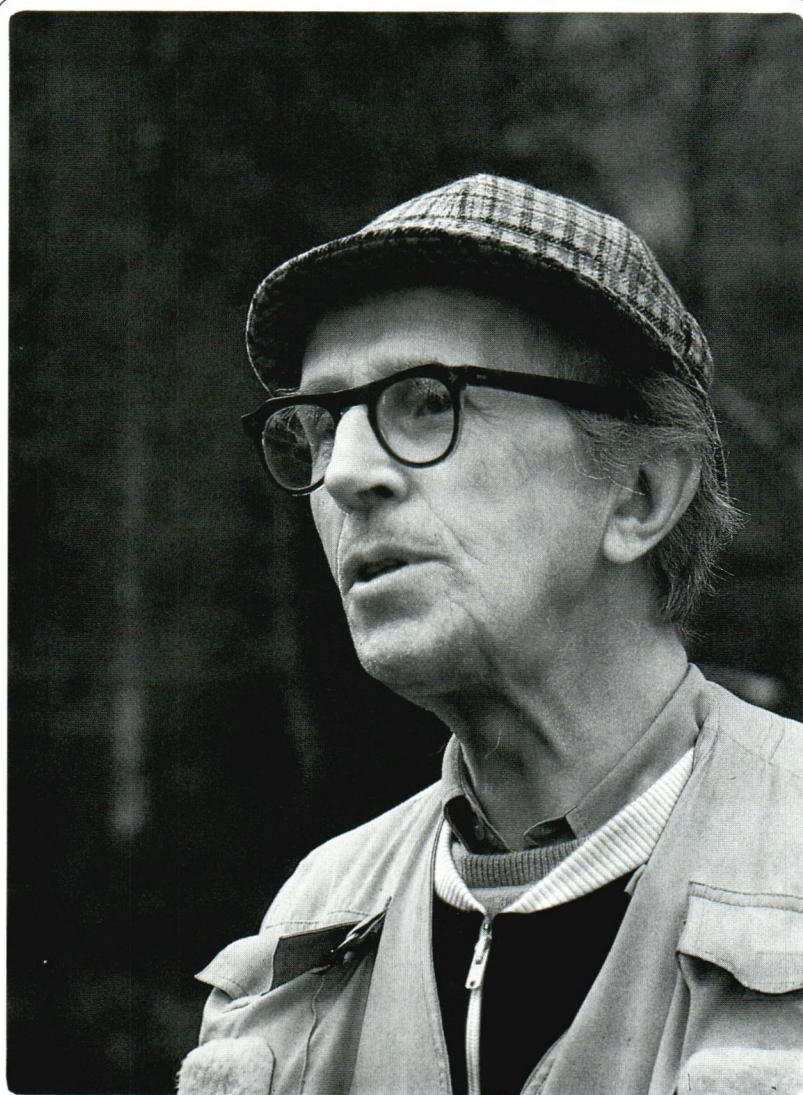
När jag en gång för mer än två decennier sedan gjorde mina första klumpiga kast med det postorderinköpta glasflugspöt och därmed för gott fångades av flugfiskets tjusning, var det som en direkt inspiration av framförallt två män, som båda skrev om det ädla flugmetet, men ändå var varandras totala motsatser...

Den ene var Hans Lidman, vandringsmannen, poeten och naturlyrikern, som genom trolska, dramatiska och ibland rent av mytiska skildringar målade upp en vildmarks- och fiskevärld, som jag bara kände att jag måste få uppleva. För Hans Lidman var det de dansande dimmorna, forsackens lockande sirenrop och den nordiska naturens konglomerat av ljus, färger och dofter, som spelade huvudrollerna i hans fiskeskildringar.

För den andre av mina inspiratörer – Nils Färnström – var praktisk till-

lämpning av teoretiska kunskaper, arvet och bindningarna till de brittiska flugfisketraditionerna, nya och gamla strömningar kring spömateriäl, linor, rullar och andra redskap de viktigaste ingredienserna. Men jag vet att även Nils Färnström njöt av och uppskattade naturens skönhet och mystik, bakom den skenbart "strikt" attityd, som han ofta förmedlade via sina böcker.

Egentligen var det en märklig kombination av inspiratörer och favoriter: den slokhattsförsedda vildmarksporten Lidman och den strame, precisa Färnström med en omisskännlig touch av brittisk gentleman över sig! Men jag var säkert inte ensam om att ha dessa två herrar som inspirationskällor – många av oss, som greps av flugfiskets tjusning under 50-, 60- och början av 70-talen fångades av denna sällsamma kombination av naturdyrkan och praktisk teoritillämpning...

Nils Färnström var 77 år gammal, när han avled i Malmö i början av året. Den här bilden togs för några år sedan, när Nils besökte Gustavsfors fiskevårdsområde i Helgeån. Foto: Lennart Bergquist.

Nu är dessa båda förgrundsgestalter borta. Hans Lidman gick bort för några år sedan. Nils Färnström avled i början av det här året. Det känns tomt i själ och hjärta.

När det gäller Nils Färnström är det ett ofrånkomligt faktum att han under flera decennier var en av det svenska flugfiskets främsta förespråkare och inspiratörer. Hans produktion av böcker och tidskriftsartiklar var mycket stor och på många sätt banbrytande.

Sina första fiskestunder upplevde Nils Färnström i samma trakter som Hans Lidman – nämligen i Hälsingland. Ljusnan var Nils barndomsälv. Där tog han som ung pojke sin första lax. Visserligen inte på fluga, utan på en devonspinnare, monterad på långspö. Och sin första öring tog han i en liten trolsk hälsingeå. Den gång-

Nils Färnström in memoriam

Käre Nils, jag sitter här med Din gamla slitna flugask framför mig. Det är en svart plåtask med flugor i varje fack.

Det kan utan vidare konstateras, att det inte är många av oss flugmetare förunnat att efter den sista solnedgången efterlämna en så väl använd ask som Din.

Alla vi sportfiskare är tacksamma, för att Din ask blev så använd. Den gav under åren rikligt med stoff till alla Dina böcker och artiklar. Jag skall nu inte i ord och mening framlägga Dina gärningar inom det svenska sportfisket. Det kommer så många andra att göra. Låt mig i stället som Din vän få säga några personliga ord, som må följa Dig, när Du nu gått över gränsen.

Din bok "Dunkrok och blänke" köpte jag mer eller mindre av en slump 1963. Kapitlet om flugspön fascinerade mig så enormt, att Skarp's Fly-Fishing kom till. Något år därefter träffades vi personligen och en lång vänskap uppstod. Därefter har vi gjort många fiskefärder tillsammans, ofta med vännen Reidar som färdkamrat. Antingen färderna gått inom eller utom landet, har våra stunder tillsammans alltid varit oförglömliga.

Jag plockar i Din ask. Fångar upp en Fan-Wing Royal Coachman. Den minner mig om alla de gånger vi fiskat tillsammans i Storån i Dalarna. Jag kommer speciellt ihåg en gång, när Du överlistat en kiloöring i Nedersthån. När den granna fisken var håvad, ropade Du: "Tack gamla kära, präktiga, Fan-Wing!"

Jag minns stunderna vid ån, när Du – i väntan på vak – satt tillbakalutad mot någon gammal knotig tall och berättade om Dina fiskefärder till Storån förr i världen. Om det fantastiska fisket där med Frank Sawyer inte minst. Liksom Fan-Wing Royal var något av Din favoritfluga, var nog Storån Ditt favoritvattnen, trots att Du fick möjlighet att pröva de flesta fiskevattnen här på klotet.

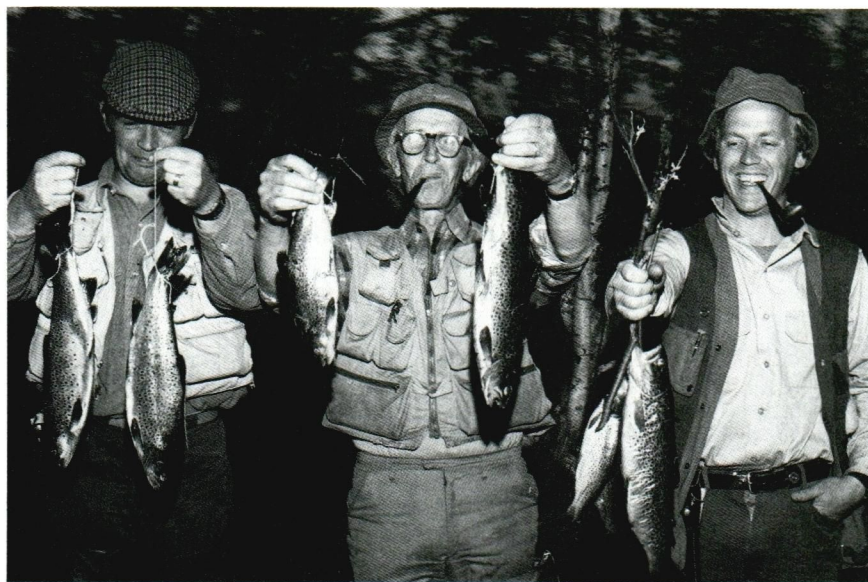
Jag plockar vidare i asken. En Royal Wulff minner mig om en av Dina största stunder, då Du den 9 maj 1977 i Test i England fick Ditt livs öring på 3 kilo. Märkligt nog var detta en av Dina sista större fiskefärder och Du var verkligen värd den öringen, Nils.

I ett fack ligger en Bird's Stone Fly och ett par Kolzer. Flugorna minner mig, om den entusiasm Du alltid visade, när något nytt kom fram inom flugmetet. Själofallet erinrar man sig, då Du, tillsammans med Sawyer, introducerade nymffisket för öringarna i Storån.

Jag faller sakta ihop locket på asken. Flugorna kommer aldrig att fiskas med mera. En epok inom svenskt flugfiske är slut.

Jag, tillsammans med fiskekamrater över hela världen, kommer att minnas Dig med stor tacksamhet.

Lars-Åke Skarp

Nils Färnström älskade Storån i Dalarna. Här visar han glatt upp sin fångst från en fiskedag i juli 1975, omgiven av goda vännerna Reidar Winerö, t.v., och Lars-Åke Skarp, t.h.

Foto: Björn Tång

en var redskapet bambuspö och mask. Men barndomens fiskelycka födde en livslång kärlek till fisket och snart blev den unge Nils Färnström alltmer intresserad av flugfisket – eller flugmetet, som han föredrog att kalla det. Benämningen "fluga" var förresten inte heller en beteckning som Nils gillade – han ville hellre kalla de skira skapelserna, för "dunkrokar" – och visst är det väl en både vackrare och i många avseenden korrektere benämning!

Den första bok Nils Färnström läste om flugfiske, var Edward Greys "Fiske med fluga". Denne engelska klassiker kom på många sätt att lägga grunden för Nils framtida syn på flugfisket och över huvud taget var han genom hela sitt aktiva fiske- och författarliv tjugad och påverkad av den brittiska flugfisketraditionen.

Inspirerad av den engelska litteraturen och sina egna flugfiskeerfarenheter gav Nils Färnström 1933 ut boken "Flugfiske". Det var den allra första svenska boken, som enbart handlade om flugfiske. Vid denna tid bodde Färnström i Stockholm och där kom han i kontakt med dåtidens stora namn inom svenskt sportfiske, Rudolf Hammarström och Bengt Bellander. Båda dessa herrar var tongivande i tidskriften "Från skog och sjö", som fungerade som dåvarande Svenska Sportfiskareförbundets organ.

Förbundet funderade emellertid på att starta en ny, egen tidskrift. Budet gick till den då endast några och tjuo år gamle Nils Färnström! Ett något överraskande beslut, som möjligen påverkats av en mycket inspirerande artikel, som unge herr Färnström skrivit på beställning för "Från skog och sjö". Artikelnen handlade om en castingtävling vid Djurgårdsbrunnsviken och det var kanske inte så märkligt, att författaren beskrev det hela i så entusiastiska och överväldigande ordalag. Han råkade nämligen själv delta i tävlingen och vann både fluga, längd och fluga, precision i juniorklassen och slog dessutom seniorsegraren i klassen fluga, precision...

Med liv och lust kastade sig Nils Färnström över sin inspirerande uppgift att starta en fisketidskrift. 1935 såg den nya tidningen dagens ljus under namnet Sportfiskaren. I 30 år skulle Nils Färnström verka som tidningens redaktör och genom denna arbetsuppgift bli en av de främsta spridarna av sportfiskets evangelium i Sverige. I dag heter tidningen som bekant återigen Sportfiskaren, efter ett antal år under namnet Svenskt Fiske...
forts på sid 33

Flugfiske – ett sätt att leva och uppleva

Den grå flugsnapparen på sin favoritgren...

Vad är det som gör just flugfiske till vår allt uppslukande hobby? Är det de vackra redskapen, flugbindningen, den eggande åsynen av vakande fisk eller är det själva fångsten av fisken, som driver oss att satsa allt på vår sport? Eller är det helt andra värden vi ser i flugfisket – kanske är det helt enkelt ett sätt att leva?

Av Gunnar Johnson

När detta präntas är det midvinter. Det har varit en skön men kall dag, och i aspen utanför altanfönstret har småfåglarna provianterat flitigt av fågelbordets läckerheter. Solrosfrön och talgbol-lar försvinner med förvånansvärd hastighet – dagarna är korta och det gäller att fylla på bränsle inför den kalla januarinatten.

Ja, dagarna är korta och kvällarna långa och mörka och för flugfiskaren finns inte mycken sysselsättning mer än att vid flugbindarbänken drömma sig tillbaka till somrar som gått och att längta framåt till den säsong, som, då detta går i tryck, just står för dörren...

Om man inte som jag sitter och planerar kommande nummer av FiN, vill säga, eller försöker besvara alla brev, som sommarlängtande läsare sänder till redaktionen.

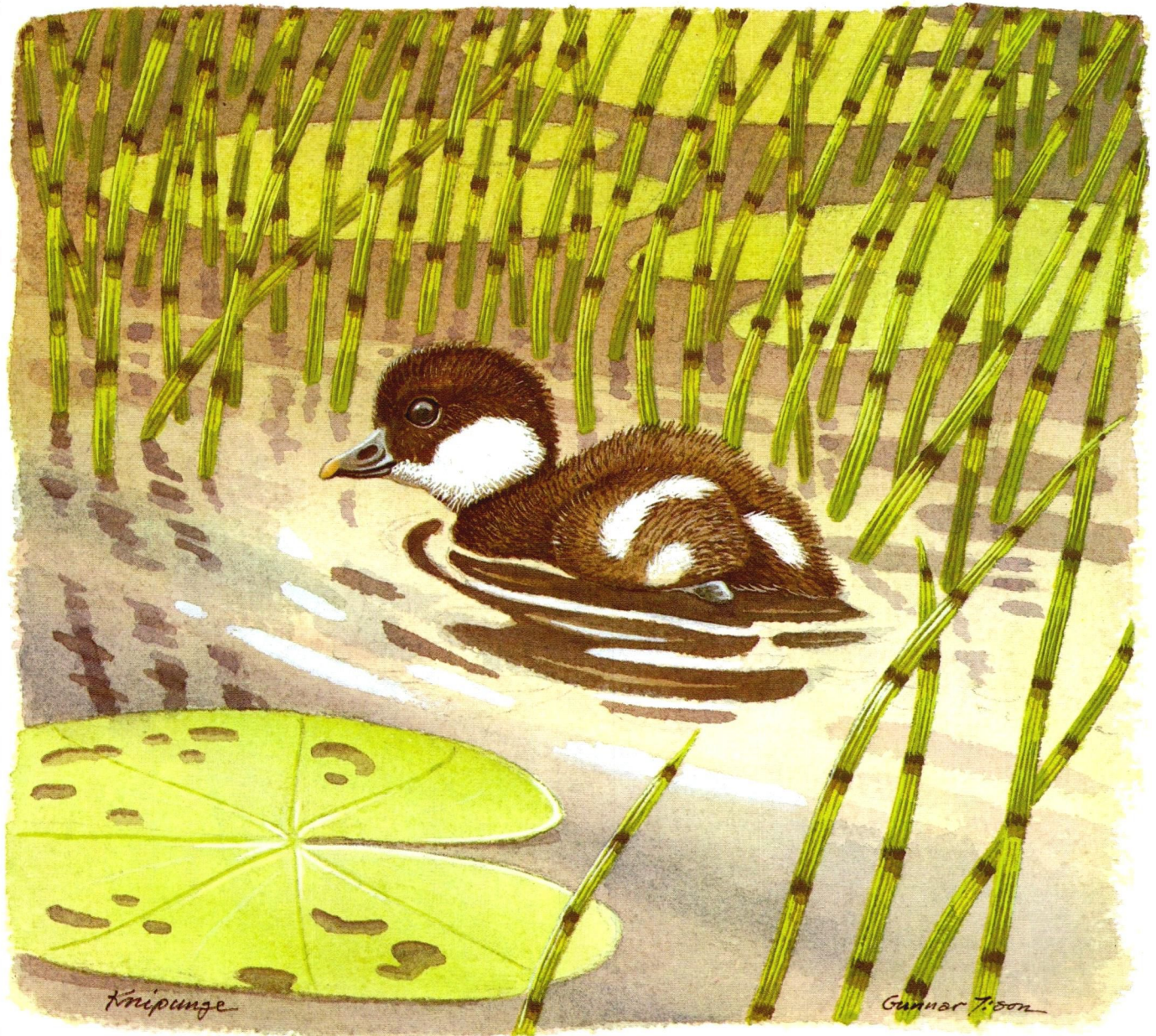
Breven handlar om det mesta, som berör vår sport, men huvuddelen ställer rent tekniska frågor. Vilket kolfiberspö är bäst? Var köper man några åtråvärda fjädrar? Vart åker man för att fiska fjällröding? Har Heptagenian också en höstgeneration? Vad kostar det att åka till Nya Zeeland...?

Ibland finns det också medsända foton av feta öringar eller harrar med stora ryggsegel i breven, eller en lätt hopklämd fluga, som sägs vara århundradets medicin för trögflirtad fisk.

Tack för alla brev – de utgör en stimulans, samtidigt som de berättar om vad ni läsare vill ha ut av er tidning. Men snälla, rara, ha förståelse för att jag inte är någon guru, utan en alldeles vanlig flugfiskare, precis som ni, och att jag under åren har lärt mig en del, men inte allt, och att jag dessutom inte alltid kan besvara era brev med vändande post. Brevskörden kan uppgå till flera hundra i månaden – och sådant tar tid...

Men varför handlar era brev så sällan om upplevelser kring ert fiske? För när man sitter och snackar och känner varandra på pulsen lite bättre, så är det ju ändå så, att det är upplevelserna – och inte nödvändigtvis bara sådana som handlar om själva fisket – som utgör grunden till att vi valt flugfisket till vår allt uppslukande hobby. Eller är det inte..?

Har du varit och fiskat'', frågar killen på bensinstationen, när jag kommer tillbaka från ån. Han ser mina vadarstövlar och blicken irrar nyfiket över utrustningen i bakkvagnen, medan han tankar upp bilen.

En av ungarna i knipflocken var djärvare och mer försigkommen än syskonen.
Flera gånger hade jag den på armlängds avstånd.

- Fin dag, säger han, det har väl varit skönt ute vid ån?
- Toppen, svarar jag. Kanonväder, men lite för varmt. Jag steg upp tidigt i morn och har levt på ljummet termoskaffe och smörgås hela dan. Nu måste jag hem, jag är hungrig som en varg. Men det blir nog en tur i kväll igen.
- Var har du den, frågar han.
- Har vad?
- Fisken, förstås!
- Fisken? Jag har inte tagit någon fisk. Jag har kroat loss en öring av det mindre formatet, men jag har inte fiskat särskilt mycket. Mest bara gått runt och kikat och haft spöet stående i en buske.
- Nej, jag behöll ingen, svarar jag. Fick en, men den var liten, så den fick gå tillbaka.
- På en hel dag! Då förstår jag att du måste ut i kväll igen, svarar han. Det kan fan inte va' roligt att gå en hel dag utan att få ett liv att ta med hem.

Han ser medlidsamt på mig och jag förstår att jag i hans ögon gör en ganska slät figur. Först tänker jag gör att eförsök att förklara, att jag inte känner mig särskilt misslyckad och att min dag varit fin, men vid närmare eftertanke avstår jag. Han skulle ändå inte förstå...

Även nu, mer än ett halvår efteråt, står just den dagen klar och tydlig för min inre syn. Jag hade kastat på en öring, kroat den och släppt den. Restan av förmiddagen följde jag årets knipkull. Sittande blick stilla vid strandkanten i skydd av en albuske, kunde jag, under ett par timmar, följa knipungarna på bara några meters avstånd. Den upplevelsen var mer värd just då, än om åns alla öringar hade bitit om min fluga.

Jag hade också sällskap av en grå flugsnappare, som fattat tycke

forts på nästa sida

forts från föreg. sida

för en gren i en buske på andra sidan ån. Den gjorde ideliga utfall för att fånga de insekter, som kläcktes och med fångsten i näbben återvände den alltid till exakt samma gren efter varje fladdrande utflykt över ån.

Under tiden hade drillsnäppan oroligt flugit över vattnet på svagt kupade vingar. Hennes klagande låte hördes längre uppströms ifrån. Kanske satt hon på stocken, som grävlingen brukar använda som spång, för att ta sig över från andra sidan ån. Förmodligen har den sitt gryt där någonstans i skogskanten. Jag har letat, men aldrig funnit det...

Men direkt på morgonen, just som jag kom ut till ån, stötte jag på en ungräv. Den såg lite slank ut, men var ändå fullpalsad och fin, där den rann iväg över maden. Den såg mig aldrig och jag kunde följa den en bra bit med blicken. Den stannade flera gånger för att undersöka något intressant bland tuvorna innan den vek av och försvann utefter strandkanten.

Bara några minuter senare, stötte jag upp en råget. Hon var mycket orolig – om det nu var jag eller räven, som skrämte henne – och jag förstod att hon hade ett kid eller två någonstans i närheten, eftersom hon inte gav sig iväg, trots att hon var skrämmd.

Demonstrativt gick jag förbi och gjorde lite extra väsen av mig. Sedan gjorde jag en lov och kom tillbaka i rätt vind. På styvt hundra meters avstånd satte jag mig ner på huk och lät kikaren spana av skogsbrynet innanför maden. Jodå, där fanns hon och i det halvhöga gräset såg jag också ett ensamt kid, rödbrunt och med ljusa fläckar. Jag satt kvar, tills benen började värka av den ovana ställningen. På väg tillbaka längs ån, steg jag avsiktligt på några torra grenar, allt för att geten skulle få chans att i god tid och i lugn och ro dra sig in i skogen med sitt kid.

Genom att gå ensam hade jag på några timmar fått uppleva djurmöten, som gjorde åns omgivning till rena Noaks Ark... Vad gjorde det då, att öringen jag tagit var liten?

Det var förresten just här, jag gick på en vacker råbock för ett par år sedan. Det var senare på året, och hans horn var fejade för strid. Hornkronan var imponerande och bocken visste tydligen sitt värde. Han backade inte och en lång stund stod vi helt öppett och betraktade varandra. Då och då stampade han i marken och hans blick var fast.

Det var en stark upplevelse från en annan fiskedag vid ån. Bocken minns jag – men inte om jag kände någon öring just den dagen.

Kanske blir det så när man fiskat några år. Flugan, fisken, vaket och hugget är fortfarande viktiga, men har inte längre samma centrala plats i den totala upplevelsen.

För några år sedan gjorde jag en fantastisk resa i ett av världens bästa flugfiskeområden. Resan gick genom Idaho, Wyoming och Montana med fiskevatten som Silver Creek, Henry's Fork, Madison och Little Wood River – för att nu nämna några.

Visst var det en upplevelse för livet och visst hade jag många fina minnen med mig i bagaget, när jag återvände hem.

– Fantastiskt! Vilka bilder! Vilka fiskevatten! Kompisarna suckade hängivet, när de såg diabilderna från resan.

– Vad minns du bäst? Vad var resans höjdpunkt? Hur kändes en cut-throat på kroken?, haglade deras frågor.

Och jag svarade så gott jag kunde. Det var lätt med resan i färskt minne.

Nu, några år efter, är minnena kanske lite blekare. En del framstår fortfarande med glasklar tydlighet. Annat har sjunkit undan och fått rimligare proportioner. När allt är nytt och annorlunda, framstår det ju gärna som stort och märkligt.

Men ska jag vara ärlig, så är det kanske inte fisket jag minns bäst. Kanske inte heller landskapet, de vackra floderna med det ginklara vattnet, de heta källorna uppe i Yellowstone eller den storslagna Grand Canyon.

Råbocken visste om sin styrka. Det här var hans revir, och hans blick var fast, då han betraktade mig.

Nej, allra bäst minns jag kolibrifåglarna, dessa humlestora fåglar, som man knappast väntat sig att finna högt uppe i Nordamerikas Klippiga berg.

Och så minns jag jordekorrarna! Ja, allra bäst och varmast minns jag jordekorrarna. Fråga mig inte varför – det bra är så... Nog är det tur, att man är flugfiskare!

Nya hot mot fisken i Mörrumsån

Hoten mot Mörrumsån ökar! I havet hotas laxen av ett alltför intensivt fiske och nu kommer larmrapporter om att laxynglen i ån svårt drabbas av det aluminium, som fälls ut från omkringliggande sura marker. Krafttag behövs snarast – och som ett av många projekt för att rädda fisket i ån inför man en frivillig fiskevårdsavgift.

Aluminium i Mörrumsåns vatten har de senaste två åren slagit ut åtminstone hälften av de nykläckta laxyngeln i Mörrums laxodling och förmodligen även de som kläckts naturligt i ån.

Detta dystra faktum meddelade Curt Johansson, chef för Mörrums laxfiske, när Domänverket höll presskonferens inför säsongen 1986. Aluminium fälls ut från de omkringliggande sankastandpartierna, när pH-värdet sjunker ner mot 5, vilket ofta inträffar när den sura snön med pH 3.5–4 smälter under våren.

– Det allvarliga i år är, att vi redan i början av februari låg på gränsvärdet, 0,2 mg/l, påpekar Johansson. Det kan ha gått så långt, att det sker en kontinuerlig utfällning av aluminium, alltså inte bara under vårfloden! Detta är naturligtvis ytterst allvarligt och kan, om inget görs, betyda slutet för Mörrums berömda lax.

– En kalkning måste göras längs stränderna för att undvika en katastrof, var Curt Johanssons budskap till den församlade pressen.

En sådan kalkning kommer att kosta mellan 5 och 10 miljoner kronor.

Myndigheterna har tidigare varit klart positiva till detta, men på senaste tiden har jag tyckt mig kunna skönja ett växande motstånd mot kalkningen. Om vi ska ha lax, måste Mörrumsån kalkas, fastslog Johansson, och kalkningen måste ske under hösten!

Fiskevårdsavgift

Det var dock inte bara negativa nyheter, som Domänverket presenterade inför säsongstarten. Man kommer att på försök införa en frivillig fiskevårdsavgift på 30 kronor, som skall gå till fiskevårdande åtgärder i Mörrumsån.

Ca 200.000 kronor hoppas vi få in den vägen, menade Curt Johansson.

Det är pengar, som kan komma att betyda väldigt mycket för laxens och öringens framtid i ån.

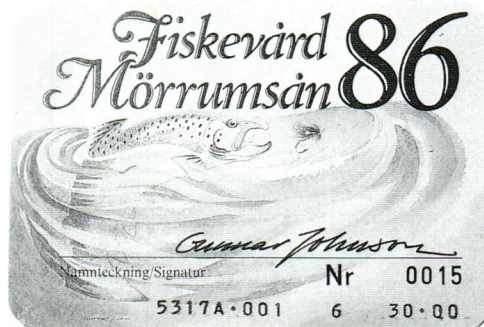
Under en följd av år har Domänverkets anläggningar i Mörrum och Harasjömåla gått med förlust – senaste året dock endast med c:a 100.000 kronor. Mycket beror detta på att yrkesfiskarna fortfarande inte betalar en enda krona till odlingen. Således är det sportfiskarna som får stå för att verksamheten kan fortsätta – och detta trots det faktum, att yrkesfisket skördar c:a 90% av det som sportfis-

karna sår! Skandalöst, tycker vi på FiN om detta förhållande!

Säsongen 85 var trots allt ett rekordår alla kategorier, ett år som knappast återkommer på bra många år, sade Curt Johansson vidare. Men med förra årets siffror i gott minne – 15 ton lax och öring – vilket inom parentes är ungefär hälften av vad man tog i den stora norska älven Driva under dess glansdagar, kan man förstå att även ett mer normalt år kommer att ge ett gott fiske.

Erik Erlandson

''Kreditkortet'' som ska rädda Mörrums laxar!

Var och en som betalar den frivilliga fiskevårdsavgiften i Mörrum, får ett synligt bevis på sin insats i form av ett litet kort försett med kassastämpel och årtal.

Kortet har samma format som ett ''kreditkort'' och efter stämpling och namnpåskrift förses det med en plastcoating, som skyddar mot fukt och slitage. Alla är välkomna att betala den frivilla avgiften på 30:- kronor och få kortet – alltså inte bara de som fiskar i ån..!

Fiskevårdskortet är försett med ett fyrfärgsmotiv med anknytning till fisket i Mörrum. Meningen är att motivet skall växla från år till år och bakom motiven står våra mest kända och uppskattade fiskekonstnärer. För 1986 är motivet en akvarell, speciellt framtagen av FiN-redaktören Gunnar Johnson. Andra konstnärer som är vidtalade är bl.a. Rolf Smedman, Thommy Gustavsson m.fl.

Konstverken, som bildar bakgrund till fiskevårdskortet, kommer också att tryckas upp i naturlig storlek på högkvalitativt grafikpapper i begränsad upplaga och säljas via sportfiskekontoret i Mörrum! Tanken är att den som köper konsttrycken varje år, ska kunna få ihop en unik samlarerie av våra skickligaste konstnärer inom området. Vinsten vid försäljningen av dessa konsttryck, går naturligtvis oavkortat till fiskevårdsarbetet i Mörrumsån.

Stengrund brukar vara
fina havplatser. Här
ligger sjön blank, men
se upp...
Foto: Johan Hedin

Mer om fisket i Vättern:

Få artiklar har väckt så stort intresse under senare år som "Harren i Vättern" i FiN nr 1/86. Många har hört av sig för att få veta mer. Andra har berättat, att de flugfiskat i Vättern i många år och varit förvånade att inte också andra upptäckt fisket.

Ty en sjö med stor "havsvandrande" öring, lax, harr och sik i mångkilosklassen – den är verkligen en utmaning! Här berättar en av dessa "Vättern-veteraner" om sina erfarenheter av fisket i detta väldiga, tjusande, lynniga innanhav...

När sländorna kläcker i juli går öring och harr sida vid sida

Av Mikael Hedin

Något hade hänt på vattenytan – men vad? Jag hade inte märkt någon vindil, men ändå verkade det som om nedfallna, vissna löv gjorde vattnet alldeles prickigt, eller var det lindfrön från träden inne på stränderna? Men klockan var halv elva på kvällen och vinden hade lagt sig för länge sedan. Minuterna gick, och jag ansträngde ögonen för att se ordentligt. Då inträffade det märkliga – löven sjönk ihop och förvandlades till "råttor", små ludna kryp, som på en given signal började springa på vattnet in mot stranden!

Nattsländor! Naturligtvis var det nattsländor! De kom i mängder och överallt såg man de små svallvågorna efter dem. En del tog sig upp i båten. Allting kryllade av nattsländor – det var nästan otäckt.

Så började fisken vaka och det på ett mycket bestämt sätt. Snabbt bytte jag ut min Wolly Worm mot en jätterackelhane med muddlerhuvud, bunden på streamerkrok

åtta. Den gav mig sju harrar innan klockan slagit elva – på mindre än en halvtimme – och den största fisken mätte 38,5 cm.

Det här hände den 8 juli. Det var andra dagen av värmeböljan den smällheta sommaren 1983. Redan nästa dag hade vinden vridit mot norr – fisken och sländorna var borta...

Så kan vara på denna stora sjö. Vättern är nyckfull med plötsliga kläckningar och fantastiskt fiske. Så kantrar vinden, allt dör ut och det är bara att vänta på nytt idealväder.

En lynnig sjö

Vädret har stor betydelse vid en så här stor sjö, vilken dessutom är belägen i nord-sydlig riktning. Sjöns enorma vattenvolym, vilken förresten enligt en finsk vän motsvaras
forts på nästa sida

... på bara några få minuter kan Vättern visa ett helt annat ansikte. Foto: Olav Hedin

På Vätterns östsida reser sig stränderna oftast nästan katedrallika ur vattnet. Foto: Olov Hedin.

forts från föreg. sida

rar alla Finlands tusen sjöar tillsammans!, tar dessutom lång tid att värma upp. I början av säsongen är därför värme och pålandsvind ett krav för lyckat fiske. Men ju längre man kommer in på sommaren, desto mer av ytvattnet har värmts upp och då ska det till en riktig storm för att sänka temperaturen under 8–10 grader igen.

Jag har dessutom upptäckt, att fisket helt upphör, om solen "går ned i en säck", som man säger här. Det innebär, att ett stort moln ställer sig i vägen för solen, just som den ska gå ned, så att kvällen blir någon timme kortare. Är det en sådan kväll utan solljus, så kan man lika gärna stanna hemma. Sländorna vägrar att kläcka och fisken kommer aldrig igång att vaka.

Man bör i detta sammanhang vara uppmärksam på vädret ur mer än en synpunkt. Märker man, att vinden kantrar eller ser andra tecken på oväder, så ska man omedelbart in till land. Genom sitt utsatta läge blåser Vättern upp mycket snabbt. Det som på land är småblåst eller ett beskedligt sommaråskväder, blir ute på Vättern rejält obehagligt med stora vågor och efter bara en kvart kan sjön vara rent livsfarlig, om man är ute i en ordinär båt. Det talas med rätta med stor respekt om Vätterns lynniga vatten runt om i Vätterbygden. Jag vill därför också varna för fiske från flytring i sjön. Utöver det lynniga vädret, så finns det många starka strömmar i vattnet, som lätt driver iväg med en flytring. På vissa platser är det faktiskt som att fiska i ett strömmande vatten och inte som att fiska i en sjö!

Den första storfisken

Trots att Vättern är oberäknelig, så har sjön något, som får mig att komma igen år efter år. Bor man i närheten, så kan man "passa" vattnet. Stormarna lägger sig oftast lika fort, som de blåser upp – Vättern är inte särskilt långsint av sig. Dessutom har jag fiskat i sjön sedan tidigt 60-tal och nästan alltid ensam. Då jag gått efter stränderna, har jag haft sådana upplevelser, att sjön allt mer framstår som en oerhörd lockelse. Stora öringar har hoppat högt över vattnet långt där ute, harrar har sprutvakat under varma, mulna högsommardagar, medan småöringen dragit fram i strandlinjen.

Särskilt en händelse satte djupa spår och väckte min nyfikenhet på denna stora sjö. Kanske berodde det också på att jag då endast var elva år gammal – det här var sommaren 1964. Jag hade spinnfiskat, men med klent resultat. Mina farbröder, som också fiskade i sjön, hade sagt att jag skulle byta och försöka med fluga. Man får inget på "dom där svirvlarna", påstod de. Och de borde ju veta efter att ha fiskat i Vättern sedan 30-talet. "Sätt på en March Brown eller Teal and Red, eller vad dom nu heter", var deras rekommendation. För elvaåringen återstod bara att rigga spinnspöet med plastkula...

Eftersom jag sett fisken vaka, men inte ägde några torrflugor, så sprayade jag mina våtflugor i hopp om att de skulle flyta fint. För säkerhets skull hade jag 0,35 lina. Barn har sina egna funderingar – och det var underligt att fisken accepterade mina försätliga kast. Men en varmmulen eftermiddag sippade en fin öring i sig min fluga. Tvekande fattade jag spöet och jag minns att jag tänkte: "Bäst att vänta till flötet dyker..."

Flötet sjönk och en ängslig evighetsväntan utbröt. Själv stod jag där – om inte öga mot öga – så dock tjugo meter från en av sjöns jättar – och den hade tagit min fluga!

Men så sträcktes plötsligt linan och jag var helt maktlös. Det är första gången i mitt fiskarliv, som jag verkligen fått uppleva, vad en riktig rusning innebär.

Det började regna och det slutade regna. Många gånger hann drillsnäppan doppa sina vingar i vågtopparna. Kampen var verkligen lång och inte heller vågade jag påskynda den. Den här jättefisken skulle jag ha på land. Slutligen kom fisken upp. Mina beundrande blickar konstaterade att fiskens röda fläckar stämde så fint med ullgarnet på flugan och att sidorna var lätt grånade. Blå fläckar kompletterade synen. Vilken fisk!

Med skakande händer lossade jag flugan – då hände det, som inte får hända. Fisken märkte tillfället och var med ett jättekast av bredstjärten tillbaka i vattnet... Jag kunde har rivit himlen i strimlor!

Även strömlevande insekter

Det har gått några år sedan den minnesvärda dagen och det var därför med stor glädje, som jag slog upp FiN nummer 1/86 och läste artikeln om Vättern. Det var intressant, eftersom jag fann både likheter och skillnader med mitt eget fiske under åren som gått.

Sjön verkar till exempel grundare på västgötasidan, som också tycks ha en förhärskande frånlandsvind. Kanske är det därför, som landinsekter är så vanliga där.

Östsidan, där jag fiskar, är betydligt brantare och djupare och det är därför svårare att vada. Fisket fodrar på de flesta platser tillgång till båt. Med de förhärskande vindarna är stranden på östsidan också mer utsatt för vågor och vind, varför vattnet lätt blir upprört och strömsatt. Ibland kan det bildas stora virvlar bakom stenarna med riktiga ståndplatser för harren – precis som i ett strömvatten.

En mängd *strömlevande* vatteninsekter finns också under de stora stenarna på botten. Särskilt tycks det vara dag- och bäcksländor, som skiljer de båda sjösidorna åt. Jag har kikat igenom mina anteckningar från de senaste åren i fiskedagboken, för att kunna lämna några spridda uppgifter.

Långt in i maj kan det fortfarande ligga isflak på sjön och längs stränderna. Förra året var det t.ex. en extremt kall vinter även i Sydsverige, och sådana år lägger sig Vättern. Det finns andra år, då den över huvud taget inte täcks av is alls. Med sjöns enorma vattenmängd kan den behålla och magasinera värmen långt in på hösten, samtidigt som den efter en kall vinter kan försena sommaren – och därmed flugfisket – åtskilligt. Vill det sig illa, så kanske hela sommaren går utan att det blir någon ordentlig fart på insektslivet. Våren 1985 låg det således is utefter stränderna ännu den 18 maj, och för min del resulterade säsongen endast i tre harrar – mindre än hälften av den halvtimmesfångst jag berättade om i början av den här artikeln.

Fisket i säsongens inledning är jag emellertid inte så bekant med, eftersom jag numera bor i Göteborg. Hur som helst är det mindre trevligt, eftersom det är mycket kallt i vattnet – kanske endast mellan 2 och 5 plusgrader. Vid den tiden har jag bara iakttagit svärmning av fjädermyggor. Nej, man bör nog vänta till en bit in i juni, innan något riktigt flugfiske kan komma på tal.

Gul forsslända

Först på plan är enstaka landinsekter, exempelvis myror och skarpt gröna bärfisar. I mitten av juni dyker gul forsslända upp för första gången och kommer sedan att finnas kvar hela säsongen till långt in i september. De största kläckningarna äger rum sista veckan i juni, men enstaka dagar kan den förekomma rikligt sommaren igenom. Den gula forssländan har, vad jag kan se, stor betydelse för harren på östsidan av Vättern. I juni kan harren ha hund-

ratals sådana nymfer i magen. Tydligt specialiserar den sig just på nymferna, men senare på säsongen tar den också kläckare och jag har lyckats bra med en fluga, där jag binder in ett "nymfskinn" hängande i krokbojen. Just när de kläcker, har förresten de här sländorna helt gröna vingar i Vättern. Det är ju en slända, som kan variera åtskilligt från vatten till vatten. Så här binder jag min kläckare:

Stjärt: Rapphönefjäder à la fribärande bakkropp bunden ner i krokbojen. Några strån från rotändan böjs ut och får bilda ben.

Kropp: Flyrite nr 38 Pale Watery Yellow.

Vinge: Flyrite nr 16 Chartreuse – binds in i "reaplanform".

Liknande torrflugor har fungerat bra. Stjärten är mycket rörlig i vattnet. Annars har en fet Greenwells' Glory våt-fluga, fiskad med intermediatelin, varit mycket bra – speciellt i lite upprört vatten. Den svarade för 70% av fångsten under 1984.

Så fort man kommer in i juli, blir antalet kläckande arter så stort, att fisken har mycket att äta. Den blir sällan selektiv, men tycks fortfarande föredra den gula forssländan, om denna finns på vattnet.

De grå "råttorna" från inledningsraderna har under senare år inte kläckt lika intensivt, men de förekommer regelbundet under hela juli. Mudderrackelhanen och Streaking Caddis har då gått bra.

Från mitten av juli kommer så åsandsländorna. Det är nu som öring, harr och sik går sida vid sida och plockar de nykläckta sländorna. När åsandsländorna finns på vattnet kan man med fördel prova dapping. Speciellt om vinden varit jämn någon eller några dagar kan detta fiske vara intressant. Själv har jag provat med en imitation av åsandslända med brända vingar av krickand, vilka färgats lätt gröna. Får en sådan fluga hoppa på ytan några meter bakom båten, så brukar harren ta direkt!

Under hösten, som är en förlängd sommar vid Vättern, eftersom sjön nu magasineras en mängd värme, är små och medelstora gula nattsländor bra. Myror svärmar också i mängd under varma höstdagar med lite vind, och de kan göra harren helt fixerad vid den dieten.

Trots allt finns det inget utvecklat flugfiske i Vättern ännu. Det är precis som med havsöringsfisket utefter Skånekusten för några årtionden sedan. En liten grupp entusiasterna kan här göra en pionjärsats. Vi är några stycken, som redan provat på, men genom sjöns enorma storlek, så finns det oerhört mycket kvar att upptäcka.

Vi måste ta vara på sjön

Det finns emellertid en del orosmoln. Lokalbefolkningen slarvar till exempel åtskilligt med sina nät. Vid ett tillfälle såg jag en lax (Salmo salar – det finns sådana i Vättern också!) som simmade runt, runt i ytan. Den var nätskadad. Man kan också fråga sig hur det står till med utterfisket, eller varför man sätter upp så konstiga regler för sportfisket. Vem i fridens namn använder till exempel 10 krokor till sitt haspel – eller flugspö..?

Det som oroar mig mest, är emellertid en begynnande alg tillväxt. Där botten för några år sedan endast var beväxt med de vanliga bruna algerna, har idag ett täcke av gröna trådalger brett ut sig. Dessa har tidigare bara vuxit i strandskvalpet. Det är alarmerande.

Sjön tycks emellertid tåla mycket. Under senare år är utsläppen i Vättern renare än tidigare, och även ur pH-synpunkt ligger sjön bra till. Siktdjupet är bra – det syntes

ju också tydligt av den stora bilden i den föregående artikeln – och jag har uppmätt 17 meters siktdjup med en vit plastkasse på en lina efter några dagars stiltje.

Jag är därför ganska optimistisk för Vättern som sportfiskevatten. Till det bidrar ytterligare en upplevelse, som jag ska låta avsluta den här artikeln. Jag satt i båten och kastade in mot land, då det plötsligt skvätte till bakom mig. Jag vände mig om – och fem meter från mig reser sig en mäktig bredsida i ett otroligt "head and tail"-vak. Jag kunde se vartenda fjäll glänsa i den nedgående solen. Så stora fiskar finns bara inte... Bara några sekunder senare var den hundra meter bort i sin jakt efter ytgående insekter och jag såg den ta farväl i en kaskad av vatten från stjärten. Det var den 2 juli 1984.

Nog är Vättern en utmaning!

Sportfiskarna kan hjälpa till!

I och med det fria handredskapsfiskets genomförande 1 maj 1985 har stora möjligheter öppnats för den spösvingande skaran sportfiskare. Framförallt är det med spinnspö i handen man närmar sig de vatten som frisläppts. Givetvis öppnas även möjligheter till flugfiske i vatten, som normalt inte ingår i flugfiskarens domäner.

Vättern som spöfiskevatten lämnar säkert en hel del övrigt att önska – 135 km lång, 15 km i medelbredd, ett medeldjup på ca 40 m samt skärgård endast i sjöns norra del. Även den sannaste optimist kan känna sig maktlös inför mötet med ett sådant innanhav. Blåser det dessutom så... Men detta till trots kan Vättern erbjuda fina möjligheter till sportfiske, ja till och med torrflugefiske, vilket Björn Blomqvists artikel "Harren i Vättern", FiN nr 1/1986 klart påvisade. Förutom harr finns bl.a. öring, röding och sik, vilka alla är eftertraktade byten. Ärliga utsättningar av lax gör inte sjön mindre attraktiv. Så visst finns här för sportfisket slumrande tillgångar.

Men låt oss stanna vid harren, som tyvärr och till skillnad från de övriga arterna till stor del försumrats i många sammanhang. Detta får nog anses gälla nästan hela Sverige, och Vättern utgör inte något undantag. Det finns alltså anledning att göra en grundligare studie av harrens liv och leverne i Vättern. Inte minst nu, då handredskapsfisket i sjön är fritt och harren är en fisk, som gärna uppehåller sig strandnära inom kashåll. Idag vet vi att harren leker i minst två åar på västsidan och i en å på östsidan av sjön. Troligen förekommer även lek i åarnas mynningsområden och eventuellt också ren sjölek.

Det är av intresse för oss på fiskenämnden att få tips på ytterligare reproduktionsområden, om sådana finns. På så sätt hoppas vi få en grund för vidare inventering. Målsättningen är att få en klarare bild av harrens lek och uppväxtområden samt om så är möjligt förbättra dessa.

Om FiN:s läsare har några tips, emoters dessa tacksamt. Slå en signal eller skriv till:

Martin Engström
Fiskenämnden i Jönköpings län
Box 610
551 18 JÖNKÖPING
Tel 036/11 95 70

Flugfiskaren och ögat

Det känsliga spöet, den tunna tafsen och den supereffektiva flugan – vad hjälper alla våra förberedelser, om man inte ser vare sig fisken, flugan eller tillslaget?

Av Johnny Albertsson

När vi talar om synen i samband med flugfiske, så är det oftast *fiskens* syn vi diskuterar. Hur ser fisken? Vilken betydelse har det så kallade "fönstret"? Har fisken en död vinkel, som gör att vi kan smyga oss på den bakifrån?

Minst lika intressant är det att studera fiskarens egen syn och vad vi gör för att förbättra den. Flugfiske är nämligen en sport, där vårt seende har stor betydelse – det gäller allt från att se insekterna på vattenytan och de nätta sippvaken, till att upptäcka fiskens ståndplatser genom en krusad vattenyta mot en orolig botten.

Både fisk och fiskare har ett öga utrustat med hornhinna, iris och lins. Både vi och fisken har också en näthinna med ljuskänsliga stavar och tappar, som förmår registrera bilden och förmedla den till hjärnan. Men sedan upphör likheterna. Laxfiskarnas lins är rund och ger därför 180 graders synfält, medan vår egen lins är platt och därför inte ger samma runtomseende.

Självklart kan vi inte vara utrustade på samma sätt. Våra ögon är konstruerade för att se genom luft, medan fisken ska se genom det tätare mediet vatten. Att luft och vatten bryter ljuset olika har vi alla blivit varse, när vi sticker ner vadarstaven genom ytan. Den ser då ut att ha en vinkel just i övergången mellan luften och vattnet. Översätter vi den kunskapen till praktiskt fiske, så har vi redan lärt oss en sak. Fisken står inte där vi ser den, utan den står *under* den bild, som genom vattenytan projiceras på våra näthinor. Kunskapen om *hur* vårt öga ser, kan alltså hjälpa oss att bli mer observanta fiskare.

Att veta vad man ska kika efter

Ovanstående var endast ett litet exempel för att visa synens betydelse vid flugfisket. Genom att utveckla det egna seendet kan vi få ut mer av våra fiskedagar. Det visar sig också, att de riktigt duktiga flugfiskarna sällan når sina framgångar, därför att de har det dyraste spöet eller de mest välbundna flugorna, utan därför att de har utvecklat sin syn och förskaffat sig en stor erfarenhet att läsa och ta emot intrycken ute vid vattnet. Det behöver inte betyda att de har god syn mätt med en optikers mått. Även en äldre flugfiskare med gamla och trötta ögon ser många gånger mer än en ung – helt enkelt därför att den äldre fiskaren genom år av erfarenhet lärt sig vad han ska kika efter.

Han vet att ett blänk i vattnet eller en skugga, som snabbt skymtar till, kan vara tecken på fisk. Han har lärt sig hur nätt, knappt synbart, ett vak kan vara, och fiskar han ofta i samma vatten, så har han också memorerat bottenens utseende och vet om något förändras från en dag till en annan. Har man studerat en ståndplats i vattnet från samma punkt på land under hundratals tillfällen, och under olika tider på dygnet med olika ljusförhållanden, så

lär man sig *hur* platsen i fråga *normalt* ska se ut. Varje förändring uppmärksammas lätt – och kan då lättare tolkas, än om platsen är helt ny för ens ögon. Det är inte säkert att man ser en nyanländ fisk, som tagit platsen i besittning, men man kanske ser *skuggan* av den. Ser man skuggan, är det sedan lätt att lokalisera själva fisken.

Vid ett tillfälle, då jag fiskade lax i Norge, fick jag tack samt nog hjälp med guidning vid vattnet av en gammal fiskare, som kände älven sedan många år tillbaka. Vid en strömstryka stannade han till och pekade ut en ståndplats, samtidigt som han kastade en hastig blick upp mot himlen. Efter att han kontrollerat det infallande ljuset sa han: "Där står tre fiskar".

Jag stirrade och stirrade – men såg bara sten på sten, vilket jag berättade för honom.

"Jo, jag ser också bara sten", svarade han. "Men det är tre stenar för mycket".

Nästa dag högg en av "stenarna" min fluga och förvandlades därmed till en vacker lax, som jag aldrig hade fått utan den gamla fiskarens lokalkännedom.

Exemplet visar erfarenhetens betydelse vid flugfisket. Konsten att läsa vattnet, kunskapen om bottenförhållandena eller är av träning för ögat att kika efter "rätt tecken" – det kan inte köpas för pengar.

Om man vill maximera sitt seende vid flugfiske är huvudregeln därför att fiska ofta – och att ha ögonen med sig! Men det finns också små men värdefulla hjälpmedel, som kan underlätta för oss.

Som fotograf vet jag till exempel, att en god optiks prestanda förstörs, om den inte skyddas för infallande ströljus. Därför förser jag min kamera med ett effektivt motljusskydd. Eftersom vårt öga också är en optik – och en mycket god sådan – så måste också vi skydda det mot irriterande ljusinfall. Gör vi inte det, så tvingas pupillen blända ner. Vi står och kisar ut över vattnet och ser betydligt sämre. Lättast avhjälper vi problemet genom att bära en mössa med lång skärm. Det är ingen tillfällighet att golfspelare och skyttar använder skärmmössor. Det är också sporter, där man måste lita till sin syn, och man vet att skärmen – om den är tillräckligt lång – är ett effektivt motljusskydd, som gör att ögat inte bländas ner lika mycket, utan ger ett synintryck med maximal ljusstyrka.

För flugfiskaren tillkommer ytterligare faktorer, som ökar kravet på skydd mot besvärande ströljus. Vi befinner oss vid vatten och få därför också reflexerna från vattenytan att ta hänsyn till. Vi fiskar dessutom gärna på kvällen då solen står lågt. Skaffa därför en mössa, som inte i första hand är avsedd att hårbärgera en massa skytmarker, utan som istället ger det bästa tänkbara motljusskyddet.

Vidare kan man underlätta för ögonen att se genom att skaffa ett par polaroidiserande glasögon. Märk väl att jag

En bredbrättad hatt eller mössa med lång skärm hjälper ögonen vid flugfisket – speciellt om man kombinerar "motljusskyddet" med polaroidiserande glasögon.

inte sa solglasögon! Förutom att skydda ögonen från lågflygande krokar, så hjälper de till att i viss mån filtrera bort reflexer från vattenytan. Med polaroidiserande glasögon kan man därför lättare se ner genom vattenytan och har därmed större möjlighet att upptäcka förändringar på botten, som kan indikera förekomsten av fisk.

Polaroideffekten har alltså inget att göra med om glasen är mörka eller inte. De kan vara bruna, ljusgrå eller gula och ändå ha samma effekt. Många föredrar gulfärgade glas, eftersom dessa tycks öka kontrasterna i den bild man ser – något som kan vara till glädje, då man spanar efter fisk, som står kamouflerad mot botten. Men det är viktigt att glasögonen kombineras med den tidigare nämnda skärmmössan, annars påverkas också glasögonen av ströljuset och förlorar därmed sin effekt.

Personligen använder jag ett par vanliga glasögonbå-

gar. Om plastglasen blir repiga efter flitigt användande, kan jag snabbt få dem utbytta hos min optiker till en kostnad av cirka 60 kronor. Vanliga solglasögon med polaroideffekt kan vara av ganska skiftande kvalitet. Dessutom är de oftast omöjliga att laga, om olyckan är framme. En snodd först i skalmarna, så att man kan hänga glasögonen om halsen, är därför en god försäkring.

Den här artikeln gör dig inte till en bättre flugfiskare. Den kan möjligen visa på några enkla utrustningsdetaljer, som vi gärna glömmar, när vi diskuterar superspön och nya lintaperingar. Flugfiske lär man sig ute vid vattnet, och även om vi behöver redskap för att kunna utöva vår sport, så är den största resursern ändå hela tiden våra egna sinnen. Viktigast av dem är synen, och hjälper du ögonen, kommer också ögonen att hjälpa dig få ut mer av ditt flugfiske.

"The Ways of a Salmon with a Fly"

– en orientering om åtta kända och "okända" metoder att öka fångstchanserna vid flugfiske efter lax.

Av Max Røbel

Foto: Torkel Norling och Gunnar Johnson

Laksefiskeri er traditionsfiskeri. Det kan man tildels også hævde om ørredfiskeri, men der er en afgørende sværhedsgrad til forskel. Ørreden spiser i sit vandløb, det gør laksen ikke. At ville og kunne fange en fisk der ikke spiser i sit vandløb, og fange den omtrent lige så tit og sikkert, som man kan fange en fisk der spiser, kræver nu en gang en særlig opmærksomhed og erfaring, som det kan tage lang tid at udvikle, for at kunne opnå de resultater, man som ørredfisker når frem til betydeligt tidligere.

Det lyder umiddelbart som en nem opgave at fange en fisk, der indtager sin næring hver dag: Find ud af hvad den spiser, og præsenter dét eller noget der ligner med en krog i, og det vil stort set gå som ønsket. Det samme vil ikke være tilfældet med laks. Det vil i hvert fald, til at begynde med (men sidenhen kan det såmænd også knibe), ikke kunne gentages lige så tit med samme succes. I nogle tilfælde vil der endda kunne gå deprimerende lang tid mellem de enkelte resultater. Og det kan føre til, at enten giver man op, eller går den lange vej alene, eller også begynder man på forskellig måde at sætte sig ind i, hvordan andre mere eller mindre traditionsbestemt

har forsøgt at løse opgaven. Da kan verdenen pludselig udvide sig voldsomt – hvem kunne have troet, at der for en fluefisker findes mindst 8 forskellige metoder at fange laks på?

Er der nu virkelig tale om forskellige metoder? Ja, men det kan jo komme an på hvordan man vil definere metode, og det kunne let føre alt for vidt. Jeg vil derfor straks begrænse emnet til: Fluefiskeri efter laks på en almindelig sommerdag. Skulle der alligevel være laksefiskere der mener, at tunge messingrørfluer (først og fremmest til tidlig vårfiskeri) også er en selvstændig metode, all right, så er der 9 metoder, og så er vi enige igen.

Der er dog én ting der skal diskuteres lidt, og det er fluebytte eller flueskift. Det kan selvfølgelig ikke betragtes som en særskilt metode. Flueskift kan imidlertid systematiseres så meget, at en selvstændig metode kan siges at være ved at markere sig. Jeg har i FiN 2/1985 beskrevet en sådan fremgangsmåde (Lee Wulff's) med 6 forskellige tørfluer til laks, og har som en reaktion på den artikel modtaget en udførlig redegørelse fra min fiskerven Bjørn Thomassen fra min norske forening "Bergen Sportsfiskere". I den gøres der rede for 4 vådfluer, som i en

slags skyggeboksning (Bjørns udtryk) lige så systematisk som Wulff's metode, lokker sommerlaks til hug. Man kan sige, at laksen ikke kun kan fanges ved hjælp af en enkelt flue, men også af et fluesæt! Jeg tog ikke min laks på en "White Wulff", men på et "Wulff-sæt" eller på et "Bjørn-sæt". Hvis det kan accepteres, så har vi nu 10 metoder...

I det følgende vil jeg i hovedtræk kort orientere om de første 8 metoder, som består af 5 våde og 3 tørre.

Traditionellt med varianter

Den første metode var overhovedet den første, og er nu den traditionelle vådfluemetode. Da det er den mest

kendte, kan den beskrives ganske kort: Der kastes skråt nedstrøms med forskellige slags liner, afhængigt af, om man fisker med store eller små fluer dybt eller højt i vandet. At der også er den mest anvendte, hænger sammen med vane, lethed, effektivitet og at den normalt kan varieres tilstrækkelig tilfredsstillende. Indfris det brændende ønske imidlertid ikke, og det sker jo kun alt for tit, ja, så melder spørgsmålet sig – hvad nu?

Eftersom der fiskes med strakt line, bestemmes fluens fart hovedsagelig af vandets fart, selvom det er muligt for fiskeren at styre lidt med mindre korrektioner. Det er her den anden metode adskiller sig fra den første, og det gør den alene ved fluens fart. Der fiskes stadigvæk på traditionel vis, men farten er ekstrem stor. Fluens fart bestemmes af vandets fart, og de mange mendninger tjener netop til at sikre denne, efter at linens bugter er rettet ud. Den er desuden kendetegnet ved en mere sikker krogningsef-

tekt, idet fiskeren hurtigt giver ekstra line efter at laksen har taget fluens, således at en nedstrøms linebugt kan sætte krognen i laksens mundvig.

Et mere besindigt fluemåte er karakteristisk for den tredje metode, The Greased Line. Den er nok kendt, men sjældent anvendt. Den adskiller sig tydeligt fra de to foregående strakte liners metoder, ved at affiskningen tværtimod udføres med en flydende bugtet line, som kastes lidt mere tværstrøms. Fluens, som derved delvis ses fra siden, er en lille letklædt vådflue, som regel enkelkrog. Fluens fart bestemmes af vandets fart, og de mange mendninger tjener netop til at sikre denne, efter at linens bugter er rettet ud. Den er desuden kendetegnet ved en mere sikker krogningsef-

tekt, idet fiskeren hurtigt giver ekstra line efter at laksen har taget fluens, således at en nedstrøms linebugt kan sætte krognen i laksens mundvig.

Det mere besindige tempo antyder, at metoden først og fremmest egner sig, hvor vandet, og altså fluens, har den forunderlige fart, der vel oftest har lokket de fleste laks til hug. Det er ikke helt nemt at beskrive denne fart rent sprogligt, men man kan måske sige det sådan, at den ligger tæt på vandets fart på den optimale standplads for en laks. Her skal den kun bruge et minimum af energi for at kunne blive på stedet, hvor der alligevel er en blid strøm af iltholdigt vand, som netop dækker dens behov. Laksen lever jo sit liv den tid den er i elven med den største hensigtsmæssighed i forhold til formålet. Følgelig fiskes

forts på næste side

Åtta flugor för åtta olika laxfiskemetoder. I "åttans" undre cirkel fem flugor för de "våta" metoderna och i övre cirkeln tre flugor för de "torra" metoderna!

forts från föreg. sida

fluen finest med samme fornuftige fart foran fisken, dvs så langsomt, at det er lige før den mister liv, altså fluen! Det betyder imidlertid ikke, at fisk og flue befinder sig i samme niveau. Hugh Falkus er mig bekendt den eneste der har vovet at sætte tal på fluens afstand fra vandoverfladen, 8–12 cm. Til gengæld står laksen ikke særligt dybt på de bedst egnede steder for denne metode, dvs pools og elvstrækninger med brede standplads-områder.

The Patent Method

På lignende steder, hvor vandet har dette rolige forunderlige glid, der ligefrem kan lugte af laksehug, vil også den fjerde metode bedst kunne komme til sin ret. The Patent Method har det tilfælles med The Greased Line, at der fiskes med bugtet line, men linen er synkende. Det er formodentlig den mindst kendte af alle metoderne, i hvert fald på denne side af Atlanten, og anvendes derfor antagelig slet ikke. Den er fra 1928.

Fluetypen er stik modsat Greased Line fluetypen, dvs meget store let-pjuskede hårfluer. Man kan på en pudsig måde sige, at der fiskes vådt med tørt, eller med andre ord, der fiskes med en slags synkende tørfluer. Det kræver en nærmere forklaring.

Den almindelige vådflues forskellige hår og fjer bliver under normal brug presset sammen af strømmen til et smalt samlet bundt, fordi der fiskes med stram line. Med The Patent Method driver og synker fluen frit og ganske langsomt, fordi der fiskes med bugtet synkende line. Men da ingen flue må fiskes som eller ligne "a complete dead thing" (noget mange misforstod om Greased Line fluerne), så bindes disse store hårfluer, så de dels får en næsten tørfluelignende fyldighed med udstikkende ben og vinger og følehorn, og dels af tilpas bløde og eftergivende materialer, således at kun bittesmå ændringer i strømmen vil give fluen selvstændigt liv undvejs. Ingen strøm er jo totalt ensformig hele vejen hele tiden.

Den sammenklappede vådflue får liv af strømpres og stram line. Den mere udfoldede fluetype bevarer sine livfulde egenbevægelser ved hjælp af strømændringerne på vej ned mod laksen. Metoden har nemlig især sin berettigelse og fordel i forbindelse med en lokaliseret laks, der kun én gang gik til fx en almindelig vådflue, men slog fejl, og nu nægter at ville stige igen. Sådan en laks skal nu have et stort strittende insektlignende monster lige ned imod sig på sin standplads med The Patent Method. En stor pjusket Grey WULff vil også kunne udføre tricket. Uden tørfluelolie!

The Riffling Hitch

The Riffling Hitch, den femte våde metode (eller halvtørre om man vil),

danner en naturlig overgang til de tørre metoder. Disse er nu egentlig ganske fedtede, for fra nu af bruges der tørfluelolie, idet også Riffling Hitch fluerne fedtes ind. Fluerne kan udmærket være traditionelle vådfluer i gængse størrelser, men kan også være specialbygget.

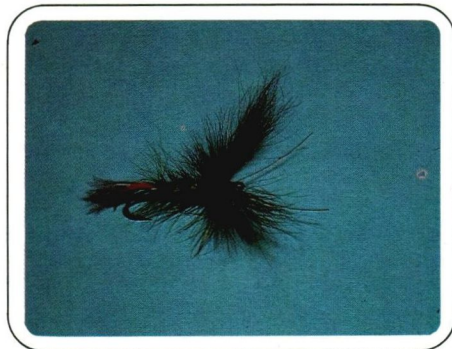
Efter at fluen er bundet på forfanget med den knude man nu foretrækker, laves endnu et halvstik eller to, således at forfanget stikker ud fra henholdsvis fluens højre side, hvis man fisker fra elvens venstre bred, og omvendt. Fiskes der med dobbeltkrog, skal forfanget komme ud under fluens hoved.

Hvis en sådan indfedtet flue, bundet med de nævnte halvstik kastes traditionelt skråt nedstrøms, eller lidt op mod tværstrøms, med en flydende line, så vil den med et passende modtræk i linen, kunne ride i vandoverfladen og danne en v-formet bølge efter sig. Vandet må ikke sprøjte efter den, og fluen må heller ikke synke. Det bliver hurtigt en selvjusterende vane at yde det rette modtræk, alt efter om der fiskes på hurtig, middel eller langsom strøm. Metoden kan således bruges på meget forskelligt vand, egner sig for at afsøge større områder og endelig vil fiskeren for første gang blandt de hidtil nævnte

forts på næsta uppslag

Prefontaine, Wulff's Skater och Muddler Dolly – flugor för ett varierat laxfiske.

Teagle Bee – för den som vill prova Patent-metoden och fiska "vått" med "torrt".

Yellow Dolly

Muddler Dolly

Så här binder du Yellow Dolly och Muddler Dolly

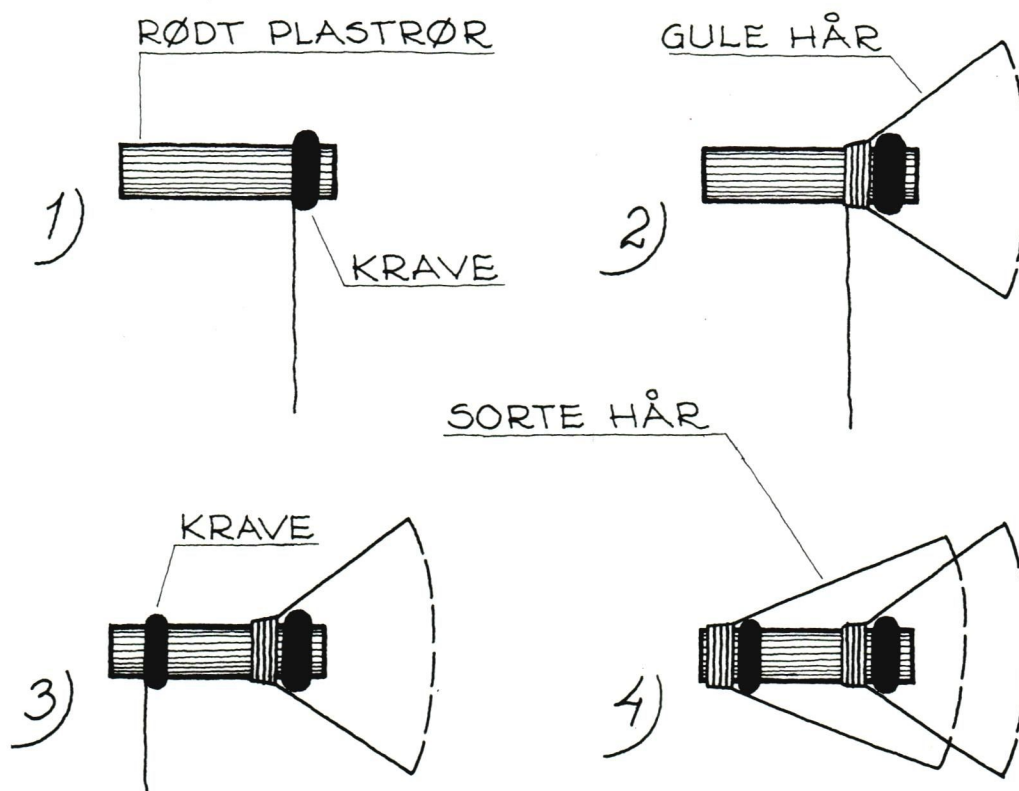
Yellow Dolly minder om en lille dukke med sine to små skørter (kjolar), et sort (svart) överskørt og et gult underskørt. Hvert skørt bindes fast i hver sin ende af et 1–2 cm kort rødt plastrør (tube). Et almindeligt plastrør og rød lak kan også bruges. Det vigtigste er, at tuben ikke er for tykvægget, jo mere tyndvægget desto mere luft til opdrift.

For at få vidde og fylde i skørtet dannes først en krave (a collar) af bindetråden helt ude i den ene ende af tuben. Herover placeres forholdsvis stive gule hår. Jo tættere bindetråden vindes om hårenen hen mod den underliggende krave, desto mere vil de rejse sig ud til siderne helve vejen rundt, og derved danne det nyde-

ligste lille skørt som på en balletdanserinde. (Tegning 1 og 2).

På samme måde anbringes de sorte hår i tubens anden ende, dog kun halvt til en trediedel så mange hår som af de gule. De sorte hår, bundet over en mindre krave, når næsten ned til enden af de gule hår, der igen næsten vil dække trekrogen. Hoved, rød lak. (Tegning 3 og 4).

Muddler Dolly giver herefter sig selv. En krave er ikke nødvendig. Både naturfarvet og /eller sorte hjorte-hår kan bruges som overskørt, mens underskørtet stadig er gult. På grund af hjortehårenes fine opdrift, kan en mere tykvægget tube anvendes.

''Popflugan'' kastas så hårt att den landar med ett ljudligt plask. Flugan ska fiskas hem, så att den stiger och sjunker likt en jättenymf!

---

forts från föreg. uppslag

metoder kunne se selve hugget, ja, mere end det: Laksen skal ikke alene stige til fluen, den skal også direkte fange den i flugten. Jag har det endnu selv til gode, men der rejser sig efter sigende en hel bølge af vand foran laksens hoved, som man aldrig glemmer.

The Skittering Fly

En slags variant til The Riffing Hitch, er den ene af de 3 tørre metoder, og det er The Skittering Fly eller Skaters. Kært barn har mange navne, men i disse tilfælde desværre ingen hjemlige.

De efterhånden traditionelle tørfluere til laks og deres brug, som er den anden metode af de 3 tørre, kan man stifte bekendtskab med i FiN 2/1985.

Skaters kan kastes i alle retninger med flydende line og eventuelt også et indfedtet forfang. Fluerne er mere eller mindre specielt bundet, og kan have de morsomste udformninger, som fx en meget lang næse, der skal hindre at fluen drukner under skøjtingen. Som antyder er fluebinderen forholdsvis frit stillet ved fluestikken, men også fluefiskeren er mere frit stillet, når han står ude i elven. Som tørfluemand kan han fiske fra samme ståsted i flere retninger end den traditionelle vådfluemand, der forholdsvis fastlåst fisker skråt nedstrøms. Tørfluemanden kan med sine Skaters, og fluerne fra den følgende og sidste metode, vedligeholde interessen hos fx hele 3 laks, en nedstrøms, en tværstrøms og en opstrøms laks – eller hele cirklen rundt for den sags skyld, hvis han skulle stå så godt placeret. Vådfluemanden må vade mere frem og tilbage med risiko for at forstyrre en laks her og en laks der.

Med de forskellige tørfluere og metoder fisker tørfluemanden mindre opskræmmende og mere effektivt – og det vil med Skaters rent praktisk sige i små ryk med pauser. Skater Flies danner en mindre v-bølge end Riffing Flies, idet Skaters flyder højere i vandet og farten kun er halvt så stor.

I forbindelse med sidstnævnte forhold er det værd at mærke sig, at ved valg af metode er en af de vigtigste faktorer, som afgør om laksen vil hugge eller ej, nemlig fluens fart, re-

præsenteret i alle slags hastigheder i denne metode-oversigt.

Popping the Fly

Den tredje og sidste af de tørre metoder, er det lidt vanskeligere at navngive eller bare beskrive med få ord. Dels kan der bruges flere fluetyper og dels er metoden som den nyeste endnu ikke særlig systematiseret. Et fristende navn kunne dog være The Overhead Popping eller bare Popflue metoden.

Man kunne indledningsvis nævne nogle ejendommelige tilfælde, hvor laks enten er fanget, eller blot har reageret på højst forbløffende vis. En af en fisker tankeløst bortkastet cigarstump bliver et kort øjeblik efter taget af en laks, måske endog af den selvsamme laks, som den pågældende fisker lige har fisket efter i timevis. Allerede nu vil mange sikkert have nikket genkendende til denne og lignende utrolige fiskehistorier. Hugh Falkus har arbejdet lidt videre med oplevelsen, som for hans vedkommende ikke var en cigarstump, men hylstret fra en brugt jagtpatron. Det kan såden set være ligegyldigt, bortset fra, at størrelsen siger ikke så lidt. Men der har været mange andre eksempler af nævnte art, som Hugh Falkus mener der kan drages en lære af: The Overhead Fishing, kalder han det, og antyder dermed kraftigt hvor fluen bør lande! Han overlader dog ret hurtigt læseren til egne eksperimenter.

Fra tørfluefiskeri efter laks (og ørred?) er det imidlertid ikke ukendt, at laks har taget en tørflue, efter at den har været trukket ned under vandet og er dukket op igen på overfladen. Tricket er altså kendt fra praktisk fiskeri, Popping the Fly. Det er jo iøvrigt også netop den bevægelse de forskellige mærkelige genstande har foretaget. Også blink- og slukfiskere har erfaret, at laksen tog deres sluk så at sige i selve nedslaget. Det har klart været Overhead Fishing uden bevidst forventning hos fiskeren.

Yellow Dolly och Muddler Dolly

Popping the Fly fremmes betydeligt, hvis fluerne fra fødseln er udsty-

ret med en slags indbygget opdrift. En ny spændende trekrogstørflue ''Yellow Dolly'' og ''Muddler Dolly'', som er grundigt beskrevet i Hugh Falkus' seneste bog ''Salmon Fishing'', består af et tyndt rødt plastrør (tube) beklædt på forskellig måde. Der bruges meget små trekroge, helt ned til nr. 18! Efter at fluen er færdig, kan man montere den med et passende stykke nylon, hvortil forfanget siden kan knyttes (det står ikke i bogen, men er min idé), og forsegle tuben med epoxy-lim eller lignende, således at luften som opdriftsmiddel er lukket inde. Eftersom hele fluen med trekrog besidder nogen tyngde, vil den være velegnet som popflue.

The Bomber

En anden velegnet flue hedder Bomber. Den består af en figurklippet sort (svart) hjortehårskrop, et orange palmerhackle og en lille kort hale af fine hår. Enkelkrog eller tynd dobbelkrog i mellem og halvstore størrelser. De hule hjortehår giver som bekendt en fin opdrift. Figuren? Den er cigarformet – uden at der dog ligger listige tanker skjult bag det valg. Formen er ikke så vigtig, men cigarformen er jo en universel insekts- og fiskeform.

En popflue kastes hårdt så den virkelig lander med et næsten lydeligt plop lige over laksens hoved, dukker og dukker op igen, som var det en klækkende jättenymfe. Sker der ikke noget lige med det samme, gentages fluens poppende bevægelser ved at trække fluen ned under vandet med et rapt ryk i linen, der derpå straks slippes så fluen igen kan dukke op af vandet, og så fremdeles.

''Pop'' disse fluere i alle retninger og vent og se – men vær parat!

Hvad i alverden skal man som fisker stille op med en fisk der ikke spiser? Dette nødråb har lydt fra nær og fjern både før og nu. Her er der imidlertid gjort rede for adskillige prøvede metoder, op imod en halv snes stykker. Disse metoder spejler laksens mangesidighed, The Ways of a Salmon, der netop har tilladt fluefiskeren, at forøge den traditionsprægede fond af forskellige fangstmåder.

Vi er dog ikke færdige endnu, laksen gemmer givet mere...

Dunkrokens apostel

forts från sid 17

Parallellt med redaktörskapet på Sportfiskaren startade Nils Färnström en omfattande produktion av egna böcker. Närmare tiotalet fiskeböcker hann han med under sin redaktörstid och sammanlagt har han skrivit mer än dussinet böcker om fiske. I sina böcker skildrade Nils egna fiskeupplevelser, men han varvade alltid sina skildringar med digra avsnitt om nyheter och innovationer inom flugfisket eller resonerande kapitel kring de gamla engelska klassikerna och deras teorier. Han kastade gärna också blickarna till andra sidan Atlanten, där amerikanarna höll på att utveckla ett alldeles eget flugfiske, föga belastat av det brittiska oket. Nya material i spön och linor, som såg dagens ljus, rapporterades ofta av Nils Färnström, ibland med en rejäl nypa salt inblandad – Nils var från grunden en älskare av de gamla traditionerna och lite misstänksam mot allt nytt! Nya flugmönster var han dock intresserad av. Fan Wing Royal Coachman beskrev han redan i sin allra första bok 1933 – då var det en flugtyp, som

Filatelisten Färnström!

Hur många av oss har inte – halvt på skämt, halvt på allvar – utbrustit en dag, när allt gått på tok: "Nä, nu slutar jag med fisket och börjar samla frimärken i stället..!"

För Nils Färnström var det här inga problem – han var nämligen vid sidan av fisket en mycket hängiven och kunnig frimärkssamlare! Eller snarare filatelist – Nils var nämligen en av vårt lands främst experter inom filatelin och skrev bl.a. fyra böcker i ämnet...

var helt okänd i svenska vatten. Muddler Minnow var en annan fluga, som Nils Färnström bidrog till att göra populär bland svenska flugmetare, liksom torrflugor som Bird's Stonefly och Kolzer Firefly. Den rent entomologiska delen av flugfisket intresserade dock inte Nils i lika hög grad. Han var naturligtvis mer än väl medveten om sambandet mellan insektslivet och fiskens näringsval – men när det gällde flugmönster och flugbindning trodde Nils mer på ett begränsat antal flugtyper och variationer i storlekar, än på djuplodande entomologiskt

hårklyveri för att skapa exakta imitationer.

Något ändrade han dock uppfattning, när han blev bekant med den engelska gamekeepern Frank Sawyer. Nils Färnström förmådde denne engelska gentleman att lämna sin älskade Avon och resa till Storån i Dalarna, för att tillsammans med Nils Färnström testa om de nya teorierna kring nymffiske, som Sawyer förespråkade för de engelska kalkströmmarna, också kunde tillämpas i nordiska vatten.

Mötet mellan dessa båda entusiastiska flugfiskare blev en fullträff! Sawyer visade Nils att man genom att samla in nymfer på platsen och binda upp så exakta imitationer som möjligt, kunde överlista även den trögaste Storåoring. Och genom att fiska med Sawyers speciella metod med förtyngd nymf och infettad tafs, kunde man tillföra även det nordiska flugfisket en helt ny och fascinerande flugfiskemetod.

Nils Färnström skrev om fisket tillsammans med Frank Sawyer i ett numera klassiskt kapitel i sin bok "Öring" och intresset för denna nymffiskemetod växte lavinartat i Sverige. Och även om Nils – sin vana trogen, när det gällde "pärlor" bland fiskevatten – inte hade namngett Storån i sin bok, så spred sig snart ryktet, om var Nils och Frank hade haft sitt fina fiske. Med påföljd att de som i början och mitten av 60-talet åkte till Storån i norra Dalarna, nästan fick ta kölapp, för att komma till och fiska vid åns utlopp i Särsjöhån – just den plats där Frank Sawyer visat sin svenska värd, hur "slipstenen skulle dras"...

Efter sin tid som redaktör för Sportfiskaren fortsatte Nils Färnström sin journalistiska bana – nu som redaktör för Televerkets personaltidning. Han fortsatte också sin bokproduktion, han fiskade när helst och var helst han kom åt och dessemellan drömde han om att än en gång få starta en fisketidning – men den här gången en renodlad flugfisketidskrift! Tillsammans med bl.a. goda vännerna Rolf Smedman, Lars-Åke Skarp och Reidar Winerö satte han igång projekt "Flugfiskaren" och man hade till och med första numret så gott som klart, när det hela sprack på grund av trasel med det tilltänkta tryckeriet. Tidningsprojektet rann ut i sanden – till Nils Färnströms stora besvikelse – och några av första numrets färdiga artiklar kom i stället i tryck i Nils sista bok "Flugspö" från 1975.

När ett annat gäng entusiastiska flugfiskare – däribland överteknad – några år senare försökte dra igång ett liknande projekt, var det naturligt att vi ville ha Nils Färnström med på ett hörn. Han ingick i vårt redaktionsråd och gav oss många värdefulla tips och råd på vägen. Jag vet att Nils helhjärtat stödde FiN och att han – trots en del kritiska småanmärkningar, som var så typiska för honom – i stort tyckte att vi lyckades riktigt bra. Men namnet – Flugfiske i Norden – gillade han inte. "Varför inte kalla tidningen för Flugfiskaren?", skrev han till mig, "det namnet överlämnar jag gärna till er!"

Här följer en uppräknings av några av Nils Färnströms viktigaste och bästa böcker. (Årtalen inom parentes anger utgivningsår).

Flugfiske (1933)

Med krok och spö (1937)

Lapplandsöring (1944)

Den ofullkomliga fiskaren (1953)

Fisketur (1955)

Från pol till pol (1958)

Öring (1960)

Dunkrok och blänke (1963)

Streamer mot strömmen (1965)

Fluga på fluga (1968)

Krokar i Kaitum (1970)

Flugspö (1975)

Nils Färnström medarbetade inte speciellt mycket som skrivare i FiN, men vi fick då och då höra hans alltid lika välmenade och nyttiga synpunkter på vårt arbete. Men en artikel skrev han – en betraktelse över ett par gamla vadarskor under "Tankar på strandkanten" i ett av FiN:s allra första nummer (nr 2/79) och jag vill gärna avsluta den här lilla beskrivningen över Nils Färnströms livsgärning, med att citera några rader ur den artikeln:

"Häromdagen hittade jag på vinden ett par gamla vadarskor, som en skomakare i Östersund tillverkade åt mig någon gång på 30-talet... Då jag åter provade dem till ett par tunna vadarbyxor av moderna material, kände jag att jag står med ena vadarfoten i flugfiskets forntid och med den andra i nylonåldern... Mina gamla vadarskor är en erinran om den gamla goda flugfisketiden. Som aldrig kommer tillbaka och som kanske var mera präglad av Waltons anda... Därför är målsättningen med "Flugfiske i Norden" att bl.a. ge god information om vår fiskevattenmiljö och vad som kan göras för att förbättra fiskevattnen en lovvärd satsning. Men vi måste även arbeta på att få en annan syn

forts på sid 39

Gädda på torrfluga – går det?

Av Rolf Smedman
Foto: Leif Milling

Gäddfångst på fluga är inga tillfälligheter. Vi kan utveckla ett flugfiske riktat efter sötvattenskrokodilen – och det är till och med möjligt att ta den på "torrfluga", menar Rolf Smedman, en av våra mesta flugfiskare.

Upppe vid Joutsijärvi i Finland sitter min fiskebroder Jouni Kämäräinen vintern igenom och binder flugor, på sommaren fiskar han. Ibland kommer det ett litet paket, som prov på hans ansträngningar vid flugbindarbordet.

För några år sedan kom de första proverna på hans polarserie – bromsar och humlor, bara kroppar, bundna i muddlerstil. Dom såg nog lite klumpiga ut, men faktum var att de räddade några dagar sent på harrsäsongen. Jag plockade ett antal fina gimåharrar, när de flesta av mina vanliga favoriter slog slint. I sitt följbrev föreslog han att de skulle fiskas halvdränkta. Men det blev ingen succé, inte förrän jag fettade in dem och fiskade snett uppströms. Då steg harrarna och tog.

Senare kom det ett ännu tjockare konvolut, där han hade utvecklat muddlern till större skapelser. De här var bundna på laxkrok 3/0 till 5/0, från grått och vitt till färger som nästan skrek i rött eller gult. Flugor var det inte, snarare vattensorkar! Han ville att jag skulle pröva dem på havsöring och lax.

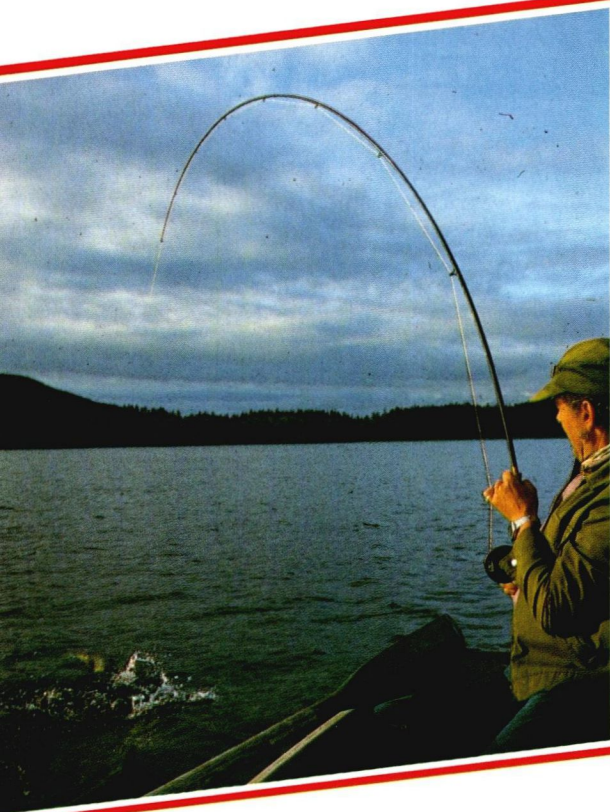
Jag har varken fått någon lax eller havsöring på dem, har väl inte provat tillräckligt länge. Men de har berikat mitt flugfiskarliv ändå. Jag tar gädda på dem, fiskade helt torrt med flytande lina, och det är inte av en slump som gäddor-

na hugger! Att fiska gädda på fluga är ju inte nytt, men för det mesta hör man talas om, att dom tas på sjunklina och stora streamers.

I ett av selen i Gimån har jag i många år gjort "gäddutrotningsexpeditioner" och med flytande vobbler decimerat stammen. Strax efter midsommar är det ingen konst att få upp ett ordentligt antal huggvilliga strömgäddor, hela selet är fullt av dem. Flera gånger har jag hittat vattensorkar, knipungar och tillochmed en lekatt i gäddmagar – byten som naturligtvis tas högt i ytan, som "torrflugor".

Det var så, jag kom att tänka på Jounis muddlersorkar och den idén har jag aldrig ångrat. Dom har gett mej en lång räcka av trevliga och spännande gäddfisken, men också många stora abborrar.

Första gången jag provade på en näckrosgrynna mitt i selet, hade jag tre ordentliga tillslag av stora gäddor, men lyckades inte kroka en enda. Spötöppen var för vek och drev inte in i laxkroken. Jag fiskar med ett Hardy Jet i glas, 8½ fot i linklass 7. Det är ju ett ganska tufft spö, men inte tillräckligt för att kroka med toppen. Jag fiskar fortfarande med det spöet, men har nu lärt mej hur det går till att kroka. Det gäller bara att hålla nerverna i styr och inte lyfta spöet när gäddan kommer, bara ta tag i linan och dra till

medan spöet pekar mot gäddan. När den är krokad lyfter jag spöet och drillar på vanligt sätt. Jag använder bara en kort tafs, kanske metern lång i 0,40–0,45.

Det här fisket kan nog praktiseras i de flesta vatten där det finns gädda, bara det inte är för djupt. När vattnet börjar värmas upp på försommaren, jagar de flesta gäddor på mindre än meterdjupt vatten vid grynn- och vasskanter och som det verkar, har dom svårt att låta bli en simmande sork.

När jag berättat för Jouni om mina gäddfångster kom det ett nytt paket sorkar, men dom hade han bundit på tub och då blev det genast mycket lättare att fästa gäddorna med en tunn trekrok.

Fotografen Leif Milling bor granne med mej i byn vid Gimån. När jag berättade för honom om mina flugggäddor, såg han först lite tvivlande ut, men ville gärna ställa upp en dag med kameran. En kilometer bakom min stuga ligger en skogssjö med gädda och stor abborre. Mitt ute i

Jouni Kämäräinens "muddler-sork" är en rejäl munsbitt.

sjön ligger en stor gräsgrynna. På sommaren glittrar det av betesfisk där, det kokar i ytan när en stor gädda eller ett stim abborrar håller klappjakt. Runt grynnan, som är 50 gånger 75 meter i omkrets, är det ordentligt djupt, uppe i gräset bara en meter. Morgon och kväll kommer alltid storabborrar och gäddor in till grynnan och jagar.

Vi valde en vindstilla morgon, just när solen lyft över skogen och nattdimmorna rök över vattnet och vi behövde inte ens ankra, när vi kom intill gräskanten. Medan Leif satt och plockade i kameraväskan, lade jag ut sorken bara en spölängd från båten. Mest för att se, om den flöt riktigt. Den togs genast av en storabborre, som lossnade vid båtkanterna. Leif hann inte med att få upp kameran...

Men nästa gång var han beredd och när jag ryckte igång sorken, startade en torped från gräskanten och smällde på. Rätt krokad for den i höga hopp över ytan, försökte radda sig in i gräset och var flera gånger under båten, så jag knappast hann med att parera med spöet. Men till slut var den trött och jag kunde lyfta in den över båtkanterna. Gäddan vägde närmare tre kilo!

Leif såg lite snopen ut och började prata om lyckträff. Men sedan vi flyttat båten några meter och jag i nästa kast krokade en till, lika stor, lämnade han teorierna om att det bara var tur. Den tredje gäddan for in i gräset och lyckades krångla sig loss... Efter det hade vi rumlat om lite för mycket på grynnan och inga fler gäddor vågade sig på att hugga.

Man får knappast något skönhetspris när man kastar med de här sorkarna. De är ju lite tunga och det blir lite av slungbollsteknik över spöföringen. Men det är ett oerhört spännande fiske, som jag vill rekommendera. Det är heller inte svårt att tota till en muddlersork, som flyter som en kork. Färgen spelar ingen större roll.

Om man binder muddlers på lite mindre krok, 6 eller 8, har man en utmärkt torrfluga för abborre. Fina kvällar har jag suttit ankrad på min grynnan och plockat ett helt koppel stora abborrar, som varit inne och kvällsjagat.

Det fina med flugspöet är ju, att det nödvändigtvis inte behöver användas enbart till fisk med prickar på...

TÄNKT OCH TYCKT

Stort tack till alla som ställt upp!

Aktionsgruppen för Rädda Östersjöloxen kan rapportera om en strid ström av ekonomiska bidrag till gruppens verksamhet för att rädda den hotade vilda östersjöloxen.

Ett speciellt tack till våra vänner i Danmark och Tyskland som ställt upp så helhjärtat. Så gott som varje dag kommer det in bidrag – stora som små – till Rädda Östersjöloxens postgironummer 48 97 645-0.

Däremot har vi inte haft lika stor framgång med förra årets aktion, som innebar att sportfiskare upmanades sända in 3 kronor för varje kilo lax man fångade till en fond, som ska överlämnas till Fiskeristyrelsen till förmån för den vilda Östersjöloxen. Men vi hoppas kunna sprida informationen om vårt arbete bättre i år.

Så länge vi inte får någon allmän fiskevårdsavgift, så är den här typen av aktioner vår enda väg att nå resultat i fiskevårdsarbetet – samtidigt som det ger fiskevårdsfrågorna publicitet också i andra tidningar än den rena fiskefackpressen. Många har förknipat Rädda Östersjöloxen enbart med laxen i Mörrumsån, men det är fel. Laxen är hotad i hela Östersjöområdet – och aktionen lika viktig för alla våra laxförande åar och älvar.

Erik Erlandsson, Bräkne-Hoby

FiN:s läsarannonser

Det är bra att FiN har en sida med läsarannonser, men ska det behöva ta så lång tid att få in en annons? Eller är det några som hela tiden får gå före? Jag sände in en annons gott och väl

en månad i förväg, men inte kom den med i nästa nummer. Ni kan inte få skylla på platsbrist, för i samma nummer var det ett par långa annonser, fastän man bara får annonsera ut tre saker, säger ni.

Nu kan det kvitta, för jag har sålt mitt spö i alla fall!

P-E Eriksson Göteborg

Jo, P-E och alla andra annonsörer, det tar lång tid att få in en annons. Det beror på att vi tar in annonserna i tur och ordning, allt eftersom de kommer med posten, och många kan stå före på listan. Men det beror också på att vi har en lång framförhållningstid när vi redigerar och sammanställer tidningen. Det nummer, som ni just har i handen, slutlämnades till exempel redan den 25 mars i våras. En annons, som kommer med posten i april, kan därför i normala fall tidigast komma med i nummer 4 – dvs först i oktober.

Det är riktigt att vi ibland har läsarannonser på mer än tre utannonserade föremål. Vad reglerna i vinjetten säger är, att tre saker får annonseras kostnadsfritt. Det är också meningen, att de här småannonserna enbart ska vara en "begagnatmarknad". Därför hänvisar vi firmor, butiker och personer, som t.ex. regelbundet binder flugor för avsalu, till våra ordinarie annonssidor.

Red.

Därför vakar inte öringen i Helgeån

Jag semesterar gärna i Sydsverige och fiskar då i Helgeån, men har ännu inte fångat en enda laxfisk där på fluga, och jag har bara sett några få andra som gjort det.

Men om man gör om ett vatten till flugvatten, så beskattas inte längre

gäddorna lika hårt på de aktuella sträckorna. De blir istället regelbundet utfodrade med isatt laxfisk, och därmed är det logiskt att tänka, att de som blir kvar klarar sig endast genom att gömma sig på skyddade platser nere vid botten. Fisk som stiger blir inte gammal i Helgeån!

De få fångade fiskarna tas i de snabba strömmarna och inte i de lugnare partierna – där det finns gädda. I maj 1985 gjorde jag därför ett försök att prova teorin, och det gav snabbt två stora gäddor. Man kan alltså förbättra fisket i Helgeån genom att rikta in sig på gäddan. Men vem vill betala 60 kronor om dagen för det nöjet?

Horst Meyer, Nürnberg

Är fisken sönderodlad?

Varför vakar inte öringen i Hedströmmen? Våren 84 öppnade Västmanlandsdistriktet en del av Hedströmmen för allmänt fiske. Under året gjordes två stora insättningar av Heligeåöring. Ganska snart kunde konstateras att fisken inte vakade. Vi blev ännu mer förvånade när vi kunde konstatera att fisken dessutom inte åt någonting. Fisk fångad flera månader efter insättningen uppvisade tom mage. Däremot var fisken förhållandevis lättfångad och då framförallt på "strippande" torrfluga.

Fanns det inte mat i älven? Jodå, det är gott om nattsländor, framförallt av de frilevande arterna, dessutom förekom tidvis svärmningar av dagsländor. Men inga vak... Ingen mat i magen...

Även under 85 har insättning av Heligeåöring skett med samma resultat som följd. Det vore synnerligen angeläget att få svaret på detta förhållande. Har vi sönderodlat fisken?

Stig Nyberg, Kolsva

Ätranfrågan berör många vatten

I förra numret av FiN tog signaturen Blue Charm upp en brännande fråga om upplåtelse av vatten till allmänheten. Eftersom frågorna inte ställdes direkt till berörda parter lär vi inte få svar. Därför är det bäst att fråga direkt. Då bör vi få någon form av besked.

Dessförinnan bara en sakupplösning: Lagstiftningen om fiskevårdsområden innehåller en särskild paragraf som anger att fvo kan bildas om "särskilda skäl" föreligger. Den är tänkt att tillämpas om enskild fiskerättsägare inte vill ställa upp i en **tidsenlig organisation** av fisket. Med

"särskilda skäl" menas bl.a. att ett vattendrag har ett särskilt stort rekreativvärde eller att det utgår statliga bidrag. I exemplet Ätran föreligger båda omständigheterna med önskvärd tydlighet! Därför några öppna frågor:

Till Fiskenämnaden i Halland:

– Hur många av Fiskenämnadens ledamöter är medlemmar i Hallands Sportfiskeklubb?

– Hur kan ni anse det försvarligt att inte aktivt agera för bildandet av ett fvo i hela ätransystemet?

Till berörda kommuner:

– Varför samarbetar ni inte i ett utvecklande av Ätran och Högvadsån till ett vatten för alla?

Till Sportfiskarnas Hallandsdistrikt:

– Vad gör ni i denna fråga?

Till styrelserna för Hallands Sportfiskeklubb och Borås Sportfiskeklubb:

– Vilka invändningar har ni mot bildandet av ett fvo i ätransystemet?

– Kan ni tänka er att sälja kort till allmänheten för de privata oaser ni idag disponerar, men som allmänheten finansierar med 1,1 miljon kronor årligen?

Till den svenska sportfiskepressen:

– Vilket är viktigast? Att mobilisera alla sportfiskets krafter i utvecklandet av ett svenskt sportfiske efter lax, eller skydda små sammanslutningar av sportfiskare "som skördar frukterna av det allmännas sådd i allsköns ro", genom att tiga om den nya tidens problematik?

Till regeringen:

– Är det inte på sin plats med en översyn av lagstiftningen om bildandet av fvo och en översyn över villkoren som ställs upp i samband med 100%-iga kalkningsstöd, när de vatten som idag är hårt belastade inte ger något tillskott till allmänhetens rekreativmöjligheter med spö i hand? I Ätran har t.ex. snart 10 miljoner kronor investerats utan att den sportfiskande allmänheten fått en cm vatten till att fiska på!

Ätranproblematiken är generell! Detsamma gäller också i andra vatten både på syd- och ostkusten samt i inlandet. Alldeles säkert kan FiN:s läsare bidra med egna exempel på vatten, vilkas skötsel på olika sätt bekostas med allmänna medel, men som ändå är stängda för samma allmänhet som är med och betalar!

Red Sandy, Karlshamn

Bevara Voxnans strömmar!

Ska den övre 12-mila delen av Voxnan få förbli orörd? Nyligen sa regeringen nej till utbyggnad – tills vidare. Men faran är ändå inte helt avvärd. Det finns starka krafter i Ovanåkers kommun som verkar för att ändra beslutet. Om Voxnan skall få förbli orörd fordras en livaktig ideell förening och stark lokal opinion. Därför har man bildat föreningen "Bevara Voxnans strömmar".

Den 8 mars hade man konstituerande möte i skolan i Lobonäs i Hällesingland. Föreningen ska sprida information om älvens naturvärden och söka bilda opinion för dess bevarande. För det behövs pengar till porto, telefon, resor och trycksaker. Interimsstyrelsen väddar till alla naturintresserade att stödja föreningen. En uppmaning som inte minst vi sportfiskare bör hörsamma. För 50 kronor får Du medlemskap och har gjort en god naturvårdsgärning. Pengarna, som ska gå till ovanstående utgifter, kan Du betala in på postgiro 48 24 621-9. BVS, c/o Sören Johansson, Edsbyn.

Bo-Gunnar Reit, Gävle

Laxlinan!

Här är äntligen en lina som är specialgjord för lax- och havsöringsfiske: En *LONGBELLY INTERMEDIATE!* En lina som kan sjunka eller flyta beroende på hur Du "greasar" den. En lina som ger Dig kontakt med flugan på ett bättre sätt och som kastar bättre i vind än din vanliga flytlina.

Tapering och "belly"-längd varierar något från en lina till en annan för att bättre passa till moderna spön och driven kastteknik. AFTM 7, 8 och 9 är utmärkta för havsörings- eller lättare laxfiske med enhandsspön och lättare tvåhands. Nr 10 och 11, som är de tyngsta klasserna, är tänkta för kraftiga tvåhandsspön och har därför längre skjutlina än de andra.

AFTM-klass	Tip	Framtapering	Belly	Baktapering	Skjutlina
7	0,6	2,4	10,5	0,9	12,6
8	0,6	2,7	11,4	0,9	11,4
9	0,6	3,0	12,3	0,9	10,2
10	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7
11	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7

Sverige:

FLY-DRESSING

Box 2003 561 02 HUSKVARNA
tel 036/13 41 97

Norge:

The FLYFISHER

Balders gt 26 OSLO 2
tel 02/44 58 64

PRIS I SVERIGE:

klass 7–9 220:00

klass 10–11 258:00

PRIS I NORGE:

klass 7–9 238:00

klass 10–11 278:00

Har du provat en nappindikator?

Med stigande ålder får man allt svårare att följa flugan eller tafsspetsen – och även med unga och friska ögon kan det vara nog så svårt om vattenytan är krusig eller bruten. Då kan en enkel nappindikator vara till ovärderlig hjälp.

Av Tomas Olson

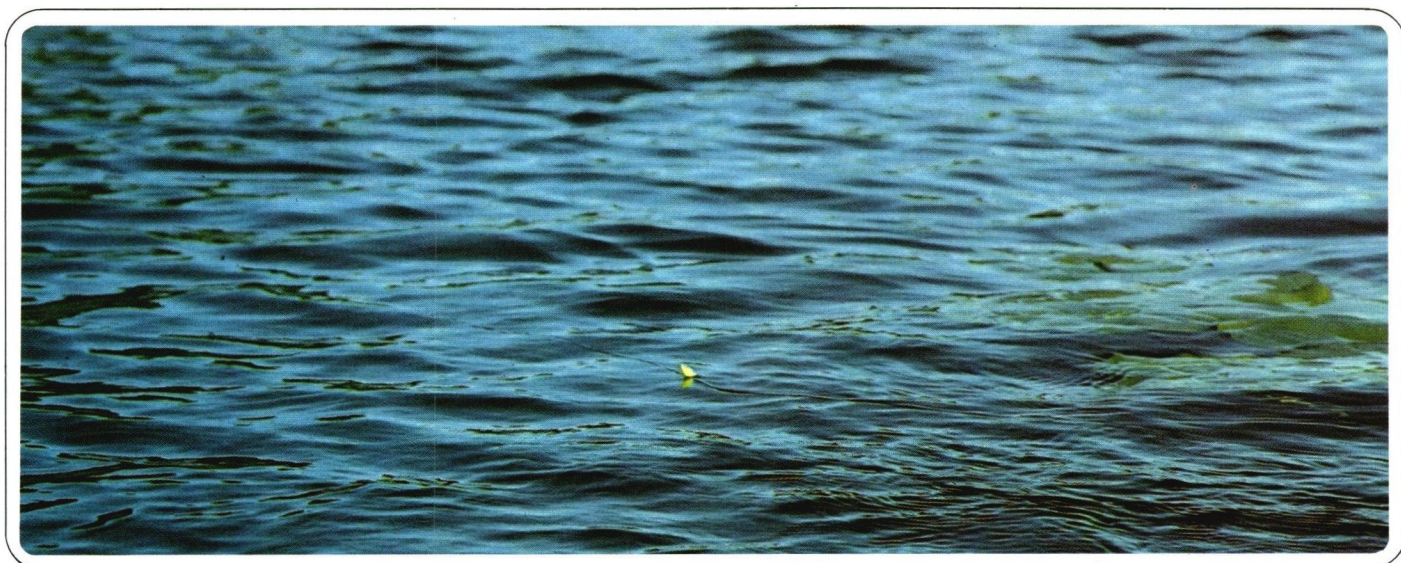
Även personer med perfekt syn finner det inte sällan svårt, eller näst intill omöjligt, att se nymftafsar på långt avstånd, vid svagt ljus eller på en bruten vattenyta. Samma förhållande gäller också för små torrflugor, och i många fall även större torrflugor som flyter lågt på vattnet likt spentspinnerimitationer. Ett vanligt och enkelt sätt att överkomma detta pro-

blem är givetvis att korta ned kastavståndet, men detta begränsar dessvärre också vår fiskbara yta.

Vid torrflugefiske kan vi med ledning av linspetsen försöka uppskatta var flugan är. Denna metod kan dock vara vanskelig i strömmande vatten då dragning inte lika lätt kan upptäckas. Vid soligt väder kan vi vid torrflugefiske, om omständigheterna så

medger, fiska med solen i ryggen. Detta ökar i väsentlig grad synligheten hos flugan.

Dessa knep hjälper oss långt men betyder ofta också ett rätt stort handikapp för fisket. Det är i detta läge som nappindikatorn har mycket att tillföra flugfisket. Det går alltså att radikalt förbättra synligheten av tafsens läge med en sådan indiaktor. Trots att me-

På en bruten vattenyta som denna ger garnindikatorn oss en god uppfattning om vad som händer med tafsens.

"särskilda skäl" menas bl.a. att ett vattendrag har ett särskilt stort rekreationsvärde eller att det utgår statliga bidrag. I exemplet Ätran föreligger båda omständigheterna med önskvärd tydlighet! Därför några öppna frågor:

Till Fiskenämden i Halland:

– Hur många av Fiskenämdens ledamöter är medlemmar i Hallands Sportfiskeklubb?

– Hur kan ni anse det försvarligt att inte aktivt agera för bildandet av ett fvo i hela ätransystemet?

Till berörda kommuner:

– Varför samarbetar ni inte i ett utvecklande av Ätran och Högvadsån till ett vatten för alla?

Till Sportfiskarnas Hallandsdistrikt:

– Vad gör ni i denna fråga?

Till styrelserna för Hallands Sportfiskeklubb och Borås Sportfiskeklubb:

– Vilka invändningar har ni mot bildandet av ett fvo i ätransystemet?

– Kan ni tänka er att sälja kort till allmänheten för de privata oaser ni idag disponerar, men som allmänheten finansierar med 1,1 miljon kronor årligen?

Till den svenska sportfiskepressen:

– Vilket är viktigast? Att mobilisera alla sportfiskets krafter i utvecklandet av ett svenskt sportfiske efter lax, eller skydda små sammanslutningar av sportfiskare "som skördar frukterna av det allmännas sådd i allsköns ro", genom att tiga om den nya tidens problematik?

Till regeringen:

– Är det inte på sin plats med en översyn av lagstiftningen om bildandet av fvo och en översyn över villkoren som ställs upp i samband med 100%-iga kalkningsstöd, när de vatten som idag är hårt belastade inte ger något tillskott till allmänhetens rekreationsmöjligheter med spö i hand? I Ätran har t.ex. snart 10 miljoner kronor investerats utan att den sportfiskande allmänheten fått en cm vatten till att fiska på!

Ätranproblematiken är generell! Detsamma gäller också i andra vatten både på syd- och ostkusten samt i inlandet. Alldeles säkert kan FiN:s läsare bidra med egna exempel på vatten, vilkas skötsel på olika sätt bekostas med allmänna medel, men som ändå är stängda för samma allmänhet som är med och betalar!

Red Sandy, Karlshamn

Bevara Voxnans strömmar!

Ska den övre 12-mila delen av Voxnan få förbli orörd? Nyligen sa regeringen nej till utbyggnad – tills vidare. Men faran är ändå inte helt avvärd. Det finns starka krafter i Ovanåkers kommun som verkar för att ändra beslutet. Om Voxnan skall få förbli orörd fordras en livaktig ideell förening och stark lokal opinion. Därför har man bildat föreningen "Bevara Voxnans strömmar".

Den 8 mars hade man konstituerande möte i skolan i Lobonäs i Hällesingland. Föreningen ska sprida information om älvens naturvärden och söka bilda opinion för dess bevarande. För det behövs pengar till porto, telefon, resor och trycksaker. Interimsstyrelsen väddar till alla naturintresserade att stödja föreningen. En uppmaning som inte minst vi sportfiskare bör hörsamma. För 50 kronor får Du medlemskap och har gjort en god naturvårdsgärning. Pengarna, som ska gå till ovanstående utgifter, kan Du betala in på postgiro 48 24 621-9. BVS, c/o Sören Johansson, Edsbyn.

Bo-Gunnar Reit, Gävle

Laxlinan!

Här är äntligen en lina som är specialgjord för lax- och havsöringsfiske: En *LONGBELLY INTERMEDIATE!* En lina som kan sjunka eller flyta beroende på hur Du "greasar" den. En lina som ger Dig kontakt med flugan på ett bättre sätt och som kastar bättre i vind än din vanliga flytlina.

Tapering och "belly"-längd varierar något från en lina till en annan för att bättre passa till moderna spön och driven kastteknik. AFTM 7, 8 och 9 är utmärkta för havsörings- eller lättare laxfiske med enhandsspön och lättare tvåhands. Nr 10 och 11, som är de tyngsta klasserna, är tänkta för kraftiga tvåhandsspön och har därför längre skjutlina än de andra.

AFTM-klass	Tip	Framtapering	Belly	Baktapering	Skjutlina
7	0,6	2,4	10,5	0,9	12,6
8	0,6	2,7	11,4	0,9	11,4
9	0,6	3,0	12,3	0,9	10,2
10	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7
11	0,6	3,0	12,3	0,9	14,7

Sverige:

FLY-DRESSING

Box 2003 561 02 HUSKVARNA
tel 036/13 41 97

Norge:

The FLYFISHER

Balders gt 26 OSLO 2
tel 02/44 58 64

PRIS I SVERIGE:

klass 7–9 220:00

klass 10–11 258:00

PRIS I NORGE:

klass 7–9 238:00

klass 10–11 278:00

Har du provat en nappindikator?

Med stigande ålder får man allt svårare att följa flugan eller tafsspetsen – och även med unga och friska ögon kan det vara nog så svårt om vattenytan är krusig eller bruten. Då kan en enkel nappindikator vara till ovärderlig hjälp.

Av Tomas Olson

Även personer med perfekt syn finner det inte sällan svårt, eller näst intill omöjligt, att se nymftafsar på långt avstånd, vid svagt ljus eller på en bruten vattenyta. Samma förhållande gäller också för små torrflugor, och i många fall även större torrflugor som flyter lågt på vattnet likt spentspinnerimitationer. Ett vanligt och enkelt sätt att överkomma detta pro-

blem är givetvis att korta ned kastavståndet, men detta begränsar dessvärre också vår fiskbara yta.

Vid torrflugefiske kan vi med ledning av linspetsen försöka uppskatta var flugan är. Denna metod kan dock vara vanskelig i strömmande vatten då dragning inte lika lätt kan upptäckas. Vid soligt väder kan vi vid torrflugefiske, om omständigheterna så

medger, fiska med solen i ryggen. Detta ökar i väsentlig grad synligheten hos flugan.

Dessa knep hjälper oss långt men betyder ofta också ett rätt stort handikapp för fisket. Det är i detta läge som nappindikatorn har mycket att tillföra flugfisket. Det går alltså att radikalt förbättra synligheten av tafsens läge med en sådan indiaktor. Trots att me-

På en bruten vattenyta som denna ger garnindikatorn oss en god uppfattning om vad som händer med tafsens läge.

toden är gammal och beprövad i det stora landet i väster, har vi här i Norden inte använt oss av den annat än i undantagsfall. Detta är synd då metoden onekligen tillför flugfisket mycket gott.

Nappindikatorer kan tillverkas av en mängd olika material och i olika utföranden – som exempelvis kork, skumplast, fjäderpennhylsor och syntetgarn. Den variant jag själv funnit mest användbar, och därför också nästan uteslutande använt, är syntetgarnsindikatorer.

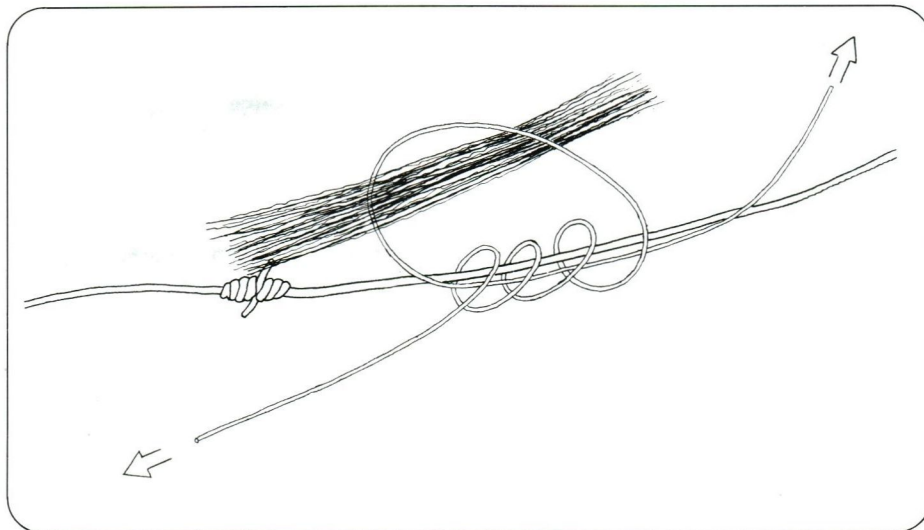
Denna indikator har som jag ser det en mängd olika fördelar. Beroende på omständigheterna kan den lätt klippas till önskad storlek, den har litet luftmotstånd och försvårar inte en delikat presentation av flugan. Vanligt förekommande flugbindningsmaterial som nylongarn, polygarn och flouriserande syntetgarner fungerar utmärkt. Det är emellertid viktigt att impregnera och torka garnet väl innan det binds in på tafsen.

Jag har numera alltid ett antal sådana impregnerade garnbitar i olika färger redo att användas i min fiskeväst. Beroende på vattenytans färg har jag sedan möjlighet att välja den för tillfället mest synliga färgen. Det är till exempel inte alls ovanligt att ytfilmen i strömmande vatten delvis är täckt av otaliga vattenbubblor. En vit indikator är under sådana förhållanden svårare att upptäcka än exempelvis en gul indikator. Infästningen av indikatorn på tafsen görs enklast med en vanlig överhandsknut (se teckning) och tar inte längre tid än att byta tafspets.

Som vid vanligt nymffiske fettas tafsen mellan indikator och linspets. Indikatorns placering på tafsen i förhållande till flugan följer alltså här samma regel som för den fettade tafsen – dvs ju närmre flugan sitter desto tydligare huggsignaler, men också en mer ytligt fiskad fluga.

Beroende på omständigheterna klipper jag sedan ned garnstumpen till önskad längd. En längre indikator syns lättare men har också större luftmotstånd. Längre garnstumpar än 15 mm finner jag dock sällan anledning att använda, och ofast klipper jag ned garnbiten till ca 10 mm.

Vid stillavattensfiske med indikator och nymf märks fiskens hugg på likartat sätt som för en infettad tafs på lugn vattenyta. Det vill säga att indikatorn dras bakåt ned under ytan, eller snett åt sidan. I strömmande vatten dras indikatorn ofta under ytan på grund av att tafsens vertikala läge

Garnindikatorn fästes enklast på tafsen med en stump 0,18 mm tafsnylon och en överhandsknut.

ökar dess dragkänslighet. Vid mera ytnära nymffiske är dock detta förhållande inte så vanligt. Med lite erfarenhet ser vi dock skillnad på falska och äkta hugg. Oftast stannar indikatorn upp i strömmen då en fisk tagit flugan. Det är dock, som vid allt nymffiske, nödvändigt att skärpa sina sinnen till det yttersta för att upptäcka eventuella napp.

Garnindikatorn hjälper oss också att fiska både torrfluga och nymfer så draggfritt i strömmen som möjligt. Vid torrflugefiske tror vi oss ofta ha goda möjligheter att rätt väl kunna uppskatta flugans läge på ytan, och kan oftast se när en fisk bryter ytan för att ta flugan. Men även här kan indikatorn signalera vad som händer med flugan.

Nils Färnström

forts från sid 33.

på sportfisket – och detta gäller även flugfiske – nämligen att fångstens storlek inte är det primära... Det är framförallt ungdomen, som nu går in för fiske med dunkrok – och det är oerhört viktigt att den nu präglas av denna känsla för omdömesgillt fiske, om det ska finnas någon framtid för flugfisket i vårt land. Jag är väl en av de få flugfiskare av mina generation, som fortfarande är fullt aktiv, som varit med om den väldiga utvecklingen och sett hur allt förändrats. Hittills har denna utveckling visat att vi sakta men säkert vadar mot ovissare tider vid strandkanten... Men jag hoppas för min del att ännu några år kunna använda mina gamla vadarskor och fortfarande kunna se vakande öring."

I dag måste vi med sorg och saknad konstatera att Nils Färnströms gamla vadarskor aldrig kommer att blötas igen. Hans flugaskar skall förbli stängda. En epok är avslutad.

Men finns det någon rättvisa, så fiskar Nils i dag i de himmelska strömmarna. Med ett smäckert träspö, byggt av bästa förkrigstonkin, svingar han sin omsorgsfullt infettade, honungsgula silkelina och låter sin dunkrok landa på ett ständigt

ringat vatten, som bär en omisskännlig likhet med en engelsk kalkström!

Och förhoppningsvis är han omgiven av goda vänner och gelikar. På strandkanten sitter kanske Frank Sawyer och pekar ut de bästa öringarna åt Nils, med hjälp av sin skarpa syn och på en bänk under ett evigt grönt träd konstaterar läromästarna Bellander och Hammarström att det blev ju en riktigt duglig flugmetare av den där unge Färnström...

Och visst är det väl gamla "antagonisten" Olle Törnblom, som glatt kommer småsjungande där bland buskarna, med en ukulele i ena handen och ett flugspö i den andra? Och de där ivrigt diskuterande – ja, nästan grälände – gentlemännen i benlindor och tweedkostymer, är det inte Halford och Skues, med sir Grey, som tystlåten åhörare?

Och där, just där, där den himmelska floden försvinner in bland grastammarnas djupa skuggor, skymtar ännu en av dessa de eviga fiskevattnens trogna gäster. En annorlunda gestalt, men ändå så lätt igenkännlig, med ett knippe feta öringar dinglande från bältet, en sliten rygsäck på ryggen och en svart slokhatt djupt nertryckt i pannan...

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Bengt
Öste

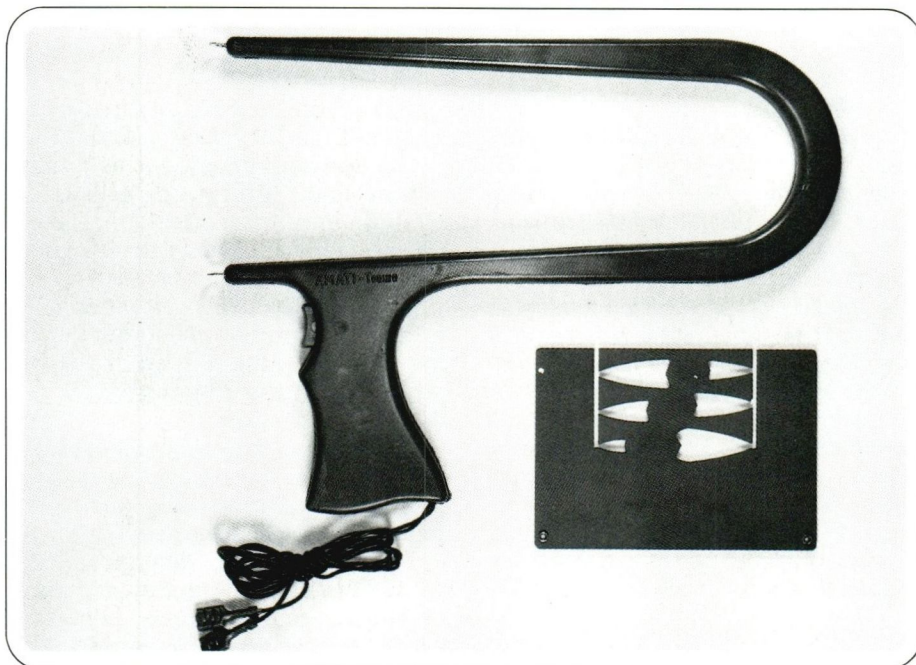
Två nya prylfirmor

Två nya företag med enbart flugfiskeprylar på sitt program har presenterat sig på senare tid. Den ena firmen heter Norrländskt Flugfiske och finns i Bräcke (Box 36, 840 60 Bräcke, tel. 0693-115 85). Männens bakom detta nya företag heter Lars Erik Bäckström och Anders Pettersson och de har låtit trycka en utomordentligt välredigerad och med läckert fyrfärgsomslag försedd katalog – Leif Milling har hållit i kameran, vem annars – på 78 sidor.

Katalogen presenterar ett kunnigt

urval av kvalitetsprylar för flugfisket, plus en och annan egen liten pryl, som t.ex. ett spinning-block signerat Lars-Åke Olsson, på det att firmans kunder skall kunna vara laddade med rätt sortering av dubbingtrådar vid strandkanten... företrädesvis av underull från jämtländska ekorrar, naturligtvis, för det larsåkeolssonska evangeliet har gett många ett övertag i duellerna med landskapets stundom trögflirtade herrar...

Ytterligare ett flugfiskeföretag, TT:s Flugfiske (Rådjursvägen 58, 902 60 Umeå, tel. 090-11 71 90 kl.

Pragiolis "lövsåg" för nattsländevingar.

Italiensk "vingsåg"

En "het" sak från italienska Pragioli skall underlätta tillverkningen av nattsländevingar. Den lövsågsliknande bygeln kopplas till ett ficklampsbatteri och en ståltråd som fästs mellan byglarna upphettas. Medföljande vingmaterial skjuts in i mallbrickan och sedan är det bara att "värmesåga"

ut önskad vingmodell. Det man framgångsrikt kan göra med saxen, kan man också göra lite mera komplicerat och dyrare med detta "påfund" i den allt hastigare växande prylbranchen. ADEXA har tagit in sågen som prov.

B. E.-E.

18–21) presenterar sig på ett mycket diskretare sätt – "katalogen" upptar bara tre stencilerade sidor – men är likafullt värd ett omnämnande. Bakom TT:s Flugfiske står Tomas Tyksson, som i ett brev till FiN berättar att han startade sitt lilla företag sedan han irriterats av en brist på framför allt laxflugfiskeprylar hemma i Norrland.

Nå, Tomas har tagit hem en stor sortering av den kände brittiske flugfiskegurun Bob Church's spön av kevlar, boron och kolfiber, till mycket sympatiska priser – laxspöna River Earn 13 fot, Findhorn 15 fot och Tayside 18 fot kostar t.ex. 1.450, 1.585 respektive 1.795 kronor. Tomas har också komponerat ett färdigt set för vanligt flugfiske, med WF-lina och tafsar och flugor, för 645 kronor.

Nya Kunnan-spön

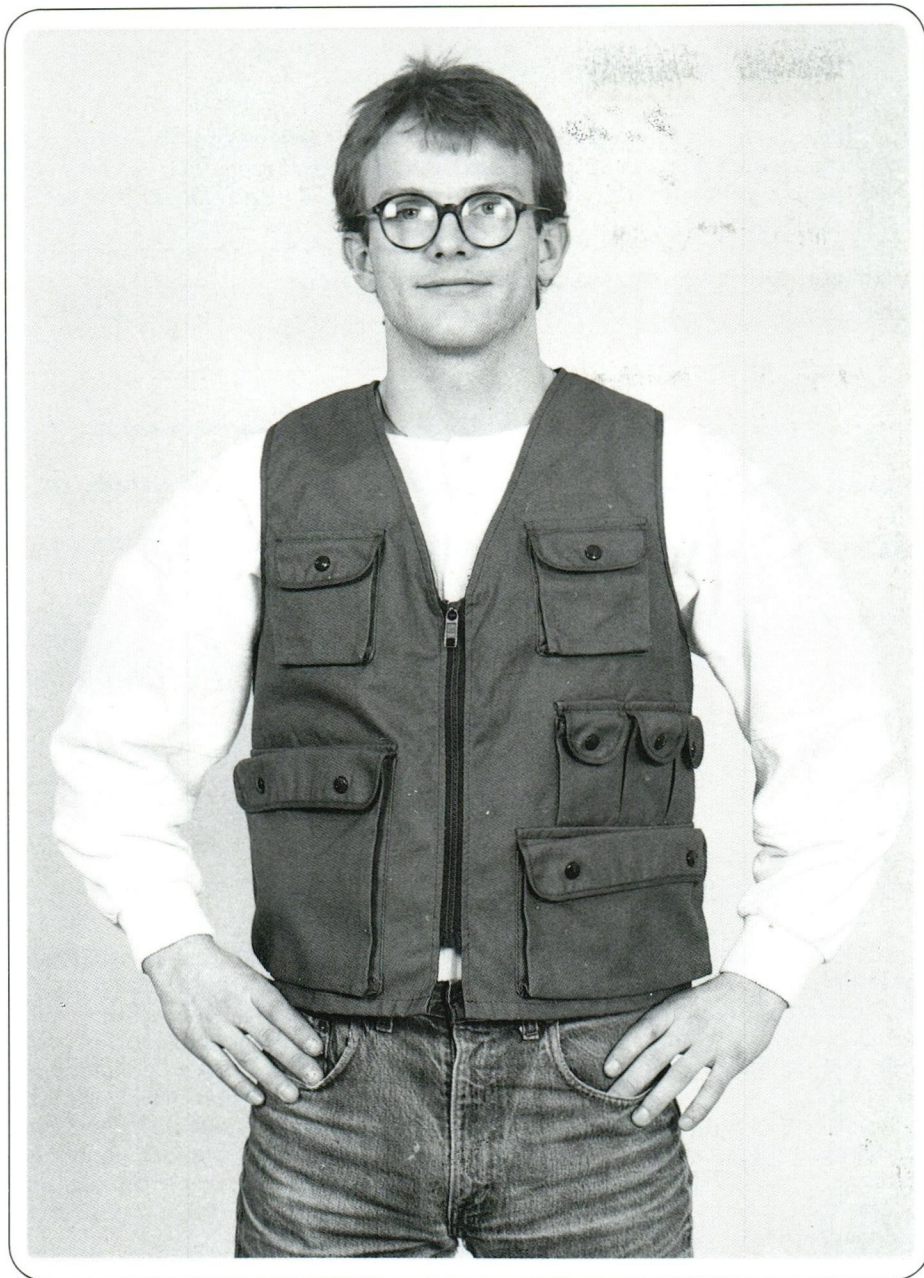
Från Nordfish (Box 2036, 162 02 Vällingby, tel. 08-162 02) har vi fått ett nyhetsmeddelande om ännu en ny flugspöserie, i "graphite composite", d.v.s. den sedvanliga blandningen av glas och kolfiber. FiN har ännu inte hunnit prova de nya Kunnan-spöna, men om inte annat gör deras priser dem värda att pröva – spöna saknar namn, men har numren 527860 8½ fot, 526900 9 fot och 528900 9 fot, och priserna är 295 kronor stycket!

Kunnan har också utökat den s.k. Europaserien av laxflugspön med ytterligare två, efter att ha haft framgångar med sin 15-fotare. De två nya spöna är 12 resp. 14 fot långa, avsedda för linor 8–9 resp. 9–10 och kostar 1.300 resp. 1.400 kronor.

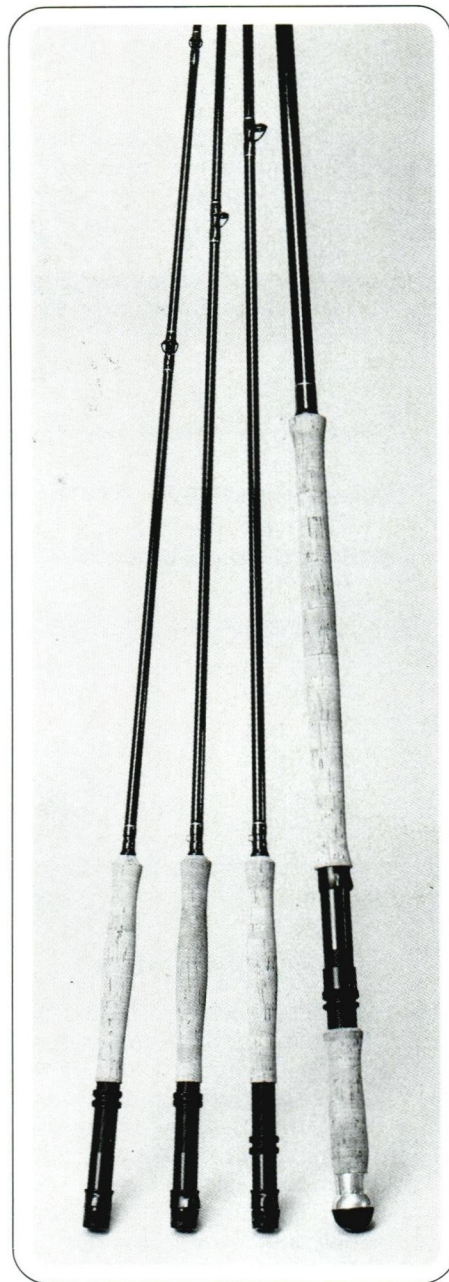
Ny "Habit"-serie

Hans Nilsson på Sportag i Malmö (Box 21016, 200 21 Malmö, tel. 040-18 00 55) vilar ingalunda på lagrarna efter framgångarna med den utomordentligt populära Kingfisherspöserien Black Habit. I vår presenterar han en ny serie, Green Habit, framtagen för nordiskt flugfiske – en serie av det material som kallas High-Composite, d.v.s. 50 procent kolfiber och 50 procent glasfiber. Aktionen kallas "progressive compound", samma typ av aktion som i Black Habit- och Long Bow-serierna, eller tre fjärdedels aktion enligt ett gammaldags sätt att beskriva samma sak.

De fyra spöna i serien, med klingor i färgen golden olive, är Green Peacock 8½ fot, Green Drake 9 fot, Green Matuka 10 fot och Green Highlander 14 fot. Priserna är 443, 452, 546 resp. 1.120 kronor. Hittills finns bara 14-fotaren som byggsats, men även

Sportags nya flugfiskeväst med 8 fickor. Pris 200:–SEK.

Green Habit – Sportags nya spöserie.

de övriga tre kommer som byggsatser i slutet av sommaren eller i början av hösten.

Av övriga nyheter för året från Sportag har Wheatley's tubflugask redan nämnts (se FiN nr 1/86), men det kan vara värt att notera att Sportag också tagit in ett prisbilligt alternativ till de annars allt dyrare flugfiskevästarna – Sportags väst är mörkt olivgrön, har åtta fickor och en "rygg-säck" för regnställ m.m., och kostar 200 kronor.

För stilla-vatten- och havsflugfiskaren har Sportag också en linkorg, en pryl som det annars brukar vara svårt att få fatt i, den kostar 122 kronor.

forts på nästa sida

Sportags linkorg för 122:–SEK.

Two "tjuvfiskarspön"

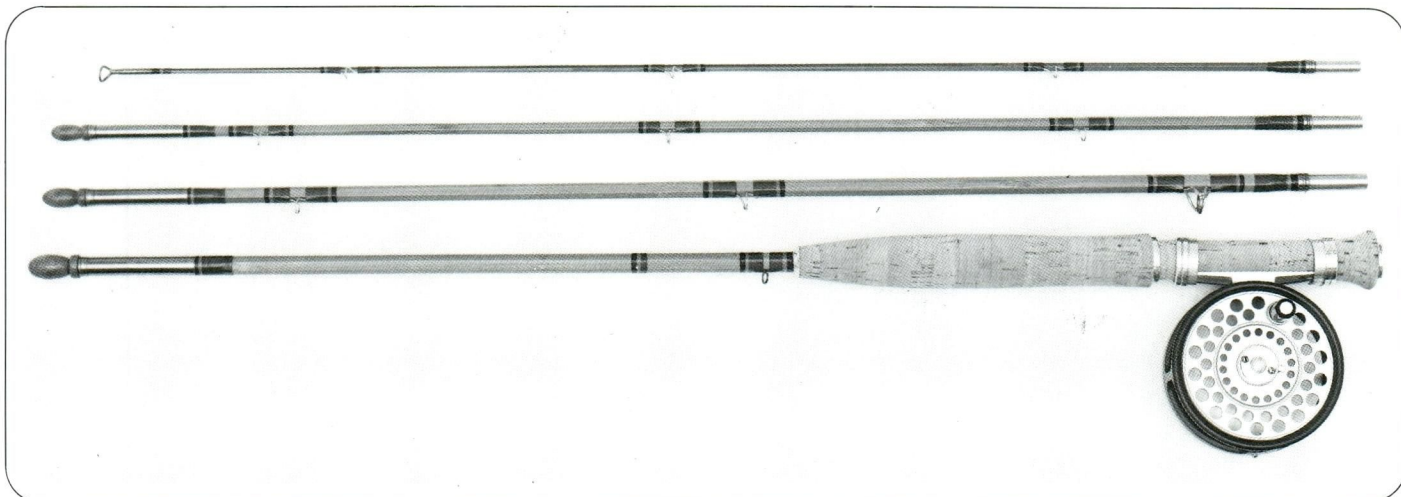
Välkända Partridge i Redditch i England tillkännager att man nu kan leverera två nya träspön, av en modell som i Storbritannien kallas "poacher". Poacher betyder tjuvfiskare, och smeknamnet innebär att spöt kan plockas isär och gömmas under jack-

an, alltså att det är minst 4-delat – i USA brukar samma typ av spön kallas "back-pack", vilket antyder att de får plats i en ryggsäck.

Partridge's spön är 7 resp. 7½ fot långa och 4-delade. Det kortare är byggt för lina 5, och 7½-fotaren för

lina 6. Bägge levereras i aluminiumtuber, som är 22 resp. 24 tum långa, och priset är 120 pund. Det är mycket billigt för ett bra träspö, och Partridge brukar göra bra träspön – om än tämligen ojämna.

Bengt Öste

Nya "Poacher" från Partridge i två längder, 7 och 7½ fot.

Karpens spönyheter

Karpens Flugfiske i Stockholm har presenterat sin flugfiskekatalog nr 4, med åtskilliga nyheter. Den nya serien svenskkonstruerade flugrullar, Loop Reel, har tidigare presenterats i FiN nr 5–6/85. Priserna har fastställts till 1.075 kr för Loop Reel nr 1, och uppåt till 1.425 kr för den största, nr 4, storlaxmodellen. Serien omfattar numera fem rullar, och efterfrågan är stor – den som vill ha en av dessa nya rullar får ställa sig i kön.

Men minst lika intressant är en annan kvalitetsutveckling som Karpens engagerat sig i, och som gäller spön. Det är ett svensk-amerikanskt samarbete, med Don Green, som resulterat i en "ny generation" grafitspöt, Sage

Grafit II: åtta tvådelade enhandsspön för linor från AFTM 3 t.o.m. AFTM 10, tre fyrdelade enhandsspön för linklasserna 4, 5 och 6, samt tre tvåhandsspön från 14 till 16 fot, för linor 9–10 till 11–12.

Det är inte några billiga spön – de tvådelade enhandsspöna kostar, fullt färdiga, från 2.440 till 2.610 kr, de fyrdelade från 2.690 till 2.710 och tvåhandsspöna från 3.145 till 3.455 kr. Men samtliga finns också som lösa klingor, och som byggsatser, och då ligger priserna avsevärt lägre.

Det är dessutom spön av en mycket hög kvalitet – och vad kvalitet i flugspön egentligen är för något, det beskrivs mycket utförligt i en inte alltför lättillgänglig men mycket intressant uppsats i början av katalogen. I detta

spösamarbete har Karpens haft stor hjälp av Göran Andersson från Gävle, ypperlig kastare och flugfiskare, och därtill en mycket skicklig pedagog och "kastprofessor" på de många kurser som Karpens också erbjuder sina kunder. Speciellt viktig är Göran Andersson insats när det gäller tvåhandsspöna – det är ett område där han har åtskilligt att lära amerikanerna, även Don Green.

FiN skall återkomma till Göran Andersson och hans intressanta pedagogik om kast och fiske, och hans funderingar om helt nya normer för beskrivning av grafitspöns egenskaper. Men klart är redan nu att Karpens satsning på att försöka lära oss flugfiskare vilka krav vi bör ställa på ett bra grafitspö, och handgripligen lära oss

FISKA I ÅRETS FISKEKOMMUN

(Gör som Västerbottens Sportfiskeförbund välj NORSJÖ)

GRATIS!

Norsjö Turistbyrå bjuder dig och din familj på ett fiskedygn. Ni får välja bland 20 olika fiskevatten om ni övernattar i kommunen. (Gäller perioden juni–aug 1986).

NORSJÖ

Skicka in denna talong, skicka ett vykort eller ring 0918/103 31 så skickar vi broschyrer!

Namn .....

Adress .....

Postnr ..... Postadress .....

Skickas till: NORSJÖ TURISTBYRÅ, Storg. 67, 935 00 NORSJÖ

vad vi kan få ut av ett sådant i kast och praktiskt fiske, är värd en applåd. Den så kallade kolfiberdjungeln är ju numera ogenomträngligare än någonsin, och risken för kostsamma misstag överhängande. Karpens satsning erbjuder en väg genom, eller runt, den djungeln.

Billigare Orvis-spön

Men det utesluter inte att det finns spön som förenar hög kvalitet med ett lägre pris. Vår medarbetare Terje Bomann-Larsen rapporterar från Norge om ett sådant alternativ:

I likhet med andre produsenter av kvalitetsstenger, kommer nå også Orvis med en serie fluestenger med enklare utstyr og til en langt rimeligere pris enn standardseriene. I motsetning til enkelte av konkurrentene, bygger imidlertid Orvis sine billigutgaver på nøyaktig de samme klingene som man bygger som de dyre modellene. Man er riktignok noe mer liberal overfor mindre skjønnhetspletter, men firer ikke på kravene til funksjonalitet.

Hva som i første rekke gjør stengene billigere, er enklere snellefester i svarteloksert aluminium, kork av noe enklere kvalitet, samt at stengene ik-

ke bygges av Orvis' egne høyt gasjerete stangbyggere. Det er imidlertid fortsatt snakk om 100% amerikansk produksjon.

Serien består av et assortert utvalg av noen av Orvis mest kjente stenger for ørretfiske; 7'9" AFTM 4-5, 8' AFTM 5-6 og 8'3" AFTM 6-7, med såkalt "Fullflex-action" (utpreget langsom helaksjon), og en 9-foter i AFTM 6 med "Western-action", (litt raskere og mer progressiv askjon).

Disse stengene fåes imidlertid kun i komplette sett, som forøvrig består av Orvis Madison snelle, Orvis Fly line (20 meter WF), 100 meter 20 lbs backing, fortom og et lite hefte kalt "Get started!" Og prisen: NOK 1.395,- for setten med 7'9" til 8'3" stenger, og NOK 1.495,- for 9' "Western" med tilbehør.

Serien importeres og forhandles i Norge av The Flyfisher, Baldersgt. 26, OSLO 2.

The Flyfisher kan forøvrig bringe den hyggelige melding til alle selvbyggere, at grunnet fallet i dollarkursen, er prisen på Orvis klinger satt betydelig ned, slik at t.eks. et emne til en to-delt ørrestang i dag vil komme på ca. NOK 750,-. Og det dreier seg om A-kvalitet!

Terje Bomann-Larsen

Perfekt termos

Järnias minsta Rocky-termos är inte längre än ett spöhandtag.

Flugfiskare behöver mer än enbart flugfiskeprylar. En av mina bästa investeringar någonsin är en okrossbar
forts på nästa sida

BUY DIRECT FROM U.S.A.

Single pattern quality fly tying kits

R.A.T. Series: Rusty R.A.T. kit

This 10 piece kit is for tying the authentic pattern. It features a grizzly patch (genetically raised in U.S.A.), a soft tanned grey fox skin patch, fine and medium French tinsel, tan and red pre-waxed thread and a tube dubbing wax for tying durable flies. It comes with a sample fly and instructions.

SEK 150:- + 40 shipping (by air)

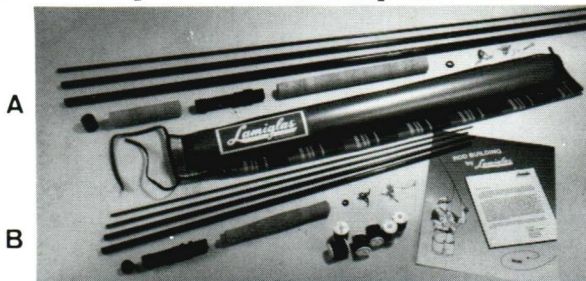
Other patterns also available.
Write for details.

LAGARTUN Fjaer og Fluer, 16173 Glynn Rd., E. Cleveland, OH 44112, U.S.A.

Tel. (216) 541 9004

LAGARTUN fly rod kits and ready-made rods

We supply graphite, boron-graphite, fiberglass and the newest material, High Strain Graphite fly rod kits made in U.S.A. by Lamiglas to our specifications. Every fly rod kit comes with pre-ground guides, shaped cork handles ready to mount, high density poly-tube, a soft cotton flannel bag for protection and the book "Rod Building" by Lamiglas.

A. 14' # 11/12 AFTMA, 3 piece, 2 handed graphite salmon rod, graphite reel seat.

SEK 1365:- + shipping

B. 8' # 6 AFTMA, 4 piece backpack graphite fly rod with black anodised aluminum reel seat. Rod sections only 68 cm long.

SEK 685 + 72 shipping (by air)

Ready-made rod SEK 900:- + 72 shipping (by air)

Lamiglas Inc. warrants all rod/blanks for defects in material and workmanship for the lifetime of the original owner.

forts från föreg. sida

termos i rostfritt stål, som jag köpte för ett antal år sedan. Även om den var dyr, så har den redan betalt sig åtskilliga gånger. Men nu ska den få pension.

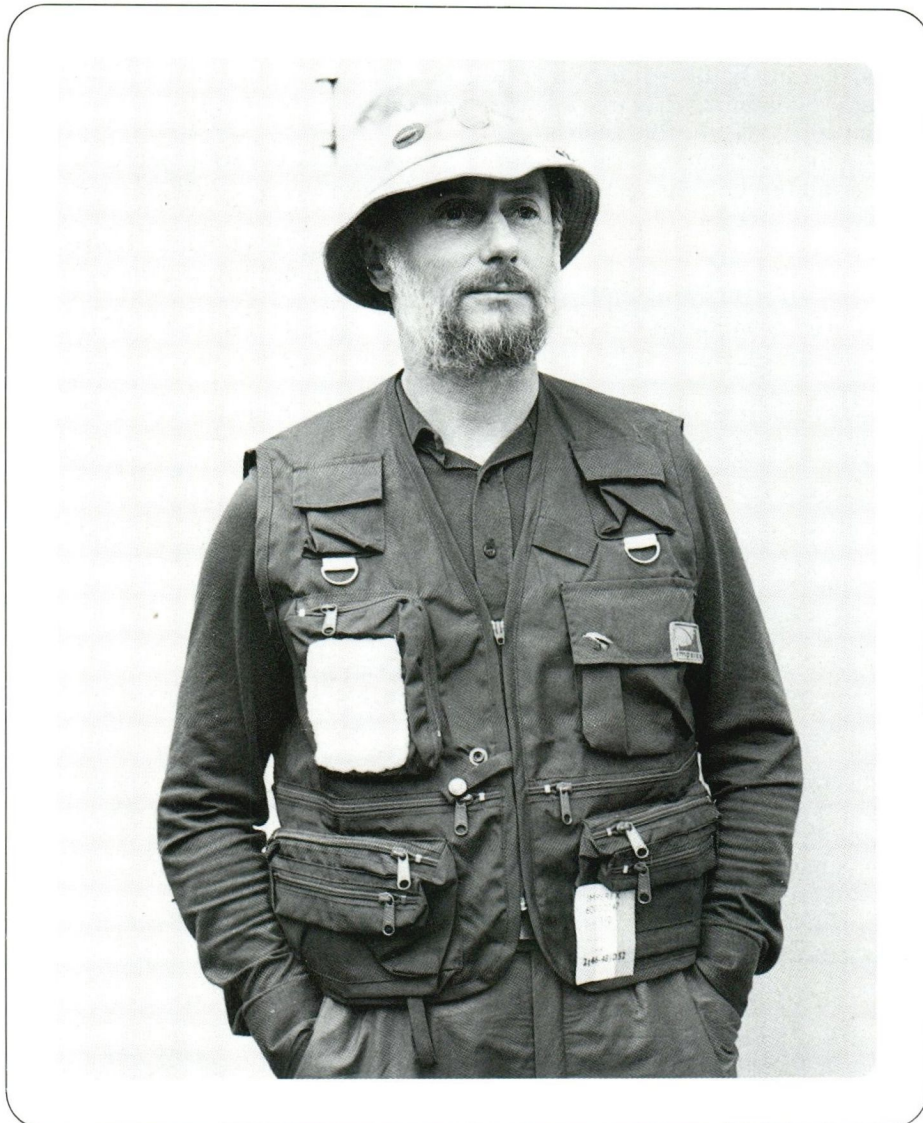
Orsaken är en helt ny termosserie från Järnia, Rocky, där den minsta modellen på 0,35 liter (3 ordinära kaffekoppar) är så liten och smidig, att den gott får plats i västens ryggficka. Perfekt för en kvällstur till ån eller regnbågstjärnen.

Rocky finns i ytterligare tre storlekar: 0,5 l, 0,75 l och 0,85 l. Den minsta kostar cirka 189 kronor, och de övriga tre 198, 225 respektive 275 kronor. Den minsta modellen intresserar oss kanske mest, och trots sin litenhet visar den sig hålla värmen mycket bra. Termosen är alltså mycket smidig att bära med sig, och genom att den är tillverkad i okrossbart, rostfritt stål, så är övrig fiskeutrustning, kamera etc väl skyddade för olyckshändelser. Den som en gång krossat sin gammaldags termos – och vem har väl inte det – anser säkert att Rocky är en god investering. Rocky har 5 års garanti.

Gunnar Johnson

Ny Martin-rulle och fransk väst

Från ADEXA har vi i dagarna fått två nyheter att presentera. Den första är den saltvattenstålige öringrullen M 71 från MARTIN, som har en linkapacitet av t.ex. en 35 yd. WF9F samt 200 yds. 18# spunnen Dacron backing. Att en rulle kallas saltvattenbeständig innebär dock inte, att man slipper skölja av den i sötvatten efter användning! Rullen levereras från fabriken för högervevning, men kan i enlighet med bruksanvisningen lätt ställas om till vänstervevning. Den har i likhet med t.ex. M 9 envägsbroms med värmeabsorberande Teflonskiva samt

Den nya franska västen med tio fickor, från ADEXA.

frånkopplingsbart knarr. Till rullen finns extraspolar. C:a pris på rulle 550:-.

Den andra nyheten har fått sin design i Frankrike. Det är en fiskeväst av märket IMPEREX med 10 fickor fram, varav de översta två småfickorna har kardborrlås, medan de övriga fram-

fickorna har blixtlås. På var sida finns en innerficka med dragkedja och bak en stor och djup ficka för håv, regnkläder eller vad man nu ska ha med sig. IMPEREX finns i midjelängd i olika storlekar och C:a priset ligger omkring kr 380:-.

B. E.-E.

ENDELIG EN FORRETNING FOR MODERNE FLUEFISKE I NORGE!

Allt i moderne fluefiske/-binding

Bl. annet:

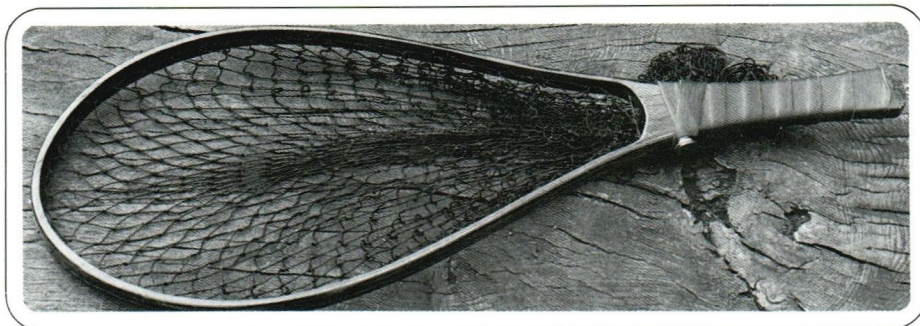
- Loomis stenger
- Tri-cast stenger
- Metz
- Hardy utstyr
- Over-/understikke

BE OM KATALOG!

Stream Side Service
Sommerroveien 9C
3200 Sandefjord
NORGE

Trasselfri håv

Bo Mohlins trasselfria håv med "tryckknappsutlösning"

"Inget nytt under solen" säger man kanske vid anblicken av denna till synes så vanliga håv. Men vid närmare titt på skaffet upptäcker man en liten tryckknapp, vars uppgift det är att samla håvgarnet och hålla det på plats. Vid behov behövs endast ett

lätt tryck med tummen för att frigöra garnet. En fiffig liten detalj som förhindrar att håvgarnet trasslar in sig i buskar och grenar, när man vandrar längs ån. Håven, signerad Bo Mohlin, Figeholm, finns hos Fly Dressing i Huskvarna.

B. E.-E.

FISKEVÅRD – VATTENBRUK – MARINBIOLOGI

vid

Ekologilinjen vid Folkhögskolan i Bräkne-Hoby, landets enda skola med egen havsöringså, fiskodling och fartyg för havsundersökningar. För inf, skriv till Folkhögskolan, 370 10 Bräkne-Hoby, 0454/300 60, eller Erik Erlandson 0454/302 49.

FLUGFISKARE!

NU LURAR LAXEN I FORSEN

Vi har allt du behöver för att fånga den och inte nog med detta, vi har det till rimliga priser.

Flugspön	Hardy de luxe	10'	AFTM 9-10	2.198:-
	Hardy de luxe	15,4'	10	4.359:-
	Hardy de luxe	10'	6-7	2.189:-
	Hardy Favourite	15'	9-10	3.319:-
	Hardy Favourite	14'	10	2.989:-
	Hardy Favourite	10,6'	7-8	1.789:-
	Kunnan Europa	15'	10-11	1.350:-
	Kunnan Europa	14'	9-10	1.260:-
	Kunnan Europa	12'	8-9	1.170:-
	Kingfisher Green Highlander	14'	10	975:-
	Flugrullar	Hardy Marquis Salmon No 2		
Hardy Marquis Salmon No 3				799:-
Hardy St Aidan				759:-
Hardy Prince 7/8				750:-
AEON ZERO				621:-
Ryobi 455 MG				272:-
Vadarstövlar, Helt i gummi				349:-
Vadarbyxa med kraftig stövel, helt i gummi			519:-	
Vadarbyxa Latex			598:-	
Neoprenvadare med 2 års garanti			1.650:-	

FISKEGJUSEN FISKE & FRITID

Box 2162, 331 02 Värnamo
Tel. 0370-160 20
(137 10 efter 18.00)

OBS FISKEGJUSENS katalog, ett måste för dig som fiskar. Medsändes vid order. Önskas endast katalog, sänd 10:- (avdrages vid första order)

DRÖMMEFISKERI I IRLAND.

FLUEFISKERI I BERÖMTE VANDER SOM LOUGH CORRIB, RIVER ERRIF, GOWLA OG INVER SYSTEM.

DANSK / SVENSK FLUEFISKE-EKSPERT GUIDER.

LUXUSOPHOLD I UTROLIGT FINE OMGIVELSER.

TILSLUTNING FRA OSLO OG STOCKHOLM.

PRIS FRA D. KR. 6000,-

RING ELLER SKRIV EFTER UDFØRLIGT PROGRAM.

FLY-TOURS

KYSTVEJEN 45 II

8000 ÅRHUS C

TLF. 06 · 19 48 39

(EL. 06 · 19 06 19, KL. 12 - 16)

NYHETER!

Dubbel laxkrok

Tillverkade av VMC.

Storlek 4, 6, 8.

PRIS: 100 st/ 72:-

Vadarbyxor i neopren

Fast stövel med filtsula.

Brukstestade i sex år.

PRIS: 1.595:-

FISKEBÖRSEN

Box 13, 290 71 Mörrum

Telefon 0454-54688

10 fulldressade laxflugor får Du på köpet, om Du köper Bruce & Walker laxspö, rulle, lina och backning för kr 2.700:-

Bruce & Walker 6 och 8 delade spön för fjällfisket.

Fenwick 16' grafitklinga, 4 delar, kr 2.200:-

RC 15' long distance caster kr 2.400:- färdigt spö.

Unseal dubbing 10 färger för kr 90:-. Fluorescerande Flashabout slang kr 17:- för 1 m.

Heldragen flätad tafs kr 40:-

Köper - Byter - Säljer - Renoverar och reparerar.

Royal Coachman

Kungsholmsgat. 12; 08 - 52 22 22

KÖP SÄLJ & BYT

Köp, sälj och byt-annonserna är gratis endast för FiN:s prenumeranter. En annons per nummer i mån av utrymme, bestående av högst **tre** utannonserade artiklar, plus namn och adress får Du gratis. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg.

Säljes: LEONARD flugspö impregnerad cane, 8,5 fot två toppar, AFTM 5-6 aluminiumtub. Utmärkt skick. tel: 063/307 41.

Köpes: SAGE 10 fot aftm 8-9. Även andra spön av samma linklass av intresse. Ring 031/99 08 25, fråga efter Ismo.

Säljes: Lamiglas G1298 9 fot AFTM 8 (SEK 800), W. BRUNNER "Cherie" 1,85 met AFTM 5 (SEK 2000) och "Gebetsroither Super" 2.00 met m. 2 toppar AFTM 5 (SEK 2000). Tel: 0303-506 91.

Säljes: cane Sharpe's swelled spliced 14' 10-11 1900 kr kolfiber Black shadow 10'6" alu-tub 900 kr Kunnan 7'6" 3-4 70% 300 kr välvårdade. Ulf Kraft tel: 0278-136 25 el, 121 55 job 0270-700 90.

Säljes: Sharp Fario Club 8'5", klass 5-6, 900 kr. Pezon & Michel Fario Club 8'5", klass 5-6, 900 kr. Wallop Brook 6'9", klass 4-5, 650 kr. Alf Nilsson, tel 033/11 17 67.

Säljes eller bytes mot förslag: Royal Coachman boronspön, 16 fot lina 10-14, 15 fot lina 8-12, 13 fot lina 8-11, 10 fot 6 tum lina 8-11, 9 fot lina 5-8, spinnspö 8 fot 6 tum kastar 20-120 gram. Hardy Smuggler för lina 5 med lädertub och Hardy rulle med extra spole och 2 st linor. Winston glasfiber 8½ fot fyrdelat för lina 6. Gerth Molander, tel 08/49 50 00 före 10.00 eller efter 20.00.

Säljes: Sage 9½ fot klass 8 grafit, 1.000 kr. Partridge impregn. splitcane 7½ fot klass 4 med al-tub, 750 kr. Håkan Ax, tel 060/17 24 43.

Säljes: Kingfisher Black Spider AFTM 5-6, 8 fot 6 tum, köpt i juni 1985, nypris 890 kr, säljes med plasttub för 575 kr. John tel 0302/108 98.

Säljes: Laxspö Hörgårds Alta 14:5. Orvis SSS 8 fot 9 tum, 2 toppar, WF 10 komplett ex spole spole + lin. Tel 042/14 49 16.

Säljes: Farlow/Sharpe's Aberdeen 12,5 fot med 2 toppar, fint skick, 1.400 kr. Fluglinor Cortland 444 och Masterline. Erling Holmström, tel kvällstid 0920/624 39.

Uthyres: Liten fiskestuga vid Vänneåns strand uthyres veckovis till seriösa flugfiskare. Tommy Bengtsson, Småskolevägen 4, 223 67 Lund.

Säljes: Nytt Hardy Graphite Smuggler De Luxe 8' 2,5", vinrött i svart originaltub av plast, 1.700 kr. tel 046-14 14 88.

Uthyres: STUGA i Härjedalsfjällen, nära bra fiskevatten och golfbana. Högt standard, 6-bädd. 0480-753 61.

Säljes: Flugrulle Cogswell & Harrison Piccadilly 2¾", ca 1920, 450 kr. 2 st toppar till Pezon & Michel 14' Parabolic Salmon, 300 kr. 10 st nysilverholkar Pezon & Michel, 5 mm inv diam, 800 kr. Svenskt Fiske & Sportfiskaren 1961-1971, några nummer saknas, till högstbjudande. Trout & Salmon 1969-1977, några nummer saknas, till högstbjudande. Rune Alm, tel 0250/132 31 eller 119 00 (arb).

Säljes: Antikvariska fiskeböcker på svenska och engelska. Gratis förteckning med mer än hundra titlar. Två st Sharpe's Swelled Spliced laxflugspön, 12 och 13 fot. Leif Erixon, Järvstigen 17, 951 46 Luleå, tel 0920/613 11 kväll.

Köpes: Splitcanspö: Wallop Brook 6 fot 6 tum klass 3, Orvis 7 fot klass 3, Leonard 6,5 fot klass 3,4. Sune Adolfsson tel 0581/160 02.

Säljes: Hardy Graphite Farnborough, 11 fod, AFTM 7/8, som ny, D kr. 1.800,-. Hardy Graphite Salmon 13'9, AFTM 9-10, som ny, D kr. 2.200,-. Tlf. DK 03-63.29.29.

ÄR DU BRA PÅ FRANSKA OCH ENGELSKA?

FiN söker två/tre-språkig medarbetare, som kan översätta från svenska (även franska/norska) till engelska och/eller franska. Den eller de vi söker ska ingå i vår ideella medarbetarstab och kommer att bli en viktig kugge i FiN:s satsning på vår kraftigt växande läsarskara i utomnordiska länder! Kunskap/kännedom om flugfisket och dess terminologi är inget krav, men en klar fördel.

Svar per brev till vår expedition i augusti 1986, adress:
Flugfiske i Norden, Box 64,
S-291 21 KRISTIANSTAD.

MED FLUGSPÖ I GIMDALEN

Rolf Smedman, Leif Milling

Kursavgift: 2.100:-
Hjelpension
Veckofiskekort
Flugbindningsmateriel
Spinningblock
Deltagarantal 15 stycken
Sista anmälningsdag 15 maj
Sista anmälningsdag 15 aug

Sponsor NORMARK

Midsommarveckan 23 juni - 28 juni
Septemberveckan 22 sep - 27 sep

Ulf Pierrou, Lars-Åke Olsson

Kastteknik, fisketeknik
Vadning, läsa vatten
Insektsstudier, flugbindning
Kantpaddling med övernattnings
utomhus.
Minimiålder 17 år

Förfrågningar Lars-Åke Olsson
0693/13034-13056

Glöm inte kameran i sommar, när du drar på fiske! En bra bild kan ge dig en resa till Island, ett exklusivt flugspö, rullar, linor, bindstöd eller något annat pris ur vår förnämliga prislista med vinster för mer än 20.000 kronor! Missa inte chansen – var med i

FiN:s STORA FOTOTÄVLING

Det finns väl få hobbies, som ger så många tillfällen till att ta bra, roliga eller annorlunda bilder, som flugfiske? De spännande stunderna vid vattnet, glädjen över en lyckad fångst (eller besvikelsen över den där stora, som slet tafsen...), det glädjefylla knäpandet vid bindstödet, pysslet med redskapen, alla vackra naturupplevelser, den strålande solen, det strilande regnet, de dansande dimmorna...

Vi på Flugfiske i Norden har alltid strävat efter att få så bra bilder som möjligt till våra artiklar. Under årens lopp har vi också fått kontakt med ett flertal skickliga fiskefotografer. Men vi vet också att det finns oerhört många fler och duktiga "bildknäppare", som vi tycker borde få en chans att visa vad de går för. Därför utlyser vi nu vår stora fototävling på mottot "FLUGFISKE" – en tävling som är öppen för alla, proffs såväl som amatörer. Med den här tävlingen vill vi uppmuntra till ökad bildtagning i samband med utövandet av vår kära hobby och det är också vår förhoppning att tävlingen ska bidra till att höja såväl flugfiskebildens status, som desse kvaliteten – inte bara i FiN utan i fiskepressen i stort.

Du, som känner att du har – eller kan ta – bilder, som förmedlar det där speciella, som just du förknippar med

flugfiske – tveka inte, utan sänd dina bilder till oss. Alla bidrag är välkomna och som du ser av tävlingsbestämmelserna här intill är det en imponerande prislista som väntar!

Och så än en gång: Glöm inte kameran i sommar..!

Tävlingsbestämmelser:

Tävlingens motto: FLUGFISKE. Bilden behöver inte handla enbart om själva fisket, men motiven ska ha en naturlig anknytning till den mångfacetterade hobby som flugfiske utgör. **Tävlingstiden** pågår till den 17 november 1986. Senast detta datum skall tävlingsbidragen vara FiN tillhanda. Bidrag, som anländer efter detta datum, får ej delta i tävlingen. (OBS. Tänk på att den långa tävlingstiden även ger dig chans att hinna ta fina bilder under en stor del av hösten!)

Tävlingsklass. Endast en klass finns i tävlingen! Både färg- och svartvita bilder tävlar alltså tillsammans. Tävlingen är öppen för alla, proffs såväl som amatörer. **VIKTIGT:** Endast färgbilder tagna med POSITIV färgfilm (s.k. diapositiv) får delta! Färgbilder på papperskopior godkänns inte – detta enbart av det skälet att sådana bil-

der inte kan återges i tryck på ett kvalitativt tillfredsställande sätt.

Begränsat antal tävlingsbidrag. Varje deltagare får endast skicka in sammanlagt 15 bilder (färg + s/v).

Vilka bilder får delta? Gamla såväl som nytagna bilder är välkomna till tävlingen. *Dock ej bilder*, som tidigare varit publicerade i *fisketidsskrifter*.

Bidragens utseende: Färgbilderna (diapositiven) skall vara monterade i oglasade ramar (s.k. "fabriksramar" går bra) om de är i småbildsformat (24×36). Större färgdior skall ligga i skyddande plastfickor eller liknande. Svartvita bilder skall insändas i form av pappersförstoringar (minimimått: 13×18 cm, maximimått: 18×24 cm) och skyddas med styv kartong el likn. (Skicka ej negativen till s/v bilder!)

Bidragens märkning, etc: De enskilda bilderna får ej märkas med namn, logotype eller annat igenkänningsmärke, som kan härleda bilderna till upphovsmannen.

Däremot *måste* tävlingsbidragen åtföljas av en tydligt skriven lapp med den tävlandes namn, adress, telnr etc. Denna lapp lägg i ett *slutet* kuvert och bifogas tävlingsbidragen. OBS! Skriv inte ditt namn på utsidan av kuvertet med din namnlapp! Flera tävlingsbidrag kan skickas i samma försändelse. I sådana fall räcker det

Forts på nästa sida

Forts från föreg sida

naturligtvis om du bifogar en namnlapp i slutet kuvert. Du kan också skicka in tävlingsbidragen i flera omgångar (dock ej mer än sammanlagt 15 bilder) – tänk då på att bifoga namnlapp med varje försändelse!

När FiN sorterar bidragen, kommer vi att märka bilderna på sådant sätt att varje bidrag, utan risk för förväxling, kopplas till rätt namnkuvert.

Skicka dina bidrag som brev i ett kraftigt ytterkuvert, fullt frankerade. Adressen är Flugfiske i Norden, Box 64, S-291 21 KRISTIANSTAD. **OBS! Märk kuvertet: FOTOTÄVLINGEN.** Viktigt: skicka inga andra typer av meddelande till redaktionen el likn med dina tävlingsbidrag!

Flugfiske i Norden förbinder sig att på ett säkert sätt förvara och handskas med tävlingsbidragen. Insända bidrag, som ej erhåller pris, returneras under första halvåret 1987. Prisvinnande bilder och bilder som får hedersomnämning returneras senare efter överenskommelse med respektive tävlingsdeltagare.

Jury: Följande personer ingår i juryn: Gunnar Johnson, FiN, Jerry Pettersson, FiN, Bengt Öste, FiN, samt fotografen Lennart Bergqvist. Juryns beslut kan ej överklagas.

Publicering av vinnarna: De vinnande bidragen kommer att publiceras i Flugfiske i Norden nr 2/1987. Vinnande bidrag kan även komma att publiceras i senare nummer.

Prislistan

En imponerande samling priser väntar de vinnande bidragen i FiN:s stora fototävling. Den sammanlagda prissumman uppgår till mer än 20.000 kronor!

- 1:a pris: En veckas fiske på Island sommaren 1987. Inkluderar flyg- och övriga transporter, fiskeavgifter, mat, logi, guidning etc. Värde ca 9.000:-.
- 2:a pris: Flugspö Normarks Smuggler 9½ fot, värde ca 2.600:-
- 3:e pris: Flugspö Boströms Rackelhane 9½ fot, värde ca 2.500:-
- 4:e pris: Flugspö Sportags Cherokee King Fisher Boron 9fot, värde ca 1.350:-
- 5:e pris: Flugspö Adexas Trident LongCast laxspö 15 fot, värde ca 1.250:-
- 6:e pris: Lyxbindstöd Fly-Dressings Marryat International, värde ca 1.000:-
- 7:e pris: Flugrulle Adexas Young med extraspole, värde ca 550:-
- 8:e pris: Flugrulle Sportags Ryobi Magnesiumrulle 355 MG + Ultimate fluglina i valfri klass, värde ca 500:-
- 9:e pris: Flugbindnings-set Fly-Dressings De Luxe Tool-Kit i äkta läder, med diverse bindverktyg, värde ca 450:-
- 10:e-15:e pris: Per pristagare: 5 st Ko-

dachrome 64,36p, positiv färgfilm, värde ca 350:-/pris.

Dessutom kommer ett ej fastställt antal hedersomnämning att utdelas. Varje hedersomnämning erhåller ett års gratis prenumeration på Flugfiske i Norden.

OBS: Priserna 2 t.o.m 9 kan bytas mot andra artiklar till motsvarande värde från resp prisleverantör.

Publiceringsrätt: Tävlingsdeltagare, som erhåller pris eller hedersomnämning, godkänner i och med sitt deltagande i tävlingen, att FiN fritt får publicera de vinnande bidragen.

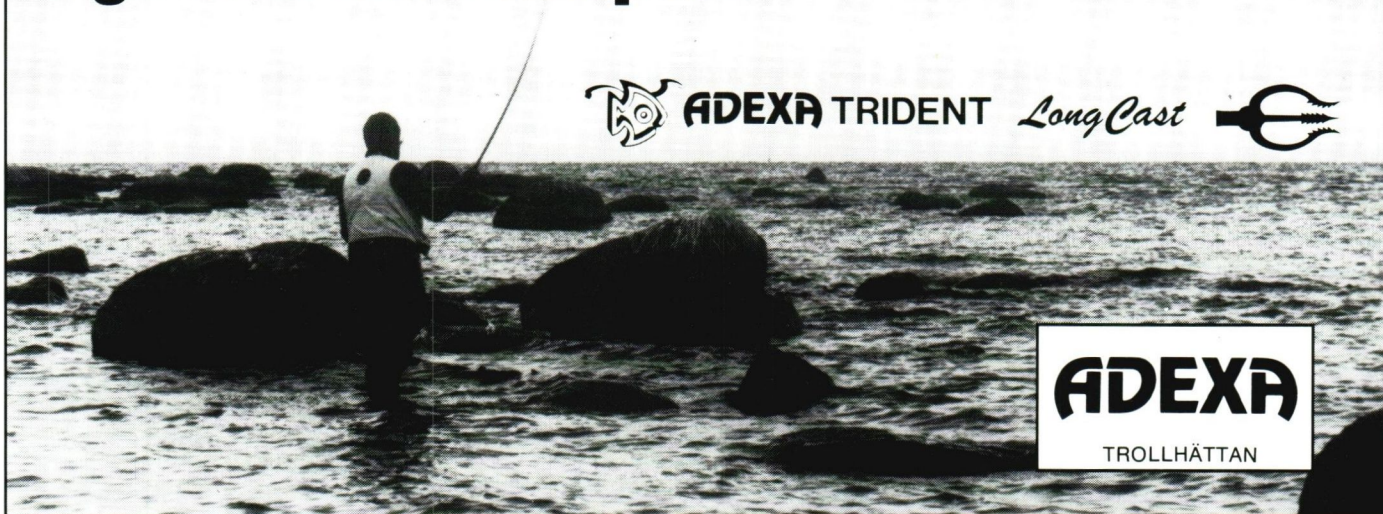
Vinstskatt: Eventuell vinstskatt betalas av pristagarna själva.

Till slut: Lycka till och håll ögonen öppna för bilden med stort "B" i sommar – den kan dyka upp när du minst anar det! Eller som den gamle pressfotografen uttryckte det, då han skulle förklara, när det rätta ögonblicket att trycka på kameran var inne: "Det kommer som en snigel och försvinner som en blix..."

Fotnot: Det lilla fotomontaget överst på föregående sida består av bilder tagna av Lennart Bergqvist. Låt gärna Lennarts bilder inspirera dig, men du får inte "läsa fast" dig vid just de motiven eller situationerna! De är ju blott och bart exempel. Nej, låt i stället din fantasi flöda fritt budskap, atmosfär och "själ" är minst lika viktiga ingredienser hos en bra bild, som skärpa och perfekt ljus!

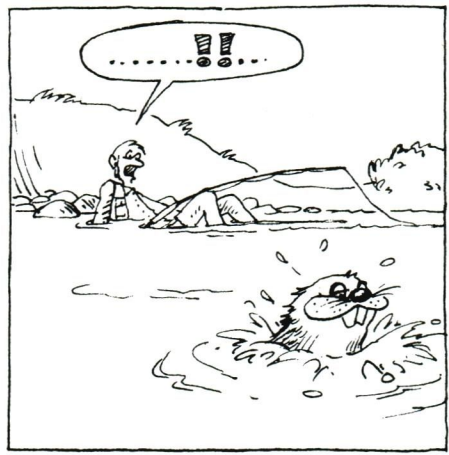
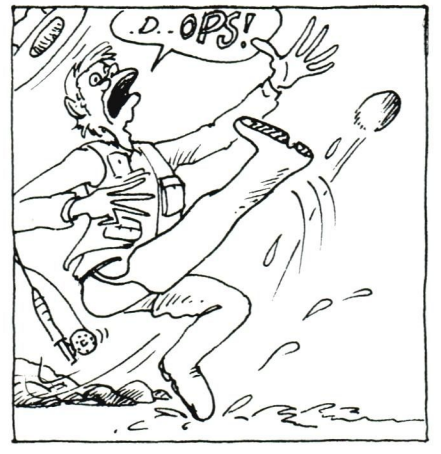
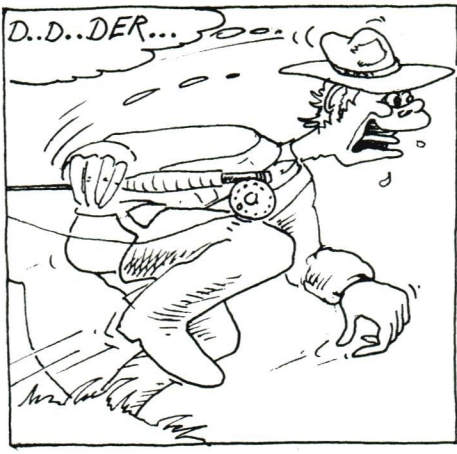
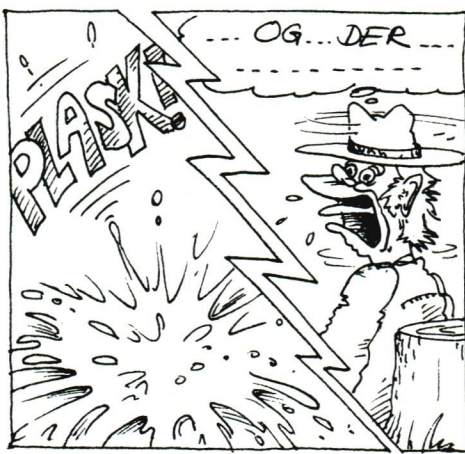
Amatör eller proffs?

Alla har glädje av våra nyutvecklade, lättkastade, långtskjutande high tech kolfiberspön.

FLUEFLIPP

av
Vage Bonann-
dansen 66

En stor mörrumslax ska just lämna ateljén. Den här är beställd av ABU.

Tänk om du tar en drömfisk i sommar...

Av Gunnar Johnson
Foto: Janne Olsson

Som djur-, fågel- och naturmålare vistas jag ofta ute i busken och det är lika naturligt att stoppa ner skissblocket och kikaren som flugrullen i ryggsäcken, när jag ger mig ut på fisketur. Men många detaljer i t.ex. en fågels dräkt måste studeras på närmre håll och därför arbetar jag också med uppstoppade djur som modeller. Min "hovleverantör" heter Svante Andersson, och i hans konservatorsateljé i Växjö fann jag en dag mycket naturtrogna plastavgjutningar av fiskar, vilket naturligtvis väckte mitt intresse.

Svante berättade, att han utöver ateljén i Växjö också var delägare i en nystartad firma, Skandia Fauna, som bland mycket annat specialiserat sig på avgjutningar av fiskar för institutioner, museer och privatpersoner – inte minst sportfisketrofeer, vilka han menade var ett sorgligt eftersatt kapitel. En "uppstoppad" fisk blir aldrig riktigt bra. Den rätta, moderna tekniken är istället att gjuta av fisken i glasfiberarmerad plast och sedan måla den med konstnärsfärger.

Det är en mycket arbetskrävande procedur, där både själva avgjutningen – men framför allt målningen – tar lång tid. Priset kan därför bli högt på exempelvis en stor lax, medan en harr eller öring blir betydligt billigare. För pengarna får man dessutom ett

konstverk av högsta klass, som är en verklig prydnad och kommer att minna om den lyckosamma dagen för all framtid.

Från början hade Skandia Fauna sin ateljé i Berg utanför Sollefteå, men numera har man flyttat verksamheten till Stockholmsområdet. Svante Andersson kommer samtidigt att driva sin ateljé vidare i Växjö som tidigare.

Hur gör man då, om man får sitt livs drömfisk och vill få den avporträtterad av en professionell konservator? Det viktigaste är att så snabbt som möjligt fotografera av den, innan färgerna börjar blekna, så att vi har något att gå efter och kan återge färgerna så exakt som möjligt, säger Svante Andersson. Vidare måste fisken frysas ner, och det är särskilt viktigt att man lindar fuktigt papper runt fenorna, så att de fixeras och inte skadas under transporten. Är sedan hela fisken väl inslagen i fuktigt papper och nerfrusen i en plastpåse, så klarar den transporten fint. Men man måste ringa och föravisera att fisken är på väg och man måste sända den som ilpaket. Skickas den på kvällen, så har vi den redan morgonen därpå, och då hinner ingenting att hända.

Konservatoryrket är ett hantverk och kvalitetshantverk är aldrig billigt. Därför kommer Skandia Fauna också

att erbjuda avgjutningar från egna, befintliga formlar från tidigare fiskar. Därmed reduceras priset, eftersom formkostnaden kan slås ut på flera kunder. Likaså kan man erbjuda omålade avgjutningar till den, som själv vill måla sin fisk. Det är ingen lätt uppgift, säger Svante Andersson, men den som har teckning och målning som hobby och är van att handskas med konstnärsfärger kan säkert lyckas, om han är beredd att lägga ner den tid som erfordras.

Det är svårt att ange några priser utan att ha sett den aktuella fisken. Därför bör intresserade ta telefonkontakt och berätta om fiskens storlek och sina speciella önskemål. Då får man också en exakt prisuppgift. Det har också betydelse, om man vill ha en dubbelsidig avgjutning, eller om man nöjer sig med en enkelsidig fisk att hänga på en platta på väggen. En riktigt stor lax kan gå på 10.000–15.000 kronor, medan man kan få en troféharr eller öring för 2.000–3.000 kronor. Nöjer man sig med en enkelsidig avgjutning eller själv vill måla sin fisk, sjunker naturligtvis priset ytterligare.

Adressen till Skandia Fauna är Skönviksvägen 281, 124 30 Bandhagen, telefon 08/99 91 30, och Svante Andersson når man också på Kungsgatan 43 i Växjö, telefon 0470/197 72.

Radial Carbon — en given succé!

En otroligt fin grafit-serie från Shakespeare. Den består av 6 st 1-hands spön och 1 st 2-hands laxflug-spö. Kännetecknande för serien är den genomtänkta konstruktionen, de förstklassiga komponenterna och det breda användningsområdet. Samtliga spön har en relativt långsam aktion, som gör att de kastar switch, roll, spey och vinklade kast på ett fördömligt sätt. Aktionerna gör samtidigt att du har en mycket flexibel dämpningskurva när du drillar fisk.

Detta innebär att du utan risk kan gå ner i tafsdimension. Det är en stor fördel och ibland ett måste när fisket är trögt. För att belysa det breda användningsområdet rekommenderar vi att du går upp en linklass än vad som är angivet på spöet när så behövs. Som exempel kan nämnas att 10-fotaren fungerat förträffligt med en WF 11 long belly under praktiskt fiske. Samtliga modeller har fighting but. Men det kanske mest positiva är priset. Det plus de förnämliga egenskaperna gör Radial Carbon till en given succé.

Läs mera om Radial Carbon
och allt annat om redskap
i Elbe-katalogen 1986.

Vilka fluglinor väljer du?

Ultimate fluglinor ger dig valfrihet!
Du kanske t o m väljer två eller flera linor
för att bättre kunna anpassa ditt fiske —
Ultimate ger dig råd till det.

Hög ytfinish och ypperlig sträck- och skjut-
förmåga är kännetecknande för linorna.
Kvaliten prutar vi aldrig på.

Valet är ditt!

ultimate

Ultimate 75	Longbelly. Ca pris i butik 220:—
Ultimate 85	Normalflytlina. DT 178:— WF 199:—
Ultimate FS	Sinktip. DT 178:— WF 199:—
Ultimate 140	Sjunklina. DT 178:— WF 199:—
Ultimate 160	Snabbsjunkande. DT 199:— WF 220:—

AGENT
SPORTAG
MALMÖ

Flugfiskevatten i Skandinavien

Under denna rubrik kommer vi även i framtiden att presentera för flugfiskare intressanta fiskevatten. Vill du själv annonsera ut ett fint fiskevatten, ta kontakt med vår annonsavdelning (jfr. förlagsrutan) för närmare upplysningar!

Kedjeåsens Sportfiske och Fiskodling

I kristallklart källvatten fiskar du på grov regnbågslox (1-5 kilo). Endast grupper om 5-10 pers. Förläggning i timmerstuga. Pris per dygn kr 350:- per person inkl. förläggning.

Anläggningen ligger 16 km norr om Karlskoga vid vägen mot **Loka Brunn**.

PA. Christian Höll Nielsen; Bohultsg. 4 A; 691 33 Karlskoga; tel. 0586-180 59

Insjö med insatt regnbåge, öring och röding!

830 93 Stora Blåsjön Tel. 0672/210 40

40-talet tjärnar och strömmande vatten runt Stora Blåsjön

Sportfisket i Jämtlands nordligaste spets är sedan länge välkänt. **Blåsjöns Fjällhotell** disponerar enastående fjällvatten på olika platser inom området.

REKVIRERA VÅR FISKEBESKRIVNING!

LÄNSTULL

BRÄCKE
0693-10 000

GIMAN

Gimån är 8 mil lång, mycket varierande med sjöar, strömmar och sel. Fint flugfiske på harr, öring, sik och id.

Hotell, vandrarhem, privatrum, campingplats finns inom området!

Fiskekort: dags-, vecko-, månads- och årskort.

Information: LÄNSTULLEN, Box 110, 840 60 BRÄCKE; tel. 0693-100 00

MAURVANGEN HYTTEGREN & CAMPING

Sjodalen, N-2680 Vågåmo
tel. 062-38922/37659

Gjennom Sjodalen renner örret-elva Sjoa og du finner vannene

Gjende, Øyre- og Nedre Sjodalsvann.

Sjoavassdraget ligger i Sjodalen ved porten til det mektige fjellområdet Jotunheimen og ligger i Langmjørke statsalmenning

Skive-egnens Turistforening

KARUP A - naturskönhet og et spaendende fiskevand Karup å er garneret med en naturskönhet som få vandløb og det er et spaendende fiskevand med fangster på havørreder helt op på en halv snes kilo og endda derover.

I sommertiden er der et vaeld af baek- og regnbueørreder at kaste törfluen til.

Information

Skive-egnens Turistbureau; Dk-7800 Skive
tel. (0)7-52 32 66

HAGTJÄRN

Hagtjärn är en insjö på c:a 10 ha vid **Grunnerud**, någon mil väster om **Säffle**. Sjön har ett bestånd av odlad regnbåge, öring och röding.

Dygnskortet kostar kr 50,-. Tre ädelfiskar får tas. Barack med 4 sängar kan hyras för kr 60:- dygnet. Båt finns att hyra för sportfiskare.

Informationsblad från POLKAGRISEN, V:a Storgat.8, 661 00 Säffle eller Turistbyrån, Billerudsg. 5-7. Vidare information genom GUNNAR JOHANSSON, tel. 0533-650 08, BROR JOHANSSON, tel. 0533-65040 eller CONNY JOHANSSON tel. 0533-650 10.

Koppang Camp og Hytteutleie N-2480 Koppang, Tlf. 064-60234

Glomma

är Norges bästa flugfiskeälv för fiske efter öring och harr under tiden 10.5. - 31.12. varje år.

Koppang ligger i Hedmark Fylke, norr om Rena. I dammar, insjöar och rinnande vatten finner man naturliga bestånd av öring, harr och sik samt regnbåge.

Fiskekort, vecko- och årskort finns på campingplatsen.

STIFTELSEN SÄVENFORS
FISKE- OCH FRITIDSCAMP

Bäversjön och Lilla Tjärn i skogen vid den lilla byn **Sävsjön** 17 km norr om **Hällefors**. Företrädesvis grov regnbåge (1-4 kg) samt mindre klarälvslax. 4-timmarskort kr 100,-; ingen fångstbegr. Abonn.av sjö kr 2.200,- inkl.50 kg nyinsatt extrafisk och 12 timmars fiske. Vid löskortsförsäljn. max 5 fiskare per 4-timmars pass och sjö.

PA.Bergslagsgården/Camp Sävenfors, Sävsjön,71200 Hällefors; tel.0591-180 10; 180 49.

Lättillgängligt fiske för alla i storslagen fjällnatur. Fiskestigar, rastplatser, nära Blå Vägen E 79; hotell och stugor.

Information genom Tärna Turistbyrå; V.Strandv. 11, 920 64 TÄRNABY; tel. 0954-104 50

Flugfiske på naturliga bestånd av öring, röding och regnbåge. Olika typer av fiskekort. Hotell, vandrarhem, hytter och tältmöjligheter.

Nedre Dalälvens Fiskevårdsområdes Förening

I Dalälvens nedre lopp, c:a 9 km från mynningen, fiskar du på lax, havsöring, öring och harr.

Endast naturliga bestånd!

Inkvartering på hotell, campingplats eller privat.

Olika typer av fiskekort: dagskort, veckokort eller säsongskort

Information genom: Nedre Dalälvens Fiskevårdsområdes Förening, Box 5, 810 71 Älvkarleby tel. 026-722 93 (07.00-09.00;17.00-18.00)

Testeboån

En naturskön skogså, där du kan fiska havsöring, öring och harr i ren vildmarksmiljö!

Hotell, Campingplats, tältmöjlighet

Vattnet är beläget 3 km norr om Gävle centrum!

Fiskekort: Forsbykiosken 026-10 36 81; GDG Service 026-12 45 17

Information kl 17 - 20 per telefon 026-18 65 52 eller 026-12 62 57

Det perfekta fiskehotellet med fullständig fiskerservice. Billigt boende - lägenheter för fiskare - guidning - fiskekurser under hela sommaren -och så fisket, förstås!

Information och broschyrer från: Hotell Skinnargården, Grönlandsv. 24, 782 00 Malung; tel. 0280-117 50

Läs artikeln i FiN nr 5/6-1984: Malung satsar på sportfiske!

I Klarälven i Nordvärmland, ett av Sveriges förnämsta harrvatten fiskar du harr och öring på på forssträckan mellan Höljes och Syssebäck!

Du bor på Syssebäcks Fiske- och Familjecamping eller på vandrarhem, campingplats eller tältplats.

Information: Stiftelsen Fritid i Nordvärmland, box 55, 680 60 Syssebäck; tel. 0564-104 10.

Enångers Fiskevårdsområde

erbjuder ett tiotal ädelfiskvatten bl.a.:

Enångersån: Öppen c:a 4 km fr.o.m. 15/4 t.o.m. 15/5 för havsöringsfiske.

Ysen: För flugfiske väl lämpad sjö med regnbåge och öring. Flera sommarisättningar.

Svarttjärn: liten, endast för flugfiske upplåten tjärn.

Dygnskort endast 20 kr.

Upplysningar: Bengt Sättlin, Steng.33C, 825 00 Iggesund; tel. 0650-202 70.

SKARP'S FLY FISHING AB

FLUGFISKEREDSKAP AV HÖGSTA KVALITET

Farlow/Sharpe, Rodon Boron/Graphite Rods, Hardy, Pflueger, Scientific Anglers, Borkast, J M Dubos Silkelinor, Cortland, Nylorfi, Orvis, Ashway, Dan Bailey Flugor, Common Sense Flugaskar, Wheatley, De Witt Box, Bingham Väskor, Stream Design, Royal Red Ball, Seal-Dry, Marathon m. m.

Rekvirera vår nya katalog, vilken erhålles mot kostnaden kr 10:-

Obs! ny adress

Bangatan 36; 412 53 Göteborg; tel. 031 - 14 00 16

Öppet: Vardagar 9 - 19; Lördagar 10 - 13

Tankar på strandkanten

Under den här vinjetten kan kända och okända gästkrönikörer med-arbeta. Små filosofiska funderingar, arga åthutningar, tankar och reflexioner kring det där med flugfiske – allt är välkommet. Skriv högst 1,5 A4-papper och skicka in till redaktionen.

Införda gästkrönikor belönas med ett signerat konsttryck av Gunnar Johnson.

Några sekunders tanklöshet...

Jeg har gået og glædet mig til gensynet med den lille å langt vestpå. Når man til daglig bor i en storby langt fra det sted, man gerne ville være meget mere ved, er det dobbelt så dejligt at komme derover igen.

Grejet er checket – en sidste kontroloprøringning til gården for at høre, hvordan de har det. Min optimistiske hilsen bliver mødt med en sørgmodig stemme. Hans siger, at hele åen er fyldt med døde fisk.

Jeg bliver som lammet – mit hjerte snører sig sammen. "Man ved ikke, hvor det kommer fra". Jeg kan mærke på Hans, at han er mindst lige så chokeret, som jeg er. Hans fisker ikke, han er "kun" landmand. Med årene er han blevet smittet af vores spontane glæde over åen. Det er (var) en pragtfuld å – grusbund, grønne planter, hurtig strøm, rent vand. Ørreder og stallinger har boltret sig her, har smøvet i majfluer og andre døgnfluer, der har sværmet over vandet, ligesom slørvingerne... men nu er alt livløst.

Hans har elsket livet omkring åen. Har fortalt, at han flere gange er stået af traktoren eller er gået en tur – bare for at se en ring eller et plask eller sågar en døgnfluesværming.

Vi tager selvfølgelig derover. Vi må se, hvad der er sket. Det er jo en del af os, der er slået ihjel.

Det er et forfærdeligt syn. Kilosørreder og ditto stallinger flyder sammen med hundredvis af mindre fisk ned ad åen. På nogle sandbanker ligger de i dusinvis. På 150 m åløb tæller vi ca 200 døde fisk. Nogle er hevet op af vandet. Stanken er ulidelig. En stor, halv død ål kommer flydende med strømmen i de sidste krampetrækninger. Jeg løfter med nettet en stor dejlig stalling op på land. Det ligner den nede fra porsehølet, som jeg mistede i sommer. Mit hjerte er ved at briste og tårerne står i øjenkrogene.

Pludselig – midt i alt det døde – svæver et par døgnfluer tæt over vandet. Der én til og der – én til!! Alt liv er altså ikke forbi! Der er håb endnu. Der er nok nogle fisk i sidebækkene, der har overlevet... De trækker nok ned igen... De har nok også grundlagt en ny stamme...

Et spinkelt håb fødes. Vi kan måske ikke fiske det første år, men næste år? Eller om tre år?

Hvad betyder det? Hvad er nogle års ventetid? Det er uendeligt lidt, når man ser optimistisk på det. En tanke flyr dog alligevel gennem mit hoved: Det er sekunders tankeløshed, der er skyld i det...

Hans Bjerring

Flugfiske

i Norden

Nr 3 juni 1986

Årgång 8

Redaktör:

Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:

Nore Sundin

Layout och grafisk utformning:

Jerry Pettersson

Redaktionskommitté:

Kenneth Boström

Preben Torp Jacobsen

Gunnar Johnson

Jerry Pettersson

Nore Sundin

Bengt Öste

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors, tel 0380/311 25. OBS! Nytt tel.nr!

ANNONSER och PRENUMERATIONER (även utblivna tidningar, lösnummer etc): Bertil Ekholm Erb, Box 64, S-291 21 Kristianstad, tel 044/12 26 28.

Prenumerationspris: för 1986 Helår 180:- svenska kronor. Du tjänar nästan ett nummer på att prenumrera jämfört med lösnummerpriset! Vårt postgironummer är 10794-6.

Utländska betalningar per check ska ställas på: Sparbanken Kronan 8169-5, konto nr 713380278-0. Därmed tillkommer ingen extra debitering för bankavgift.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 11062, S-250 11 Helsingborg, Sweden.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA NÄR DU FLYTTAR!

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1986 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 4 av Flugfiske i Norden 1986 beräknas utkomma i okt.

Kingfisher tar för sig!

Nya Kingfisher High Composite ger alla möjlighet att prova P.C.T.

Du känner säkert till våra välkända flugspöserier Kingfisher Black Habit i kolfiber och Kingfisher Long Bow i boron. Båda kända för sina goda kastegenskaper tack vare PCT – "Progressive Compound Taper" – en aktionstyp där kraften i klingan ökar med belastningen. Man ökar alltså både kastlängd och precision.

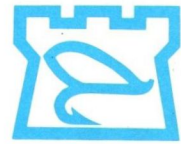
Nu har vi överfört PCT-aktionen i vår nya High Composite-serie. Och med en unik blandning av 50% kolfiber och 50% glasfiber har vi lyckats få fram en mycket plånboksvänlig serie flugspön – utan att för den skull ge avkall på vare sig finish, kvalitet eller PCT.

Kingfisher tar för sig. PCT åt alla. High Composite, kolfiber eller boron. Ta för dig du också!

Namn	Längd	AFTM	Ca pris
Green Peacock	8,5'	4-5	443:-
Green Drake	9'	5-6	452:-
Green Matuka	10'	6-7	546:-
Green Highlander	14'	10	1120:-

P.C.T.
Progressive Compound Taper

AGENT
SPORTAG
MALMÖ

HARDY

**högst på önskelistan
hos de flesta flugfiskare**

I mer än hundra år har Hardy haft en ledande ställning när det gäller utveckling och tillverkning av högklassig utrustning för flugfiske. Inget annat företag i branschen kan uppvisa motsvarande erfarenhet.

Hardy spön har ständigt utvecklats i takt med att nya material och ny teknologi kommit in i bilden. Kännetecknande för alla dessa spön, oavsett material, har varit förstklassigt arbete och outstanding funktion. De nya graphite carbon-spöna är "kronan på verket". Flera spöserier att välja mellan med "Hardy De Luxe" som top of the line.

Hardy Golden Prince

Ett gott exempel på Hardy's tekniska kunnande. Speciellt konstruerad bromsmekanism inbyggd i centrum av spolen gör rullen mycket kompakt – ett under av mekanisk precision.

Se Hardy hos auktoriserade Hardy-affärer landet runt – för Du vill väl ha det bästa – eller hur?!

Nor**mark**®

Box 74, 782 00 Malung. Telefon 0280/125 65 växel